

Financiële gezondheid

De financiële gezondheid van Nederland verbetert, niet iedereen profiteert

April 2026

5 jaar onderzoek

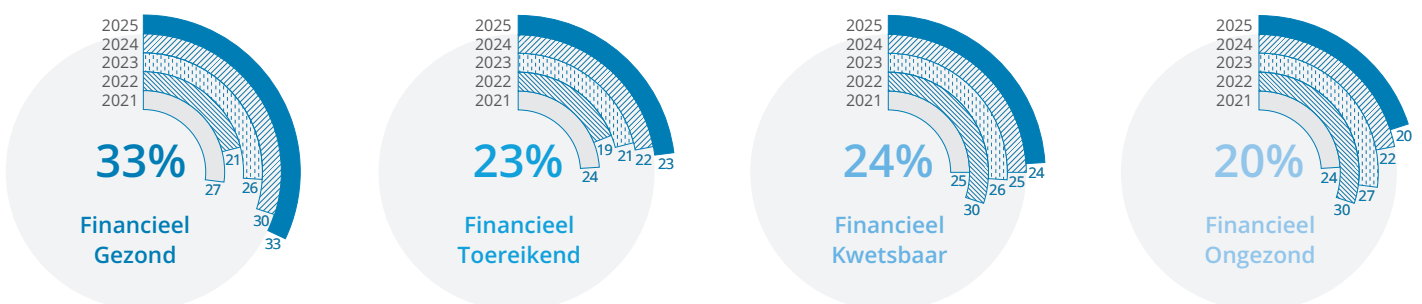
Samenvatting

In 2025 heeft Deloitte voor het vijfde achtereenvolgende jaar de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens onderzocht. Dit onderzoek geeft een breed beeld van de financiële gezondheid van Nederland, door te kijken naar de domeinen Inkomen, Uitgaven, Sparen, Lenen en Plannen, en de wisselwerking daartussen. De financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens is het afgelopen jaar opnieuw verbeterd, maar nog steeds is bijna de helft (44 procent) van de huishoudens financieel Kwetsbaar of Ongezond. Financiële gezondheid vraagt dus blijvend aandacht, zeker gezien de economische onzekerheid die de aanhoudende geopolitieke onrust en mondiale conflicten met zich meebrengen.

Ondanks de onzekere omstandigheden groeide de Nederlandse economie in 2025 verder, vooral door overheidsbestedingen en de consumptie van huishoudens. De lonen stegen minder hard dan een jaar eerder, maar nog wel harder dan de inflatie. In lijn daarmee zette de verbetering in financiële gezondheid die we de afgelopen jaren zagen door, maar die verbetering vlakke wel af en is ongelijk verdeeld over verschillende groepen Nederlanders. Het aandeel financieel Gezonde huishoudens steeg van 30% naar 33%, het hoogste niveau sinds de start van dit onderzoek in 2021, terwijl het percentage financieel Ongezonde huishoudens daalde van 22% naar 20%, het laagste niveau sinds 2021 (figuur S.1). Toch is nog steeds bijna de helft van de Nederlandse huishoudens (44%) financieel Kwetsbaar of Ongezond. Deze huishoudens hebben het extra zwaar bij economische tegenwind: zij voelen als eerste de gevolgen van bijvoorbeeld stijgende energieprijzen of duurdere boodschappen.

Dit onderstreept dat financiële gezondheid hoog op de agenda moet blijven staan. We leven in onvoorspelbare tijden, waarin ook geopolitieke ontwikkelingen hun weerslag hebben op de financiële situatie van Nederlandse huishoudens. Binnen deze onzekere context verdienen vooral de kwetsbare groepen extra aandacht: jongvolwassenen (18-24 jaar), voltijdwerkers met een benedenmodaal inkomen, bepaalde groepen deeltijdwerkers en kwetsbare 65-plussers. De pijlen moeten gericht zijn op betere informatievoorziening, meer handelingsperspectief en financiële redzaamheid voor deze groepen, zodat ze weerbaarder worden. Hier is een belangrijke rol weggelegd voor de overheid. Daarnaast kan intensivering van de publiek-private samenwerking, die gerichte – ook preventieve – maatregelen mogelijk maakt, een bijdrage leveren. Ook werkgevers kunnen hier een belangrijke rol spelen. Zo kan van de opwaartse trend een duurzame ontwikkeling worden gemaakt. Een collectieve, brede aanpak is essentieel om de financiële gezondheid van Nederland niet alleen in algemene zin, maar voor alle groepen structureel te verbeteren.

Figuur S.1 Nederland in financiële gezondheidsniveaus in 2021, 2022, 2023, 2024 en 2025, in %

Uitkomsten op de domeinen

Inkomen

Het domein Inkomen laat in 2025 de sterkste verbetering zien. Vooral de financieel kwetsbaardere huishoudens verbeterden zich.

Het percentage huishoudens dat (zeer) makkelijk kan rondkomen steeg van **57%** in 2024 naar **61%** in 2025.

De voorspelbaarheid van het inkomen van huishoudens bleef vaker stabiel. In 2025 ontving **59%** een inkomen dat vergelijkbaar was met dat van voorgaande jaren. In 2024 gold dat nog voor **55%**.

Uitgaven

Op het domein Uitgaven is beperkte verandering zichtbaar. Financieel kwetsbaardere groepen hebben meer moeite om hun rekeningen te betalen dan in 2024.

Van **63%** van de huishoudens waren de totale uitgaven (veel) lager dan het inkomen. Dat is vrijwel gelijk aan 2024 (**62%**).

Het percentage huishoudens dat de noodzakelijke kosten voor levensonderhoud (zeer) makkelijk kon betalen steeg van **56%** in 2024 naar **59%** in 2025.

Vier op de vijf huishoudens (**79%**) hebben het afgelopen jaar geen sociale, sportieve of educatieve activiteiten hoeven laten vanwege hun financiële situatie. Bij financieel Ongezonde huishoudens geldt dit voor maar **33%**.

Lenen

Het beeld op het domein Lenen is minder positief. Vooral financieel Kwetsbare en Ongezonde huishoudens hadden het in 2025 zwaarder dan in 2024. Ze ervaren meer zorgen over hun schulden en denken meer tijd nodig te hebben om schulden af te lossen.

Het percentage huishoudens met consumptieve schulden bleef met **44%** vrijwel gelijk (2024: **43%**). Daarmee stagneerde de dalende trend.

Het percentage Nederlanders dat zich geen zorgen maakt over hun schulden bleef ook gelijk. In 2025 gold dat voor **57%**. De financieel kwetsbaardere huishoudens maakten zich vaker zorgen dan in 2024.

Sparen

Het domein Sparen laat een heel lichte verbetering zien.

De trend dat steeds meer huishoudens elke maand sparen zet door. In 2022 gold dit nog voor **64%**, in 2023 voor **66%**, in 2024 voor **71%** en in 2025 voor **73%**.

Bijna twee derde (**65%**) van de huishoudens kan langer dan zes maanden rondkomen als hun belangrijkste inkomstenbron wegvalt. Dat is vergelijkbaar met 2024 (**64%**).

Plannen

Op het domein Plannen zien we voor het eerst sinds 2021 een verbetering. Dit geldt vooral voor financieel Gezonde huishoudens.

Nog steeds maakt ruim een kwart van de huishoudens (**26%**) geen financiële plannen. Wel maken meer huishoudens pensioenplannen: van **74%** in 2024 naar **77%** in 2025.

Nederlandse huishoudens voelen zich zekerder over het behalen van hun financiële doelen, zoals het kopen van een huis: van **43%** in 2024 naar **46%** in 2025.

Dwarsdoorsnedes van Nederland

1. Structurele kloof tussen mannen en vrouwen blijft groot

In 2025 stagneerde de inhaalslag op mannen die vrouwen in 2024 maakten. Beide groepen boekten wel vooruitgang, maar het verschil blijft groot: 36% van de mannen is financieel Gezond, tegenover 29% van de vrouwen, en 25% van de mannen is financieel Toereikend, tegenover 22% van de vrouwen. Positief is dat voor het eerst meer vrouwen in de hoogste twee gezondheidsniveaus vallen dan in de laagste (51%; 2024: 49%), maar de afstand tot mannen (61% in de hoogste twee gezondheidsniveaus) is maar liefst 10 procentpunt. Mannen houden vaker geld over, komen vaker (zeer) makkelijk rond en geven vaker aan dat hun uitgaven lager zijn dan hun inkomen. Ook de inkomensverschillen blijven groot: meer mannen dan vrouwen verdienen bovenmodaal (71% tegenover 62%), deels doordat mannen vaker voltijd werken (48% tegenover 27%). Vrouwen nemen vaker zorgtaken op zich, wat doorwerkt in inkomen, buffers en pensioenopbouw. Mannen hebben wel vaker schulden en maken zich daar in 2025 iets vaker veel zorgen over. Op het domein Plannen blijven de verschillen fors, vooral als het gaat om het pensioen: mannen hebben vaker pensioenplannen gemaakt en vertrouwen er vaker op dat hun pensioen voldoende zal zijn.

1

2. Buy Now, Pay Later: breed gebruik, potentieel risico op schuldgewinning maar regulering op komst

Achteraf betalen, ook wel Buy Now, Pay Later (BNPL) genoemd, is sterk gegroeid en breed geadopteerd: vooral de leeftijdsgroepen tot 44 jaar maken er gebruik van, en binnen die groepen zijn vrouwen oververtegenwoordigd. De financiële gezondheid van BNPL-gebruikers ligt onder het gemiddelde: ze vallen relatief vaak in de lagere financiële gezondheidsniveaus (54% financieel Kwetsbaar of Ongezond) en scoren op alle domeinen lager dan gemiddeld. Hier zien we ook het effect van leeftijd: jonge leeftijdsgroepen vallen vaker in lagere financiële gezondheidsniveaus. BNPL-gebruikers komen minder makkelijk rond, betalen minder vaak zonder problemen al hun rekeningen, hebben vaker schulden en kleinere buffers, en hun inkomen is wisselvalliger. In houding en gedrag zien we meer kortetermijnfocus: BNPL-gebruikers laten zich vaker dan gemiddeld beïnvloeden door reclame, doen meer spijtaankopen en zeggen vaker dat ze liever lenen dan sparen. Daarmee bestaat een risico op schuldgewinning, vooral bij de jongere BNPL-gebruikers. Er lijkt een samenhang te bestaan tussen BNPL-gebruik en een slechtere financiële gezondheid, maar gericht vervolgonderzoek is nodig om causaliteit vast te stellen. Nieuwe EU regels per november 2026 brengen BNPL onder toezicht (met een kredietwaardigheidstoets en leeftijdsverificatie) en kunnen de mogelijkheid bieden om kwetsbare groepen beter te beschermen.

2

3. 55-plussers verbeteren in financiële gezondheid, driekwart jongvolwassenen blijft financieel Kwetsbaar of Ongezond

In 2025 zet de verbetering bij oudere leeftijdsgroepen door, terwijl de financiële gezondheid van jongvolwassenen (18-24 jaar) achterblijft. Slechts 10% van de jongvolwassenen is financieel Gezond, maar liefst 75% valt in de twee laagste gezondheidsniveaus. Het aandeel financieel Gezonde huishoudens bij de 55-64 jarigen neemt verder toe (van 37% naar 42%), net als bij de 65 plussers (van 30% naar 36%). De andere leeftijdsgroepen blijven nagenoeg stabiel. Oudere leeftijdsgroepen hebben grotere buffers en sparen vaker structureel.

Tegelijkertijd zien we binnen de groep 65 plussers een kwetsbare subgroep – met name huurders met lagere inkomens – met beperkt handelingsperspectief om hun financiële gezondheid te verbeteren. Jongvolwassenen sparen minder vaak dan gemiddeld structureel, hebben vaker schulden en ervaren meer druk door hoge woonlasten en beperkte toegang tot betaalbaar wonen. Wonen is daarmee een belangrijke oorzaak voor de toegenomen financiële uitdagingen bij jongvolwassenen. Zij zijn hierdoor kwetsbaar en zijn minder goed in staat te herstellen van (persoonlijke) financiële tegenslagen of externe tegenvallers waar zij geen invloed op hebben.

3

¹ We verwijzen met 'fulltime' naar de categorieën '35-40 uur per week' en 'meer dan 40 uur per week', al geldt vaak een werkweek van 36 uur of meer als fulltime.

4. Meer werken loont, in het bijzonder voltijd

In 2025 blijft onze hoofdbevinding op het gebied van werken overeind: meer uren werken hangt samen met een betere financiële gezondheid. Voltijdwerkers zijn het vaakst financieel Gezond (35-40 uur: 38%; 40+ uur: 43%). Huishoudens die meer uren werken, hebben op de meeste domeinen vaker een groene score. Binnen de groep deeltijdwerkers constateren we dat mensen met grotere deeltijdbanen vaker in hogere financiële gezondheidsniveaus vallen dan mensen met kleinere deeltijdbanen. Het verschil manifesteert zich tussen de groep die 20 tot 28 uur en de groep die 28 tot 35 uur werkt. Belangrijke kanttekening is dat de mate waarin een gewerkt uur in de praktijk loont, per persoon verschilt. Ook heeft meer werken in de meeste gevallen weliswaar een direct effect op het inkomen, maar via dat inkomen slechts indirect op het bredere concept van financiële gezondheid.

Hoewel meer werken dus loont, signaleren we ook een kwetsbare groep voltijdwerkers met een benedenmodaal inkomen die een slechte financiële gezondheid heeft. Slechts 11% van deze groep valt in de hoogste twee gezondheidsniveaus, terwijl 59% financieel Ongezonder is en deze voltijdwerkers op alle domeinen fors achterblijven. Doordat ze al voltijd werken, is hun handelingsperspectief beperkt. Maatwerk is noodzakelijk om deze groep te ondersteunen.

4

5. Praten over je financiële situatie: een gezonde gewoonte

Praten over je financiële situatie: het blijft voor veel mensen ongebruikelijk, terwijl het juist kan bijdragen aan de financiële gezondheid. De afgelopen jaren hebben we aandacht gevraagd voor de relatief grote groep Nederlanders – twee op de vijf – die zelden tot nooit met anderen over hun financiële situatie spreekt. Ook dit jaar is het aandeel huishoudens dat dit aangeeft niet veranderd. Hier is nog kans voor verbetering, aangezien het bespreekbaar maken van dit soort thema's een positief effect kan hebben.

Voor mensen die financiële problemen ervaren, is het belangrijk om deze problemen in een vroeg stadium met anderen te bespreken. Daarmee ontstaat een opening voor mogelijke hulp of passende ondersteuning. Ook kunnen mensen met financiële problemen op deze manier leren van hun omgeving, en op ideeën komen. Als samenleving kunnen we dit gesprek over de financiële situatie stimuleren door alerter te zijn op de momenten waarop mensen behoefte hebben aan informatie en advies. Daarin kunnen ook werkgevers, naast publieke instanties en maatschappelijke organisaties, een faciliterende rol vervullen. Op die manier creëren we samen een cultuur waarin praten over je financiële situatie algemeen wordt beschouwd als een gezonde gewoonte die bijdraagt aan je financiële gezondheid.

5

6. Woningbezit grote factor bij financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens

Wonen is al jaren een thema dat hoog op de Nederlandse politieke agenda staat. Zowel de toegankelijkheid van de woningmarkt als de doorstroom staan onder druk. De hoge prijzen van koop- en huurwoningen kunnen voor sommige groepen in onze samenleving resulteren in onverantwoord hoge woonlasten. Op basis van ons onderzoek constateren we dat het bezit van een koopwoning in Nederland een belangrijke factor is in de financiële ongelijkheid. Dit komt voornamelijk doordat huishoudens via hun koopwoning vermogen opbouwen. Huurders hebben deze mogelijkheid tot vermogensopbouw niet. Het verschil tussen mensen mét en mensen zonder eigen woning zien wij in ons onderzoek terug in de financiële gezondheid van deze groepen. Dit is een maatschappelijk probleem dat een nieuwe aanpak vergt.

Een koophuis is vooral weggelegd voor huishoudens met hogere inkomens en hogere opleidingen. Daarnaast zien we dat leeftijd een belangrijke indicator van woningbezit is. Huishoudens in de leeftijdsgroepen 35-64 jaar hebben veel vaker een koopwoning dan huishoudens in de leeftijdsgroepen 18-34 jaar. Verder constateren we dat de problemen op de woningmarkt generatie-overstijgend zijn, en breed worden ervaren in de samenleving. Het is van groot belang om de bereikbaarheid van de basisbehoefte wonen te vergroten, zodat alle huishoudens met een grotere afstand tot de woningmarkt geholpen worden. Wonen zal daarom ook de komende jaren een belangrijk punt op de politieke agenda moeten blijven.

6

Aanbevelingen

Houd financiële gezondheid hoog op de agenda

Dat 44% van de huishoudens nog steeds financieel Kwetsbaar of Ongezonder is, onderstreept de noodzaak om financiële gezondheid prioriteit te geven bij overheid, werkgevers, financiële instellingen en maatschappelijke organisaties. De situatie vraagt om structurele monitoring van ontwikkelingen bij verschillende groepen. Door verschillen en overeenkomsten tussen groepen in kaart te brengen, kan gericht beleid worden opgesteld om kwetsbare huishoudens te bereiken en ondersteuning op maat te bieden. Daarbij kan worden aangesloten bij de verschillende aspecten van financiële gezondheid, samenhangend met de domeinen Inkomen, Uitgaven, Sparen, Lenen en Plannen. Behalve met gerichte ondersteuning kan de financiële gezondheid ook op andere manieren op de agenda worden gehouden: met financiële educatie, door bewustzijn te creëren over de consequenties van keuzes, door te praten over de financiële situatie, door plannen te maken voor de toekomst en door niet weg te kijken als er problemen ontstaan. Daarbij is het van belang om nieuwe en mogelijk risicovolle financiële producten en diensten te volgen en de effecten hiervan op Nederlandse huishoudens te onderzoeken. Alleen met langdurige, gecoördineerde inzet blijft de opwaartse trend in financiële gezondheid houdbaar en kunnen kwetsbare groepen tijdig passende ondersteuning krijgen.

Kom in actie voor jonge generaties en andere kwetsbare groepen

Jonge generaties (18-34-jarigen) staan financieel onder druk door de combinatie van hoge woonlasten en een lage toegankelijkheid van betaalbare woningen. Dit zorgt voor uitdagingen om inkomen en uitgaven in balans te krijgen en structureel te werken aan de opbouw van vermogen en pensioen – en daarmee aan de financiële toekomst. Duurzame maatregelen zijn nodig om de woningmarkt toegankelijker te maken en tot verantwoorde woonlasten te komen. Daarnaast zijn andere maatregelen nodig, gericht op het verhogen van het inkomen, verbeterde informatievoorziening om jongvolwassenen wegwijs te maken in het economisch systeem, en financiële educatie over het balanceren van inkomsten en uitgaven.

Verder zien we een groep kwetsbare 65 plussers en een groep financieel kwetsbare huishoudens die benedenmodaal verdienen terwijl ze voltijd werken. Gerichte en preventieve interventies zijn noodzakelijk. Kwetsbare groepen ervaren momenteel een te grote afstand tot de overheid. Die afstand kan worden overbrugd door bijvoorbeeld de toegang tot beschikbare hulpbronnen te versimpelen, en daarbij rekening te houden met mensen die minder digitaal vaardig zijn. In dit verband is intensivering van de publiek-private samenwerkingen van belang, om kwetsbare groepen effectiever te kunnen helpen via landelijke en lokale initiatieven.

Stimuleer praten over de financiële situatie en faciliteer laagdrempelige informatie

Openheid over geldzaken kan preventief werken: door het gesprek te voeren, ontstaat een opening voor mogelijke hulp of passende ondersteuning. Het is nuttig om dit gesprek niet alleen binnen het huishouden te voeren, maar ook daarbuiten. Wij pleiten er daarom voor om dit onderwerp breder bespreekbaar te maken, ook bijvoorbeeld op de werkvloer. Daarnaast zou een financiële 'apk', als gratis voorlichtingstool, voor huishoudens uitkomst kunnen bieden: ze kunnen hiermee hun eigen financiële situatie in kaart brengen, risico's signaleren en achterhalen of ze hun financiële toekomst voldoende hebben geregeld.

Stimuleer betaalbaar wonen en doorstroming op de woningmarkt

De problemen op de woningmarkt zijn breed voelbaar in onze samenleving. Ons onderzoek toont een scherp onderscheid tussen huishoudens met en zonder koopwoning. Huishoudens met een koopwoning scoren op alle facetten van financiële gezondheid beter, ervaren minder zorgen en kunnen makkelijker rondkomen. De problemen op de woningmarkt versterken de ongelijkheid in Nederland. Daarom adviseren we de overheid om maatregelen te onderzoeken die ervoor zorgen dat de woonlasten van huishoudens weer in balans komen. Betaalbare koop- en huurwoningen zijn een onderdeel van de oplossing, maar het is ook van belang om de (neven)effecten van fiscale voordelen van woningbezit te onderzoeken.

Creëer bewustzijn over de impact van financiële keuzes op mannen en vrouwen

In 2025 verbeterde de financiële gezondheid van zowel mannen als vrouwen, maar bij mannen zien we een sterkere verbetering. Daardoor bleef de inkomenskloof in stand, een kloof die op lange termijn doorwerkt in de pensioenkloof. Het is daarom van belang om bewustzijn te creëren bij huishoudens over het feit dat keuzes die nu gemaakt worden rond zorgtaken en deeltijdwerken, ook financiële gevolgen hebben voor de toekomst. De overheid kan hierbij een rol spelen door beleid te voeren dat erop gericht is om het makkelijker te maken zorgtaken eerlijker te verdelen, bijvoorbeeld door betaalbare kinderopvang en gelijk(er) ouderschapsverlof. Want als zorgtaken eerlijk worden verdeeld en de kloof in salaris verdwijnt, zal de pensioenkloof op termijn ook verdwijnen.

Vergroot het inzicht in de positieve effecten van meer werken

Meer uren werken hangt samen met een betere financiële gezondheid voor veel huishoudens, maar het netto inkomenseffect verschilt door toeslagen, fiscale regels en persoonlijke omstandigheden. Toch is het vaak de moeite waard om te onderzoeken wat extra werkuren in totaal op maandbasis opleveren. Meer werken levert vrijwel altijd meer op, zelfs als toeslagen worden afgebouwd. Bovendien biedt meer werken vaak meer inkomenszekerheid en zorgt het voor een grotere opbouw van pensioen. We adviseren mensen die overwegen meer te gaan werken het effect ervan te berekenen met de beschikbare rekentools. Daarnaast blijft het belangrijk dat de overheid er alles aan doet om het toeslagenstelsel te vereenvoudigen, zodat het makkelijker wordt voor huishoudens om de effecten van meer of minder werk te overzien.

Inhoudsopgave

1. De financiële gezondheid van Nederland verbetert, niet iedereen profiteert	9
2. Het onderzoek	11
2.1 <i>Wat is financiële gezondheid?</i>	11
2.2 <i>Financiële gezondheid vertaald naar vijf domeinen</i>	12
2.3 <i>Het conceptuele model en de vragenlijst</i>	13
2.4 <i>Vier niveaus van financiële gezondheid</i>	14
2.5 <i>Score per domein</i>	15
2.6 <i>Kenmerken per domein per gezondheidsniveau</i>	17
3. De financiële gezondheid: hoe gezond is Nederland?	20
3.1 <i>Financiële gezondheid weer verbeterd, maar minder sterk dan vorig jaar</i>	20
3.2 <i>Wat typeert huishoudens in de vier financiële gezondheidsniveaus?</i>	21
3.3 <i>De scores op de domeinen per gezondheidsniveau onder de loep</i>	24
3.4 <i>Verschuivingen van de scores van de Nederlandse regio's</i>	26
4. De financiële gezondheid van Nederland per domein	28
4.1 <i>De scores op de vijf domeinen</i>	28
5. Dwarsdoorsnedes van Nederland	37
5.1 <i>Structurele kloof tussen mannen en vrouwen blijft groot</i>	37
5.2 <i>Buy Now, Pay Later: breed gebruik, risico op schuldgewenning maar regulering op komst</i>	45
5.3 <i>Financiële gezondheid oudste leeftijdsgroepen verbetert, terwijl driekwart van jongvolwassenen financieel Kwetsbaar of Ongezonder is</i>	49
5.4 <i>Meer werken loont, in het bijzonder voltijd</i>	55
5.5 <i>Woningbezit grote factor bij financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens</i>	61
5.6 <i>Praten over je financiële situatie: een gezonde gewoonte</i>	65
6. Aanbevelingen	67
<i>Nawoord</i>	72
<i>Colofon</i>	73
<i>Literatuur</i>	75
<i>Bijlage 1 - Het conceptueel model</i>	79
<i>Bijlage 2 - Vragenlijst</i>	80

1. De financiële gezondheid van Nederland verbetert, niet iedereen profiteert

Voor het vijfde jaar op rij heeft Deloitte onderzoek gedaan naar de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens. En voor het derde opeenvolgende jaar zien we dat het financiële gezondheidsniveau van huishoudens is verbeterd, zij het minder sterk dan vorig jaar. Het aandeel financieel Ongezonde huishoudens daalde in 2025 ten opzichte van 2024 en bevindt zich daarmee op het laagste niveau sinds de start van onze metingen in 2021. Tegelijkertijd steeg het percentage financieel Gezonde huishoudens naar het hoogste niveau sinds 2021. Toch is nog steeds een aanzienlijk deel van de Nederlandse huishoudens – 44% – financieel Kwetsbaar of Ongezonder. Dat laat zien dat de financiële gezondheid van Nederland onverminderd aandacht verdient.

Opnieuw wisten meer Nederlandse huishoudens dan een jaar eerder in 2025 hun financiële leven in balans te brengen. Het aandeel financieel Gezonde huishoudens steeg van 30% in 2024 naar 33% in 2025, terwijl het aandeel financieel Ongezonde huishoudens daalde van 22% naar 20%. Ondanks deze verbetering blijft het zorgwekkend dat bijna de helft van de huishoudens financieel Kwetsbaar of Ongezonder is. Bovendien zijn de verbeteringen niet gelijk verdeeld over verschillende groepen huishoudens.

In 2025 zette de economische groei van de afgelopen jaren door, ondanks toenemende internationale handelsspanningen en geopolitieke onzekerheid. De groei is voornamelijk toe te schrijven aan overheidsbestedingen en de consumptie van huishoudens. Dankzij de nog altijd krappe arbeidsmarkt stegen de cao-lonen in 2025 met 5,0%.¹ Gecorrigeerd voor inflatie namen de lonen met 1,6% toe, waardoor huishoudens meer te besteden hadden en ook meer overhielden om opzij te zetten.² De cao-loonstijging over 2025 was minder hoog dan de twee jaar daarvoor. Ook is een relatieve stijging in de consumentenprijsindex zichtbaar, waardoor het reëel besteedbaar inkomen van huishoudens in 2025 minder hard steeg dan de jaren ervoor.³

Daarbij komt dat de loonstijgingen niet voor alle huishoudens in dezelfde mate tot koopkrachtverbetering leidden. Loonafspraken verschillen per sector en zijn meestal procentueel, waardoor hogere inkomens er absoluut meer op vooruitgaan dan lagere inkomens. Tegelijkertijd drukken stijgende prijzen op de woningmarkt en andere vaste lasten relatief zwaar op lagere inkomens, en weegt de officiële inflatie deze lasten slechts gedeeltelijk mee. Het Centraal Planbureau (CPB) wijst erop dat de hoge woonlasten de koopkracht blijven drukken.⁴ Verhogingen van het minimumloon, uitkeringen en AOW zorgden in 2025 voor kleine plusjes bij de lage inkomens, maar koopkrachtverbetering bleef ook voor de lage inkomens beperkt. Het kindgebonden budget steeg, maar minder dan in 2023 en 2024.⁵ Daarnaast verloor spaargeld op spaarrekeningen reëel in waarde doordat de rente lager bleef dan de inflatie.

Hoewel de genoemde ontwikkelingen een beperkte impact lijken te hebben gehad op de financiële gezondheid van Nederland in het algemeen, kan dat op individueel niveau een heel ander verhaal zijn. Zeker in deze onzekere tijden is het belangrijk om alert te blijven op de financiële gezondheid van specifieke groepen in de samenleving die kwetsbaarder zijn voor economische tegenwind.

---

¹ CBS, 2025b.

² DNB, 2025.

³ CBS, 2025b.

⁴ CPB, 2026.

⁵ Ministerie van Financiën, 2025.

Waar veel andere onderzoeken zich richten op afzonderlijke elementen van financiële gezondheid, kijken wij in dit onderzoek vanuit een brede en positieve benadering naar de wisselwerking tussen de vijf domeinen die in samenhang de financiële gezondheid beïnvloeden: Inkomen, Uitgaven, Sparen, Lenen en Plannen. De uitdaging is om binnen het gehele spectrum van financiële gezondheid voortdurend in balans te blijven. Dit geldt niet alleen voor de financieel meest kwetsbare huishoudens, maar voor alle Nederlanders. Behalve door factoren als het inkomen en het opgebouwde vermogen wordt financiële gezondheid ook bepaald door het handelingsperspectief en gedrag van een individu of huishouden. Het is essentieel dat mensen hun eigen rol in hun situatie begrijpen en actief blijven werken aan hun financiële redzaamheid.

In deze vijfde editie van ons onderzoek zien we een positieve verandering op vier van de vijf domeinen die samen het financiële gezondheidsniveau bepalen: Inkomen, Uitgaven, Sparen en Plannen. Op het domein Plannen verbeterden huishoudens zich zelfs voor het eerst sinds de start van dit onderzoek in 2021. Toch profiteren niet alle Nederlanders in gelijke mate van de verbeterde economische omstandigheden. Zo is het verschil tussen de financiële gezondheid van mannen en vrouwen weer wat groter geworden. Nog altijd verdienen vrouwen minder dan mannen, sparen ze minder, ontvangen ze een lager pensioen en zijn ze minder financieel redzaam. Ook constateren we wederom een groot verschil tussen de financiële gezondheid van 18-24-jarigen en de oudere groepen. Hierbij valt ook op dat de financiële gezondheid van de leeftijdsgroep 25-34 jaar achterblijft bij de leeftijdsgroepen daarboven. Verder zien we dat de krappe woningmarkt en de hoge huur- en huizenprijzen in het algemeen drukken op de financiële gezondheid van alle Nederlanders, en dan met name van de jongere leeftijdsgroepen. Uit ons onderzoek blijkt ook dat sprake is van een fors verschil in financiële gezondheid tussen huishoudens met en zonder eigen woning.

De komende jaren blijft wonen duur. Een grote uitdaging is om te voorkomen dat huishoudens door te hoge woonlasten in de financiële problemen komen. In de oververhitte woningmarkt stegen de huizenprijzen de afgelopen jaren met meer dan 8%. In 2026 en 2027 is de verwachte stijging minder sterk, maar nog altijd zo'n 4%. Daarmee blijven de huizenprijzen sterker stijgen dan de huishoudinkomens en het bedrag dat huishoudens kunnen lenen om een huis te kopen.⁶ Met andere woorden, deze uitdaging zal ook de komende jaren impact hebben op de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens. Tegelijkertijd neemt de economische onzekerheid door geopolitieke ontwikkelingen niet af, en zorgt dit voor grote onrust op de wereldwijde energiemarkt. Dit kan mogelijk vergaande gevolgen hebben voor de inflatie, als verhoogde energieprijzen waarschijnlijk doorberekend worden in andere producten en diensten. In maart van dit jaar rapporteerde statistiebureau Eurostat dat de inflatie op basis van een eerste raming 2,5% op jaarbasis bedraagt, hoger dan de 1,9% die in februari werd geschat.⁷ Daarnaast beïnvloeden geopolitieke spanningen en mondiale conflicten de overheidsbestedingen, zoals op het gebied van defensie.

Er is een langetermijnperspectief nodig om de structurele problemen op te lossen rond thema's zoals wonen en energie. Dit vereist een juiste balans tussen zowel kortetermijnoplossingen om kwetsbare huishoudens en groepen te ondersteunen, als langetermijnmaatregelen die de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens structureel verbeteren. Met oog voor het verkleinen van de afstand tot de overheid.⁸ Bij politieke afwegingen op het gebied van sociale zekerheid moeten deze kwetsbare groepen op de juiste manier worden meegewogen.

De financiële gezondheid van huishoudens is afhankelijk van veel verschillende factoren, waarvan een deel buiten hun directe controle ligt. Hoewel huishoudens zelf ook een rol hebben in hun financiële situatie, ligt er een belangrijke taak voor de overheid, maatschappelijke instanties en werkgevers om randvoorwaarden te scheppen waarbinnen huishoudens hun financiële situatie duurzaam kunnen inrichten.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de uitgangspunten en opzet van dit onderzoek, en laat zien hoe we tot vier financiële gezondheidsniveaus zijn gekomen en hoe deze financiële gezondheidsniveaus op individueel niveau doorwerken. In hoofdstuk 3 volgt een nadere karakterisering van de gezondheidsniveaus, een inzicht in de overkoepelende uitkomsten van het onderzoek en een overzicht van achtergrondkenmerken die op basis van ons onderzoek het meest representatief zijn voor elk financieel gezondheidsniveau. Vervolgens gaan we in hoofdstuk 4 meer gedetailleerd in op de uitkomsten van de onderliggende domeinen Inkomen, Uitgaven, Sparen, Lenen en Plannen. Hoofdstuk 5 bevat reflecties op enkele dwarsdoorsneden van Nederland: welke patronen zien we als we inzoomen op specifieke groepen, wat zijn mogelijke verklaringen, en hoe verhouden deze patronen zich tot wat we zagen in eerdere jaren? In hoofdstuk 6 volgen de aanbevelingen. In enkele dwarsdoorsneden zijn kaders opgenomen waarin experts – van het Nibud, Tilburg University en Universiteit Leiden – vanuit hun achtergrond hun licht laten schijnen op het onderzoek en de bevindingen.

⁶ DNB, 2025.

⁷ Eurostat, 2026.

⁸ SCP, 2026.

2. Het onderzoek

In 2025 heeft Deloitte opnieuw onderzoek gedaan naar de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens. Net als in voorgaande jaren hebben we daarbij gekeken naar een breed spectrum van financiële gezondheid, gevat in vijf domeinen. De mate waarin die vijf domeinen met elkaar in balans zijn, bepaalt hoe financieel gezond een huishouden is.

Om de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens te meten hebben we in november 2025 een uitgebreide vragenlijst uitgezet. De uitkomsten hebben we vervolgens geanalyseerd. Net als voorgaande jaren hebben we het onderzoek uitgevoerd in samenwerking met het Nibud en academici van Tilburg University en de Universiteit Leiden. De vragenlijst is door onderzoeksbureau Ipsos online uitgezet via het Ipsos iSay-panel. Vijfduizend respondenten hebben de vragenlijst volledig ingevuld. Door een weging aan de data toe te voegen geven de resultaten een representatieve afspiegeling van Nederland op basis van leeftijd, geslacht, regio en inkomen. Om een zo groot mogelijk bereik te hebben onder de Nederlandse huishoudens is de vragenlijst online en in het Nederlands uitgezet. Hierdoor zijn mensen met beperkte digitale vaardigheden en anderstaligen minder goed bereikt en mogelijk niet meegenomen in dit onderzoek.

Dit hoofdstuk beschrijft onze definitie van financiële gezondheid, de vijf domeinen, de vragenlijst en de opbouw van de financiële gezondheidsniveaus. Deze informatie vormt de basis van het uitgevoerde onderzoek, en een methodiek die consistent is met de vorige vier edities. Lezers die al vertrouwd zijn met deze methodiek raden we aan om direct door te gaan naar hoofdstuk 3, waar de resultaten van het onderzoek van 2025 worden gepresenteerd.

2.1 Wat is financiële gezondheid?

Om de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens goed te kunnen meten hebben we een eenduidig en gedeeld begrip nodig van het concept financiële gezondheid. Wij gebruiken daarom onderstaande definitie, die we hebben ontwikkeld bij de start van het eerste onderzoek in 2021.⁹

We omschrijven financiële gezondheid als de mate waarin een persoon of huishouden in staat is en het gevoel van controle heeft om:

1. op een comfortabele manier aan alle huidige en lopende financiële verplichtingen en behoeften te voldoen; en
2. de financiële zekerheid op te bouwen om zijn of haar levensdoelen na te streven en op een comfortabele manier aan alle toekomstige verplichtingen en behoeften te voldoen.

In dit rapport spreken we afwisselend over 'Nederlanders' en 'huishoudens'. Het gros van de vragen in de vragenlijst gaat over de financiële situatie van Nederlandse huishoudens. Veel mensen delen hun financiën immers met de andere leden van hun huishouden.¹⁰ We spreken daarom in dit rapport veelal van 'huishoudens'. Sommige aspecten zijn niet op het hele huishouden van toepassing, maar zijn individueel van aard. Neem bijvoorbeeld financiële kennis en de houding tegenover geldzaken. Wanneer we ingaan op die aspecten, hebben we het in dit rapport over 'Nederlanders'.

⁹ Deloitte, 2021.

¹⁰ Wanneer we over 'huishouden' spreken gaat dit over de respondent en de leden van zijn huishouden met wie de financiën worden gedeeld. Bijvoorbeeld de partner en inwonende kinderen.

2.2 Financiële gezondheid vertaald naar vijf domeinen

Vaak praten we in Nederland pas over financiële gezondheid als iemand al in de financiële problemen zit. Er lijken nog te vaak maar twee opties te zijn: met financiële problemen zoals een betalingsachterstand ben je financieel ongezond, zonder dat soort problemen ben je financieel gezond. Maar dat is een te zwart-witte weergave van de werkelijkheid. Financiële gezondheid moeten we in een bredere context bekijken. Het gaat niet alleen om het beheersen van de dagelijkse uitgaven en het hebben van een voldoende

en regelmatig inkomen. Het opbouwen van een stevige vermogenspositie, goed inzicht in de financiën en regelmatig aandacht geven aan je financiële situatie zijn minstens zo belangrijk voor financiële weerbaarheid.

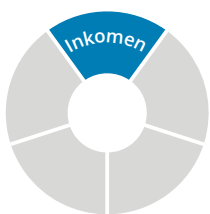
Ook voor mensen zonder financiële problemen valt op dit vlak nog winst te boeken.

In ons onderzoek onderscheiden we vijf domeinen die in samenhang de financiële gezondheid beïnvloeden:

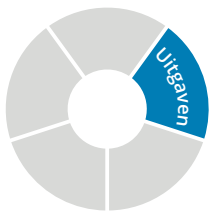
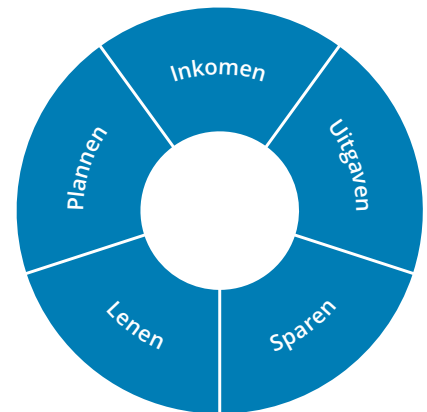
Inkomen, Uitgaven, Sparen, Lenen en Plannen.

Figuur 2.1 toont per domein de indicatoren die samenhangen met financiële gezondheid.

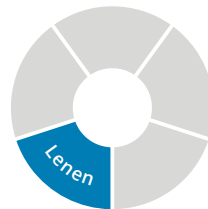
Figuur 2.1 Indicatoren voor financiële gezondheid per domein

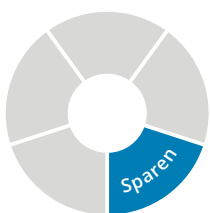
- Het inkomen is voldoende:** huishoudens beschikken over voldoende inkomen om aan dagelijkse en toekomstige verplichtingen te voldoen.
- Het inkomen is voorspelbaar:** huishoudens zijn in staat om over (langere) tijd de hoogte en de zekerheid van het inkomen te voorspellen.
- Controle over inkomen:** leden van het huishouden hebben een gevoel van controle over het genereren van toekomstig inkomen.

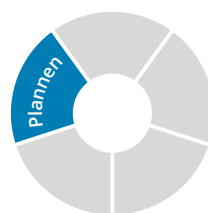
- Evenwicht tussen inkomsten en uitgaven:** huishoudens zijn in staat om rond te komen van het inkomen en/of vermogen.
- Rekeningen tijdig en volledig betalen:** huishoudens zijn in staat om tijdig alle rekeningen te betalen, er zijn geen betalingsachterstanden.
- Controle over uitgaven:** leden van het huishouden hebben een gevoel van controle over alle soorten uitgaven die gedaan worden.

- Duurzame schuldenlast en tijdig afbetalen van schulden:** huishoudens hebben een schuldenlast die beheersbaar is en lossen hun schulden op tijd af.
- Kennis van en controle over de schuldverplichtingen:** leden van het huishouden hebben inzicht in de aard en omvang van de schulden, en hebben een gevoel van controle hierover.

- Op regelmatige basis sparen en voldoende liquide middelen voor de korte(re) termijn:** huishoudens sparen op regelmatige basis en hebben voldoende direct beschikbare gelden.
- Spaargelden en investeringen voor de lange(re) termijn:** huishoudens sparen en/of investeren om lange(re) termijn doelen te kunnen realiseren.
- Controle over vermogen:** leden van het huishouden hebben een gevoel van controle over het opbouwen en beheersen van vermogen.

- Kortetermijnbudget en langetermijnplannen:** huishoudens stellen een budget vast voor de korte(re) termijn en monitoren dit, en stellen langetermijnplannen op om levensdoelen te behalen.
- Adequate verzekeringen:** huishoudens hebben verzekeringen afgesloten die toereikend zijn om belangrijke risico's af te dekken.
- Controle over planning:** leden van het huishouden hebben een gevoel van controle over het bereiken van hun levensdoelen door middel van een adequate planning.

Uit eerder onderzoek¹¹ weten we dat naast deze vijf domeinen ook andere factoren een rol spelen bij financiële gezondheid. Zo hebben financiële kennis en persoonlijke kenmerken ook invloed op financieel gedrag. Daarom hebben we ook vragen gesteld over demografische kenmerken, kennis en houding van respondenten. Informatie hierover helpt bij het vinden van gerichte manieren om financieel gedrag te verbeteren.

Een belangrijke kanttekening bij ons onderzoek is dat de financiële gezondheid van mensen niet alleen door hun gedrag wordt bepaald, maar ook deels door de inrichting van het financiële systeem, macro-economische veranderingen en achterliggende (politieke) keuzes. Hoewel individueel gedrag een belangrijke rol speelt, is er een grens aan de invloed die iemand kan uitoefenen binnen een gegeven systeem. Dit onderzoek richt zich op dat deel van financiële gezondheid dat samenhangt met gedrag en de persoonlijke kenmerken van Nederlanders, en erkent tegelijkertijd de invloed en complexiteit van de bredere systemen waarin zij zich bevinden.

2.3 Het conceptuele model en de vragenlijst

Het conceptuele model vormt samen met de definitie van financiële gezondheid het fundament voor de uitgebreide vragenlijst die we hebben opgesteld. Vanuit de academische literatuur¹² en bestaande vragenlijsten¹³ zijn vragen verzameld, en waar nodig aangepast, om alle elementen van het model te meten. Het conceptuele model en de scoringsmethodiek zijn ten opzichte van de onderzoeken in 2021, 2022, 2023 en 2024 ongewijzigd gebleven. Ook op de vragenlijst zijn geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. In enkele gevallen zijn twee antwoordopties van een vraag

samengevoegd omdat dit beter paste bij de context van de vraag of is een antwoordoptie verwijderd omdat deze niet meer relevant was.¹⁴

In totaal bestaat de vragenlijst van 2025 uit 73 vragen. 34 vragen gaan over financiële gedragingen (onderverdeeld in de vijf domeinen Inkomen, Uitgaven, Sparen, Lenen en Plannen), zestien vragen gaan over financiële vaardigheden en persoonlijke kenmerken, negen vragen zijn verdiepvragen en veertien vragen betreffen de huishoudelijke en socio-economische omgeving. Daarnaast bevat de vragenlijst één vraag over hoe moeilijk of makkelijk de respondent het vond om de vragen te beantwoorden. We hebben het de respondenten zo makkelijk mogelijk gemaakt om de vragen te beantwoorden. Zij hoefden geen berekeningen te maken en geen documenten (zoals salarisstroken of pensioenoverzichten) te raadplegen. De vragenlijst is, net als in voorgaande jaren, niet uitgevraagd onder dezelfde groep respondenten als het voorgaande jaar, maar onder een nieuwe groep respondenten.

Dit is het vijfde opeenvolgende jaar dat het onderzoek is uitgevoerd. Hierdoor kunnen we resultaten met elkaar vergelijken en ontwikkelingen over tijd volgen. Om die ontwikkelingen goed te kunnen interpreteren hebben we beoordeeld of een bepaalde groei of afname over de jaren heen statistisch significant is. Daarvoor gebruiken we de Chi-kwadraattoets.¹⁵ Wij merken hierbij op dat het kan voorkomen dat uitkomsten met relatief grote verschillen niet significant zijn, terwijl relatief kleinere verschillen soms juist wel significant zijn. Daar waar resultaten op basis van deze toets significant zijn, spreken we in de uitkomsten van het onderzoek in termen als 'toename', 'daling' of

¹¹ O.a. Mitchell & Lusardi, 2015; Boisclair et al., 2017; Van Rooij et al., 2011; Kempson et al., 2017; Comerton-Forde et al., 2020; Ottaviani & Vandone, 2011; Clark & Khalaf, 2019.

¹² O.a. Kempson et al., 2017; Comerton-Forde et al., 2020; Lusardi & Mitchell, 2011.

¹³ O.a. Dunn et al., 2018, 2020; Financial Conduct Authority, 2017, 2021; Commonwealth Bank of Australia & University of Melbourne, 2019; Van Dijk et al., 2022.

¹⁴ Zie vraag 8.8. van de vragenlijst in bijlage 2 en het verwijderen van de antwoordoptie 'Financiële regeling van de overheid (i.v.m. coronacrisis (NOW, TVL))' bij vraag 9.4.

¹⁵ Dit is een statistische toets voor categorische data waarmee bepaald kan worden of data significant afwijken.

bijvoorbeeld 'is gegroeid'. Waar de uitkomsten niet significant zijn, benoemen we wel de percentages (ook van eerdere jaren), maar spreken we niet in termen van groei of afname. In sommige gevallen, bij opvallende verschillen, vermelden we het expliciet als deze verschillen niet significant zijn.

Bij het presenteren van de uitkomsten van het rapport gebruiken we procentpunten om het absolute verschil aan te geven tussen percentages. De percentages zelf ronden we af. Dit kan ertoe leiden dat gecombineerde percentages niet exact overeenkomen met de opgetelde afgeronde percentages.

2.4 Vier niveaus van financiële gezondheid

Financiële gezondheid kenmerkt zich door de mate waarin verschillende financiële aspecten met elkaar in balans zijn. Om die complexiteit inzichtelijk te maken, hebben we voor dit onderzoek een schaal ontwikkeld van vier financiële gezondheidsniveaus. Figuur 2.2 toont een korte omschrijving per gezondheidsniveau. In hoofdstuk 3 geven we verdere duiding aan deze niveaus. Per vraag hebben we, op basis van theoretische en expertinzichten, beoordeeld bij welke scores een respondent binnen een bepaald gezondheidsniveau valt. Deze bandbreedtes zijn in figuur 2.2 opgenomen.

Figuur 2.2 Beschrijving en bandbreedtes financiële gezondheidsniveaus

Financieel Gezond 77-100	Financieel Toereikend 66-76	Financieel Kwetsbaar 51-65	Financieel Ongezond 0-50
Scores tussen de 77-100 worden beschouwd als een financieel Gezonde situatie. Huishoudens met scores binnen deze bandbreedte rapporteren op een zeer groot deel tot alle vragen antwoorden die als gezond worden beschouwd.	Scores tussen de 66-76 worden beschouwd als een financieel Toereikende situatie. Huishoudens met scores binnen deze bandbreedte rapporteren op een aanzienlijk tot groot deel van de vragen antwoorden die als gezond worden beschouwd.	Scores tussen de 51-65 worden beschouwd als een financieel Kwetsbare situatie. Huishoudens met scores binnen deze bandbreedte rapporteren op een beperkt deel van de vragen antwoorden die als gezond worden beschouwd.	Scores tussen de 0-50 worden beschouwd als een financieel Ongezonde situatie. Huishoudens met scores binnen deze bandbreedte rapporteren op geen van de vragen, of slechts een klein deel, antwoorden die als gezond worden beschouwd.

In het vervolg van dit rapport onderscheiden we vier niveaus van financiële gezondheid: financieel Gezond, financieel Toereikend, financieel Kwetsbaar en financieel Ongezond. Daarmee verwijzen we dus naar de gezondheidsschaal die is ontwikkeld voor dit onderzoek. We spreken hierbij expliciet over een schaal omdat financiële gezondheid een dynamisch concept is dat zich ontwikkelt over tijd, en zich daarmee over deze schaal kan bewegen. In figuur 2.2 is te zien dat de financiële gezondheidsniveaus geen absolute score hebben, maar dat ze zijn gekoppeld aan een bandbreedte. De omvang van deze bandbreedte kan verschillen per gezondheidsniveau. Zo heeft financieel Ongezond een relatief brede bandbreedte. Dit komt doordat er een minimum van basisvereisten is om financieel gezien in de daaropvolgende gezondheidsniveaus te kunnen komen.

Het is belangrijk om te beseffen dat de financiële gezondheidsniveaus een totaalscore weerspiegelen. Om een goede financiële gezondheid te hebben, moeten alle vijf domeinen (Inkomen, Uitgaven, Sparen, Lenen en Plannen) met elkaar in balans zijn. Een lage score op één domein, bijvoorbeeld Inkomen, betekent niet automatisch dat een huishouden financieel Ongezond is. Het gaat erom hoe het huishouden deze situatie in evenwicht weet te houden met andere aspecten van financiële gezondheid, zoals Uitgaven. Dit geldt ook voor huishoudens waarvan de deelnemers jonger zijn (bijvoorbeeld de leeftijdscategorie 18-24 jaar).¹⁶ Jongvolwassenen studeren vaak nog of staan aan het begin van hun carrière, waardoor ze meestal minder vermogen en een kleinere financiële buffer hebben. En wie jong is, zal meestal nog geen uitgebreide pensioenplannen hebben en daarom op dat aspect slechter scores. Jongere leeftijdsgroepen kunnen echter nog steeds een goede financiële gezondheid hebben als de domeinen samen wel in evenwicht zijn.

¹⁶ Onder 'jongere leeftijdsgroepen' verstaan we mensen jonger dan 35 jaar. Mensen van 35 jaar of ouder duiden we aan met 'oudere leeftijdsgroepen'.

2.5 Score per domein

Naast de totaalscore op financiële gezondheid hebben we op basis van hetzelfde scoringsmodel ook een score ontwikkeld per domein: de subscores. Deze subscores maken duidelijk welke onderdelen binnen de financiële gezondheidsniveaus extra aandacht nodig hebben. Zo wil het feit dat bepaalde respondenten het financiële gezondheidsniveau Gezond hebben, nog niet zeggen dat zij op elk domein een gezonde financiële situatie laten zien. De subscores geven de mate aan waarin een huishouden financieel gezond is op dat specifieke domein. De score is dus gebaseerd op de resultaten van de vragen die verband houden met dat domein. In het vervolg van dit rapport duiden we de resultaten van de subscores aan met drie kleuren:

Groen: het huishouden laat op het merendeel van de vragen binnen het domein een goede financiële gezondheid zien.

Oranje: het huishouden laat op het merendeel van de vragen binnen het domein een matige financiële gezondheid zien.

Rood: het huishouden laat op het merendeel van de vragen binnen het domein geen goede financiële gezondheid zien.

Individuele huishoudens met hetzelfde financiële gezondheidsniveau kunnen, binnen de bandbreedte van dat niveau, verschillende scores op de afzonderlijke domeinen. Ter illustratie: twee huishoudens hebben op basis van hun antwoorden beide het financiële gezondheidsniveau financieel Gezond. Voorbeeldhuishouden De Vries (figuur 2.3) scoort op alle domeinen groen. Voorbeeldhuishouden El Amrani (figuur 2.3) scoort rood op het domein Lenen. Binnen alle gezondheidsniveaus komen dit soort combinaties voor. Zo kan een huishouden financieel Ongezonder zijn, maar toch groene scores op het domein Lenen, zoals voorbeeldhuishouden Dijkstra in figuur 2.3. Met andere woorden: individuele huishoudens met hetzelfde gezondheidsniveau kunnen, binnen de bandbreedte van dat niveau, anders scoren op de individuele domeinen. Een verbetering op één domein leidt daarom niet automatisch tot een hoger financieel gezondheidsniveau — en omgekeerd. Door niet alleen naar het algemene financiële gezondheidsniveau te kijken, maar ook naar de subscores, kunnen we zien op welk domein een huishouden nog stappen kan zetten om de financiële gezondheid te verbeteren.

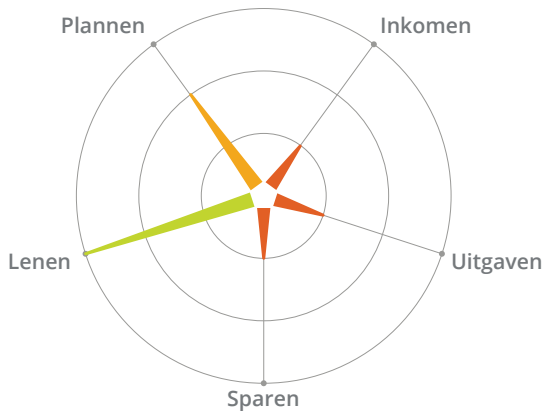
Figuur 2.3 Voorbeeldhuishoudens

Individuele huishoudens met hetzelfde gezondheidsniveau kunnen, binnen de bandbreedte van dat niveau, anders scoren op de individuele domeinen.

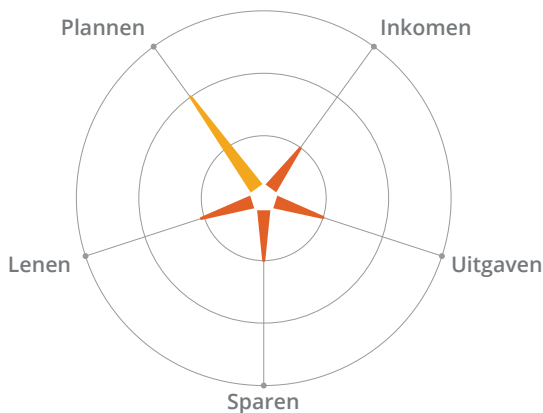
Huishouden Dijkstra

Totaalscore: 49.2

Huishouden De Wit

Totaalscore: 16.4

2.6 Kenmerken per domein per gezondheidsniveau

Figuur 2.4 laat voor de vier gezondheidsniveaus zien hoe het financiële gedrag, de houding en het gevoel van mensen over financiële zaken er doorgaans per domein uitzien, maar de kenmerken zoals weergegeven in figuur 2.4 zijn geen een-op-een reflectie van de score. Het financiële gedrag en de antwoorden die huishoudens in een specifiek gezondheidsniveau relatief vaak geven, kunnen jaarlijks verschillen. Zo zien we bijvoorbeeld dat in 2025 45% van de financieel Kwetsbare

huishoudens aangeeft hun rekeningen zonder problemen te kunnen betalen, terwijl in 2024 meer huishoudens hier moeite mee hadden (49%).

In hoofdstuk 3 presenteren we de resultaten van het onderzoek: welke achtergrondkenmerken zien we bij de vier financiële gezondheidsniveaus en waar zien we verschuivingen ten opzichte van 2024? Waar relevant beschrijven we ook interessante verschuivingen ten opzichte van eerdere jaren.

Figuur 2.4 Kenmerken vier financiële gezondheidsniveaus¹⁷

Doorgaans geldt voor de **financieel Gezonde huishoudens** dat ze:

Gezond	Domein	Kenmerk
	Inkomen	Vaker veel geld overhouden aan het einde van de maand.
		Zeer makkelijk kunnen rondkomen.
	Uitgaven	Vaker zeer makkelijk de noodzakelijke kosten voor het levensonderhoud kunnen betalen.
		Vaker veel minder uitgeven dan wat er aan inkomsten binnenkomt.
	Sparen	Vaker zeer zeker zijn dat grote uitgaven haalbaar zijn.
		Structureel elke maand sparen.
Lenen	Geen consumptieve schulden hebben.	
	Zich geen zorgen maken over hun eventuele schulden.	
Plannen	Financiële plannen hebben voor de lange(re) termijn.	
	Zeker zijn dat er goede financiële plannen zijn gemaakt voor het pensioen.	

Doorgaans geldt voor de **financieel Toereikende huishoudens** dat ze:

Toereikend	Domein	Kenmerk
	Inkomen	Vaker een beetje geld overhouden aan het einde van de maand.
		Makkelijk rond kunnen komen.
	Uitgaven	Niet veel moeite hebben met het betalen van de noodzakelijke kosten voor het levensonderhoud.
		Minder uitgeven dan wat er aan inkomsten binnenkomt.
	Sparen	Vaker zeker zijn dat grote uitgaven haalbaar zijn.
		Vaker regelmatig sparen.
Lenen	Geen consumptieve schulden hebben, of alleen consumptieve schulden die snel afgelost kunnen worden.	
	Zich geen tot een beetje zorgen maken over hun eventuele schulden.	
Plannen	Financiële plannen hebben voor de middellange termijn.	
	Zeker zijn dat ze goede financiële plannen hebben voor het pensioen.	

¹⁷ Wanneer we het over hypotheekschuld hebben, is het beschreven kenmerk specifiek gericht op huiseigenaren. Hiervoor is gekozen omdat een hypotheek feitelijk een schuld is die grote impact heeft op de financiële gezondheid van het huishouden. Mensen die huren worden bij deze vraag buiten beschouwing gelaten. Dit heeft geen impact op hun score. Dit geldt voor alle vier de overzichten.

Doorgaans geldt voor de **financieel Kwetsbare huishoudens** dat ze:

Kwetsbaar	Domein	Kenmerk
	Inkomen	Vaker precies rond kunnen komen.
		Vaker hun inkomen voor de komende zes maanden kunnen voorspellen.
	Uitgaven	Niet veel maar ook niet weinig moeite hebben met het betalen van noodzakelijke kosten voor het levensonderhoud.
		Ongeveer evenveel uitgeven als wat er aan inkomsten binnenkomt.
	Sparen	Vaker enigszins zeker zijn dat grote uitgaven haalbaar zijn.
		Proberen te sparen maar dat dit niet elke maand lukt.
Lenen	Consumptieve schulden hebben met beperkt inzicht daarin, en geen uitzicht hebben op een schuldenvrije situatie op de kortere termijn.	
	Zich zorgen maken over hun schulden.	
Plannen	Enkel financiële plannen hebben voor de korte(re) termijn.	
	Onzeker zijn of ze goede financiële plannen hebben voor het pensioen.	

Doorgaans geldt voor de **financieel Ongezonde huishoudens** dat ze:

Ongezonder	Domein	Kenmerk
	Inkomen	Vaker schulden maken of hun spaargeld gebruiken om rond te komen.
		(Zeer) moeilijk rondkomen.
	Uitgaven	(Veel) moeite hebben met het betalen van de noodzakelijke kosten voor het levensonderhoud.
		Meer uitgeven dan wat er aan inkomsten binnenkomt.
	Sparen	Vaker (zeer) onzeker zijn of grote uitgaven haalbaar zijn.
		Vaker niet sparen of alleen sparen bij een financiële meevaller.
Lenen	Consumptieve schulden hebben met beperkt tot geen inzicht in hoe ze die kunnen aflossen, waardoor ze geen zicht hebben op een schuldenvrije situatie, ook niet op de langere termijn.	
	Zich veel zorgen maken over hun schulden.	
Plannen	Geen financiële plannen hebben.	
	Zeer onzeker zijn of ze goede financiële plannen hebben voor het pensioen.	

3. De financiële gezondheid: hoe gezond is Nederland?

Opnieuw lijken meer huishoudens een betere balans te hebben gevonden in de verschillende aspecten van hun financiële leven. Maar de stijging is minder groot dan in eerdere jaren, en nog steeds blijft een aanzienlijke groep achter. In dit hoofdstuk bespreken we de status van, en de veranderingen in, de financiële gezondheid van Nederland. Daarnaast gaan we in op de achtergrondkenmerken per financieel gezondheidsniveau, de verschuivingen binnen de verschillende domeinen en de regionale verschillen.

3.1 Financiële gezondheid weer verbeterd, maar minder sterk dan vorig jaar

Ten opzichte van 2024 zien we opnieuw een stijging van het percentage financieel Gezonde huishoudens in Nederland (van 30% in 2024 naar 33% in 2025). Tegelijkertijd daalde ook weer het percentage financieel Ongezonde huishoudens (van 22% in 2024 naar 20% in 2025). Waar we ons bij de uitkomsten over 2023 nog afvroegen of dit de start was van een opwaartse trend, zien we dat beeld nu bevestigd. Wel is de verbetering van de financiële gezondheid afgevlakt in vergelijking met de afgelopen twee jaar. Deze ontwikkeling wordt mogelijk verklaard door de economische groei in combinatie met de loonstijging, die in 2025 de inflatie nog net overtrof, terwijl huishoudens ondertussen ook te maken hadden met stijgende prijzen op de woningmarkt en toenemende vaste lasten, zoals we in hoofdstuk 1 belichtten.

Een financiële gezondheidsscore laat meer zien dan alleen inkomen of koopkracht. De uitkomst gaat niet alleen over hoeveel geld er binnenkomt, maar ook over rondkomen, rekeningen kunnen betalen, een buffer hebben, schulden kunnen dragen, plannen voor de toekomst en de manier waarop mensen hun financiële situatie beleven. Mensen beoordelen daarbij hoeveel grip, verandering en (on)zekerheid en zorgen zij ervaren. We zien dat mensen over het algemeen positiever antwoordden op deze punten.

In totaal bevond ruim de helft van de huishoudens zich in 2025 in het financieel Gezonde of Toereikende gezondheidsniveau (56%, tegenover 53% in 2024). Net als in 2024 bleven de middengroepen in 2025 qua omvang stabiel: 23% van de huishoudens was in 2025 financieel Toereikend (tegenover 22% in 2024) en 24% was financieel Kwetsbaar (tegenover 25% in 2024). Dat betekent dat opnieuw vooral aan de uiteinden van het financiële gezondheidsspectrum verbeteringen van de financiële positie zichtbaar zijn: een toename bij de financieel Gezonde en een afname bij de financieel Ongezonde huishoudens.

Sinds de start van ons onderzoek in 2021 ligt het percentage financieel Gezonde huishoudens op het hoogste niveau tot nu toe. Daarbij ligt het percentage financieel Kwetsbare en financieel Ongezonde huishoudens op het laagste niveau tot nu toe. Alleen het percentage financieel Toereikende huishoudens is met 23% ongeveer gelijk aan het niveau van 2021 (destijds 24%).

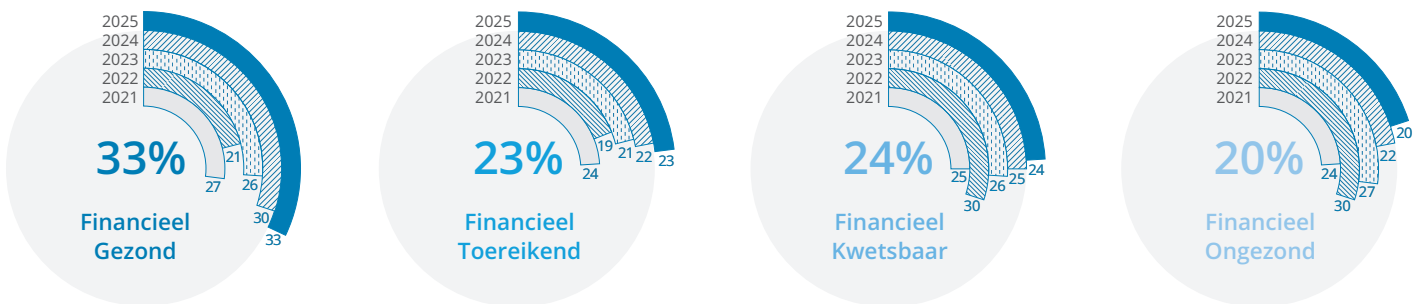
Na een terugval in 2022 is de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens steeds verder verbeterd. Dit wil overigens niet zeggen dat het de afgelopen jaren met alle Nederlandse huishoudens beter is gegaan. Nog steeds is een aanzienlijk deel van de huishoudens financieel Kwetsbaar of Ongezonder. Dit zien we ook terug in cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), waaruit blijkt dat door het wegvallen van de energietoeslag de armoede in 2024 nog steeg.¹⁸ Financiële gezondheid is, zoals gezegd, een breder begrip dan armoede. Maar dergelijke cijfers laten wel zien dat de financiële gezondheid van huishoudens zich verschillend ontwikkelt en wordt beïnvloed door verschillende factoren, zoals overheidsmaatregelen en de economische situatie.

3.2 Wat typeert huishoudens in de vier financiële gezondheidsniveaus?

De financiële gezondheid van een huishouden hangt samen met factoren als het soort inkomen, de hoogte van dat inkomen, leeftijd en geslacht. Om zicht te krijgen op de verschillen tussen huishoudens hebben we in de vragenlijst ook vragen opgenomen over demografische kenmerken. De resultaten laten zien dat sommige kenmerken (bijvoorbeeld 'man' of 'getrouwd of geregistreerd partnerschap') significant vaker voorkomen binnen bepaalde financiële gezondheidsniveaus.

Figuur 3.2 geeft een overzicht van de belangrijkste kenmerken per financieel gezondheidsniveau in 2025.¹⁹ Het is belangrijk om de gegevens in dit overzicht niet als absoluut te beschouwen. Als bepaalde kenmerken van individuen of huishoudens vaker voorkomen binnen een van de financiële gezondheidsniveaus, dan wil dat niet zeggen dat mensen met die kenmerken per definitie binnen een van de vier financiële gezondheidsniveaus vallen. Een voorbeeld: mensen met een modaal inkomen komen vaker voor binnen het financiële gezondheidsniveau Toereikend dan mensen uit een andere inkomenscategorie. Dit betekent niet dat mensen met een modaal inkomen nooit in een financieel Gezond, Kwetsbaar of Ongezonder gezondheidsniveau vallen. Het betekent alleen dat we dit achtergrondkenmerk in de resultaten van 2025 vaker terugzien bij de huishoudens in het gezondheidsniveau financieel Toereikend.

Figuur 3.1 Nederland in financiële gezondheidsniveaus in 2021, 2022, 2023, 2024 en 2025, in %

¹⁸ CBS, 2025h.

¹⁹ In de figuur is een selectie gemaakt van achtergrondkenmerken uit de vragenlijst die mogelijk belangrijke inzichten kunnen bieden.

Als we de kenmerken per financieel gezondheidsniveau in 2025 bekijken, zien we veel dezelfde achtergrondkenmerken terugkomen per financieel gezondheidsniveau. Mannen zijn nog steeds vaker financieel gezonder dan vrouwen en de hoogte van het inkomen is in grote mate van invloed

op de financiële gezondheid. Dit geldt ook voor sommige leeftijdscategorieën. Zo zijn 18-24-jarigen opnieuw oververtegenwoordigd binnen de financiële gezondheidsniveaus Kwetsbaar en Ongezonder. In de dwarsdoorsnedes in hoofdstuk 5 gaan we nader in op verschuivingen binnen de groepen.

Figuur 3.2 Verband tussen achtergrondkenmerken en financiële gezondheidsniveaus in 2025²⁰

Financieel Gezond

 Geslacht	Mannen komen vaker voor in deze groep dan vrouwen.
 Leeftijdscategorie	De leeftijdscategorie 55-64 komt vaker voor in deze groep dan andere leeftijdscategorieën.
 Burgerlijke staat	Mensen die getrouwd zijn of een geregistreerd partnerschap hebben komen vaker voor in deze groep dan mensen met een andere burgerlijke staat.
 Inkomenscategorie	Mensen met een bovenmodaal inkomen komen vaker voor in deze groep dan mensen uit een andere inkomenscategorie.
 Belangrijkste inkomstenbron huishouden	Huishoudens die als belangrijkste inkomstenbron 'werk uit loondienst' hebben zijn vaker financieel Gezond dan financieel Toereikend of financieel Ongezonder. Huishoudens die als belangrijkste inkomstenbron 'AOW/pensioen' hebben zijn vaker financieel Gezond dan financieel Kwetsbaar of financieel Ongezonder.
 Hoogst afgeronde opleiding	Mensen met een universitaire of hbo-opleiding komen vaker voor in deze groep dan mensen met een ander opleidingsniveau.

Financieel Toereikend

 Geslacht	Mannen komen vaker voor in deze groep dan vrouwen.
 Leeftijdscategorie	De leeftijdscategorie 65+ komt vaker voor in deze groep dan andere leeftijdscategorieën.
 Burgerlijke staat	Mensen die getrouwd zijn of geregistreerd partnerschap hebben of weduwe/weduwenaar zijn, komen vaker voor in deze groep dan mensen met een andere burgerlijke staat.
 Inkomenscategorie	Mensen met een modaal inkomen komen vaker voor in deze groep dan mensen uit een andere inkomenscategorie.
 Belangrijkste inkomstenbron huishouden	Huishoudens met alleen AOW/pensioen zijn vaker financieel Toereikend dan andere financiële gezondheidsniveaus.
 Hoogst afgeronde opleiding	Mensen met een hbo-opleiding of een vmbo-gt/tl-, mavo of mulo-opleiding komen vaker voor in deze groep dan mensen met een basisschoolopleiding, lbo- of vmbo-basis-/kaderopleiding.

²⁰ De categorieën zijn niet cumulatief. Dat wil zeggen: de achtergrondkenmerken zijn niet in samenhang het meest significant, maar op zichzelf voor die specifieke categorie.

Financieel Kwetsbaar

	Geslacht	Vrouwen komen vaker voor in deze groep dan mannen.
	Leeftijdscategorie	De leeftijdscategorie 18-24 komt vaker voor in deze groep dan andere leeftijdscategorieën.
	Burgerlijke staat	Alleenstaanden en mensen die samenwonen komen vaker voor in deze groep dan mensen met een andere burgerlijke staat.
	Inkomenscategorie	Mensen met een modaal of een benedenmodaal inkomen komen vaker voor in deze groep dan mensen uit een andere inkomenscategorie.
	Belangrijkste inkomstenbron huishouden	Huishoudens die als belangrijkste inkomstenbron 'werk uit loondienst' hebben zijn vaker financieel Kwetsbaar dan financieel Toereikend of financieel Ongezonder. Huishoudens die een uitkering ontvangen 'als gevolg van (langdurige) ziekte of arbeidsongeschiktheid (WAO, WIA (WGA/IVA)) en huishoudens die een studiefinanciering ontvangen voor uitwonende studenten, zijn vaker financieel Kwetsbaar dan financieel Gezond of Toereikend.
	Hoogst afgeronde opleiding	Mensen met een mbo-opleiding komen vaker voor in deze groep dan mensen met een universitaire of hbo-opleiding.

Financieel Ongezonder

	Geslacht	Vrouwen komen vaker voor in deze groep dan mannen.
	Leeftijdscategorie	De leeftijdscategorie 18-24 komt vaker voor in deze groep dan andere leeftijdscategorieën.
	Burgerlijke staat	Mensen die gescheiden zijn komen vaker voor in deze groep dan mensen met een andere burgerlijke staat.
	Inkomenscategorie	Mensen met een benedenmodaal inkomen komen vaker voor in deze groep dan mensen uit een andere inkomenscategorie.
	Belangrijkste inkomstenbron huishouden	Huishoudens die als belangrijkste inkomstenbron een uitkering ontvangen 'als gevolg van langdurige) ziekte of arbeidsongeschiktheid (WAO, WIA (WGA/IVA)) en huishoudens die een studiefinanciering ontvangen voor uitwonende studenten, zijn vaker financieel Ongezonder.
	Hoogst afgeronde opleiding	Mensen die alleen de basisschool hebben afgerond of die een lbo- of vmbo-basis-/kaderopleiding hebben gevolgd komen vaker voor in deze groep dan mensen met een ander opleidingsniveau.

3.3 De scores op de domeinen per gezondheidsniveau onder de loep

In algemene zin is de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens in 2025 weer verbeterd. Hoe ziet dit beeld eruit als we de cijfers verder onder de loep nemen? In deze paragraaf bespreken we de verschuivingen van de scores per financieel gezondheidsniveau, uitgesplitst naar de vijf domeinen. Dit biedt ons meer inzicht in de verschillende financiële gezondheidsniveaus en laat zien waar nog ruimte voor verbetering is. In hoofdstuk 4 volgt een gedetailleerde uitleg van de veranderingen per domein.

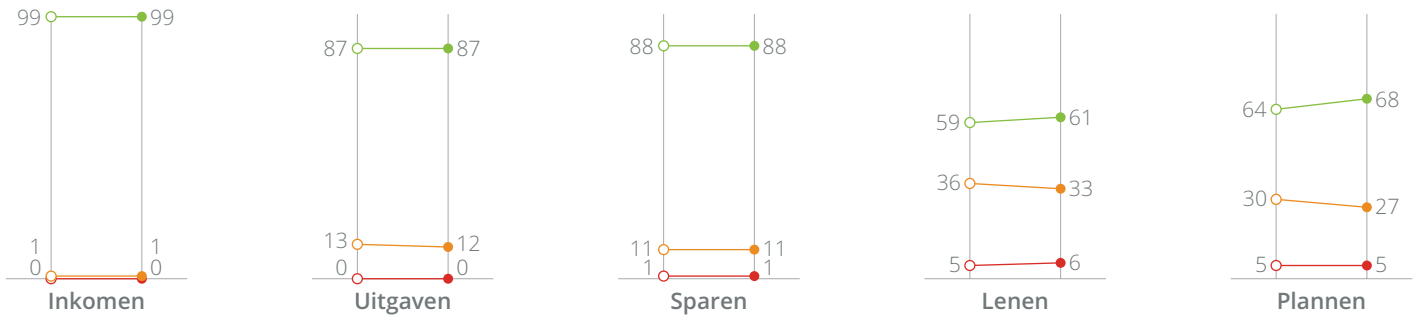
Hoewel er op het totaalniveau van de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens een verbetering te zien is ten opzichte van 2024, vertaalt dat zich niet door naar alle scores van de financiële gezondheidsniveaus op de domeinen. Figuur 3.3 toont voor de vier financiële gezondheidsniveaus per domein hoeveel procent van de huishoudens een goede (groen), matige (oranje) of slechte (rood) subscore had in 2024 en 2025.²¹

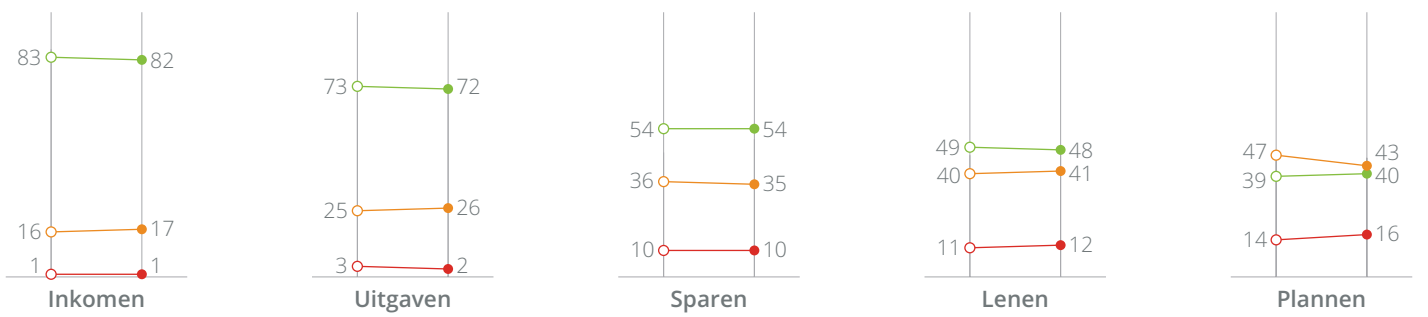
²¹ Binnen de vier niveaus van financiële gezondheid kan er variatie tussen de scores bestaan. Het financiële gezondheidsniveau wordt bepaald door de bandbreedte waarbinnen de totaalscore van een respondent valt. Respondenten kunnen dus verschillende totaalscores hebben en toch behoren tot hetzelfde financiële gezondheidsniveau. Er is binnen elk niveau dan ook variatie in de score per domein (Inkomen, Uitgaven, Sparen, Lenen of Plannen). Het kan zo zijn dat een huishouden qua totaalscore op het financiële gezondheidsniveau Gezond zit, maar op een of meer domeinen minder goed scoort. Door te kijken naar de verdeling van scores binnen de domeinen, krijgen we meer zicht op de aandachtspunten per financieel gezondheidsniveau en de ontwikkelingen daarin. Zie hoofdstuk 2 voor verdere toelichting op de subscores per domein.

Figuur 3.3 Overzicht subscores per domein voor de vier financiële gezondheidsniveaus, in 2024 en 2025, in %

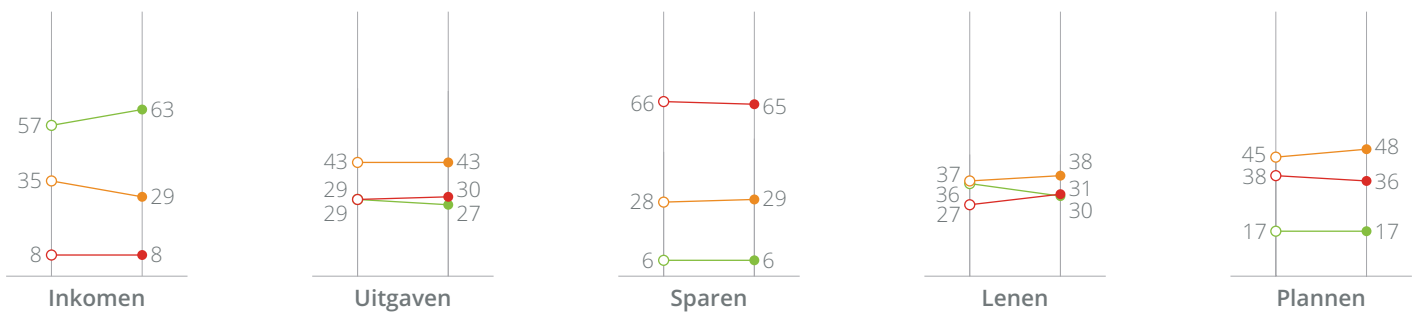
Financieel Gezond

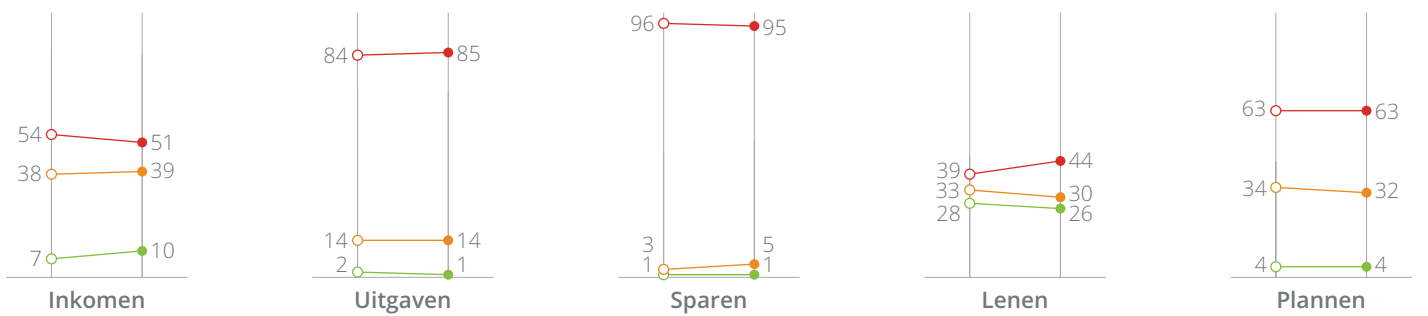
Financieel Toereikend

Financieel Kwetsbaar

Financieel Ongezond

De scores van de huishoudens in de vier financiële gezondheidsniveaus laten op de domeinen Uitgaven en Sparen weinig beweging zien ten opzichte van 2024. Op de domeinen Inkomen, Lenen en Plannen zien we wel significante verschuivingen. Zo verbeterden financieel Kwetsbare en Ongezonde huishoudens zich op het domein Inkomen, wat ze iets minder kwetsbaar maakte. Bij de financieel Kwetsbare huishoudens steeg het percentage groene scores van 57% naar 63%, bij de financieel Ongezonde huishoudens van 7% naar 10%. Binnen de niveaus financieel Gezond en Toereikend bleven de scores van de huishoudens onveranderd.

Op het domein Lenen laten de kwetsbaardere groepen juist een tegenovergesteld beeld zien. Het percentage groene scores daalde bij de financieel Kwetsbare huishoudens van 36% naar 30%. Tegelijkertijd steeg het percentage rode scores bij zowel de financieel Kwetsbare huishoudens (van 27% naar 31%) als de financieel Ongezonde huishoudens (van 39% naar 44%). Deze verandering lijkt onder andere te worden veroorzaakt door een afname van het percentage huishoudens dat zeker is dat zij hun hypotheekschuld op tijd kunnen aflossen zonder hun levensstijl te veranderen, een toename van de ervaren zorgen over de schulden, en een verschuiving van de verwachte terugbetaaltermijn van schulden van maximaal één jaar naar langere periodes. Bij de financieel Ongezonde huishoudens daalde dit laatste percentage van 20% in 2024 naar 13% in 2025. Financieel Ongezonde huishoudens (16%; 2024: 20%) geven bovendien minder vaak aan, net als financieel Kwetsbare huishoudens (48%; 2024: 54%), zich geen zorgen te maken om hun consumptieve schulden. Dit zijn schulden zoals een persoonlijke lening, geld dat is geleend van bijvoorbeeld vrienden of familie en openstaande rekeningen.

Het domein Plannen liet sinds onze eerste meting in 2021 een vrij stabiel beeld zien, maar in 2025 lijkt er sprake van een kleine verbetering. Dit is alleen zichtbaar in een toename van het percentage groene scores bij de financieel Gezonde huishoudens (van 64% in 2024 naar 68%). Bij de overige gezondheidsniveaus bleef het percentage huishoudens met een groene score nagenoeg gelijk. Dat is een zorgelijk beeld. Plannen is een cruciale vaardigheid om financiële gezondheid op de lange termijn te verbeteren. Tegelijkertijd moet men de ademruimte hebben om te kunnen plannen. Dit onderwerp moet dus hoog op de publieke agenda blijven staan.

De cijfers maken duidelijk dat geen eenduidig beeld te schetsen is. Met name het toegenomen percentage huishoudens met een groene score bij de kwetsbaardere groepen op het domein Inkomen, in combinatie met de verslechtering op het domein Lenen bij diezelfde groepen, springt in het oog. Ondanks de verbetering op het domein Inkomen hebben deze huishoudens kennelijk minder vertrouwen in hun vermogen om hun schulden af te lossen. Bovendien bleven de scores van deze huishoudens op de domeinen Uitgaven en Sparen nagenoeg gelijk ten opzichte van vorig jaar. Dit lijkt te bevestigen dat een verbetering op het domein Inkomen niet bij alle huishoudens tot een verbetering van de algehele financiële gezondheid leidt.

3.4 Verschuivingen van de scores van de Nederlandse regio's

Zoomen we in op de regionale uitkomsten, dan zien we dat in vrijwel alle Nederlandse regio's het percentage financieel Gezonde huishoudens verder is gestegen. Daarnaast zijn de verschillen tussen de regio's kleiner geworden. Figuur 3.4 laat zien in welke regio's in 2025 de meeste en de minste financieel Gezonde huishoudens te vinden waren. Nog steeds wonen in regio West (34%) naar verhouding de meeste financieel Gezonde huishoudens, terwijl de regio's Oost (33%) en Zuid (33%), de drie grootste steden en randgemeenten (32%) en regio Noord (30%) op korte afstand volgen.²² Niet eerder kropen de regio's zo dicht naar elkaar toe.

Regio Noord heeft het laagste percentage financieel Gezonde huishoudens, en is ook de regio – net als in 2024 – met het hoogste percentage financieel Ongezonde huishoudens (24%, tegenover 28% in 2024). De drie grootste steden volgen met 22% financieel Ongezonde huishoudens, maar laten een flinke daling zien ten opzichte van 2024 (27%). In regio Zuid groeide het percentage financieel Gezonde huishoudens van 29% naar 33% en daalde het percentage financieel Ongezonde huishoudens van 22% naar 19%. In de regio's Oost en West zijn de verschillen ten opzichte van 2024 minimaal.

²² Onder regio Noord vallen de provincies Drenthe, Friesland en Groningen, in regio Oost gaat het om de provincies Flevoland, Gelderland en Overijssel, in regio West om de provincies Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland en in regio Zuid om de provincies Limburg, Noord-Brabant en Zeeland. Onder de drie grootste steden verstaan we Amsterdam, Rotterdam en Den Haag inclusief de randgemeenten.

Kijkend naar de domeinen, dan zien we dat regio West én regio Zuid koplopers zijn. Wel zien we in 2025 een verschuiving tussen deze twee regio's. Waar in 2024 in regio West nog op alle vijf de domeinen het hoogste percentage huishoudens met een groene scores had, is het nu regio Zuid die op vier van de vijf domeinen het hoogste percentage groene scores laat zien. Alleen op het domein Inkomen heeft regio West nog het hoogste percentage huishoudens met een groene score (70%, tegenover 68% in 2024). Deze verschuiving tussen regio West en Zuid komt niet alleen door een verbetering van het percentage groene scores van regio Zuid (domeinen Inkomen, Sparen en Plannen), maar ook doordat de uitkomsten van de huishoudens in regio West niet altijd verbeterden (alleen domein Inkomen).

In 2024 lieten regio Noord en de drie grote steden al een verbetering zien ten opzichte van 2023. Deze verbetering zet in 2025 voor regio Noord door op het domein Inkomen. Daar steeg het percentage huishoudens met een groene score van 58% in 2024 naar 64% in 2025. De drie grote steden zijn het ten opzichte van andere regio's op sommige domeinen slechter gaan doen. Zo hebben de drie grote steden op de domeinen Uitgaven, Sparen en Lenen nu het hoogste percentage huishoudens met een rode score. In 2024 was dat alleen op de domeinen Sparen en Lenen het geval. Ook hebben de drie grote steden op vier van de vijf domeinen het laagste percentage huishoudens met een groene score. Op het enige domein waarvoor dit niet geldt, het domein Inkomen, heeft regio Noord het laagste percentage huishoudens met een groene score.

Hoewel regio Oost met 33% financieel Gezonde huishoudens stabiel bleef ten opzichte van 2024, doet deze regio in 2025 het in vergelijking met de andere regio's minder goed op vier van de vijf domeinen. Het percentage huishoudens in regio Oost met een rode score bleef namelijk nagenoeg gelijk op de domeinen Inkomen (13%, 2024: 14%), Uitgaven (beide jaren 26%), Sparen (38%, 2024: 40%) en Plannen (26%, 2024: 27%), terwijl in sommige andere regio's wel een verbetering plaatsvond op deze domeinen.

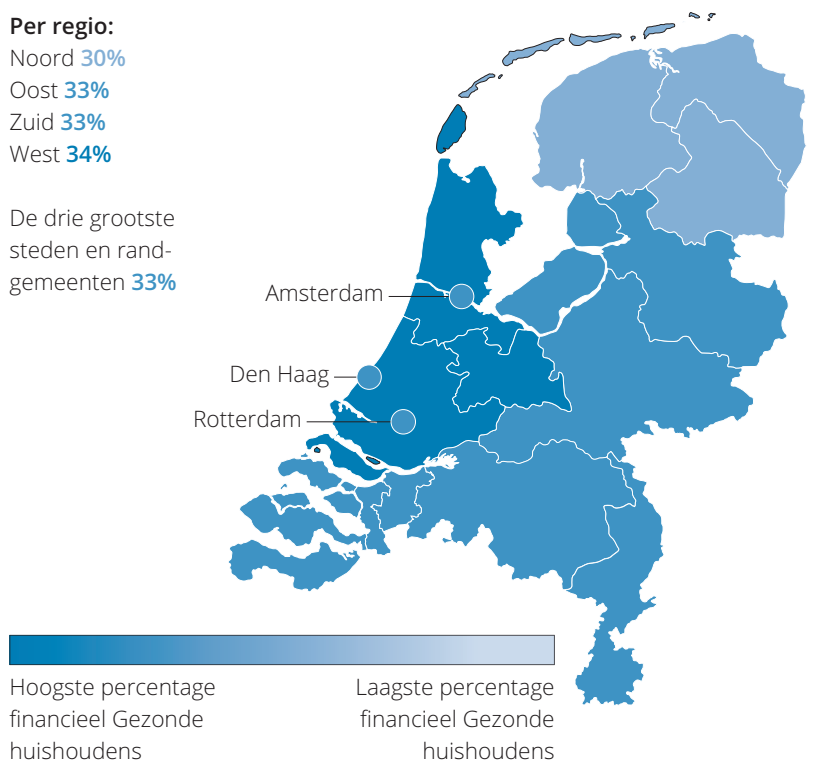
De uitkomsten laten zien dat er ook in 2025 nog steeds verschillen tussen de regio's zijn als het gaat om de financiële gezondheid van huishoudens. Deze verschillen zijn niet makkelijk te overbruggen. Ze zijn het resultaat van uiteenlopende economische omstandigheden en regionale verschillen. Aspecten als de lokale beschikbaarheid van banen, de druk op – en het prijsniveau binnen – de woningmarkt en het regionale inkomensniveau bepalen in welke mate regio's kunnen profiteren van groei. Daarnaast hebben demografische verschillen over de regio's heen ook een impact op de financiële gezondheid. Om in alle regio's duurzame financiële gezondheid voor alle Nederlandse huishoudens na te streven, zullen daarom ook gerichte, regionaal afgestemde maatregelen nodig zijn.²³

In de volgende hoofdstukken gaan we in meer detail in op de resultaten. In hoofdstuk 4 zoomen we daarbij eerst nog verder in op wat er over de domeinen heen gebeurt, om daarna per domein de opvallendste uitkomsten toe te lichten. Vervolgens kijken we in hoofdstuk 5 naar specifieke groepen en dwarsdoorsnedes van de samenleving.

Figuur 3.4 Overzicht van financieel Gezonde huishoudens per regio en de drie grootste steden en randgemeenten in 2025, in %

Per regio:
 Noord **30%**
 Oost **33%**
 Zuid **33%**
 West **34%**

De drie grootste steden en randgemeenten **33%**

²³ CBS, 2025e, 2026c; Rabobank, 2025.

4. De financiële gezondheid van Nederland per domein

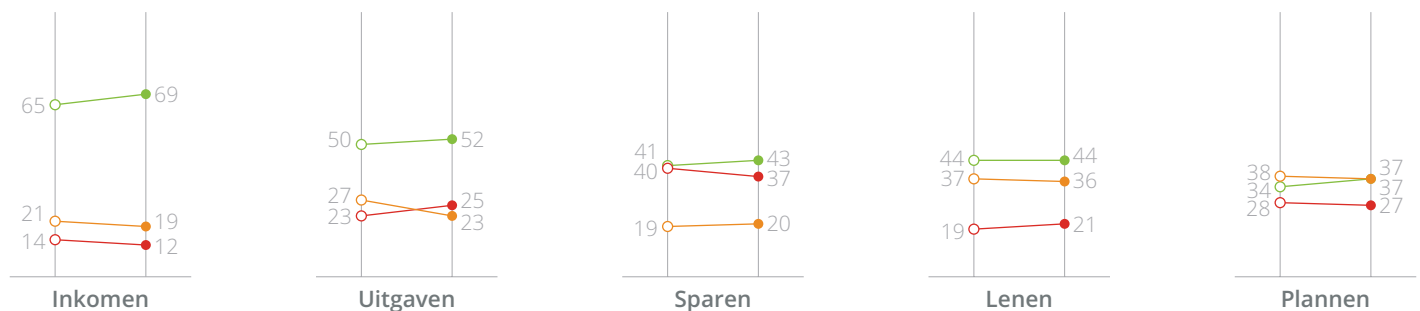
Op vier van de vijf domeinen (Inkomen, Uitgaven, Sparen en Plannen) scoren Nederlandse huishoudens beter dan een jaar eerder. Wat valt op als we de resultaten vergelijken met 2024? Waar zijn interessante verschuivingen te zien? In dit hoofdstuk kijken we eerst vanuit een overkoepelend perspectief naar de uitkomsten over de domeinen heen. Vervolgens lichten we per domein opvallende uitkomsten uit.

4.1 De scores op de vijf domeinen

In hoofdstuk 3 zagen we dat de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens het afgelopen jaar is verbeterd. Om meer zicht te krijgen op de uitkomsten, zoomen we in dit hoofdstuk in op de vijf domeinen. Waar we in hoofdstuk 3 keken naar de veranderingen binnen de domeinen per financieel gezondheidsniveau en per regio, kijken we hier naar de totaaluitkomsten per domein op landelijk niveau.

In 2025 zet de positieve ontwikkeling van 2024 door: op bijna alle domeinen, met uitzondering van Lenen, is een verbetering zichtbaar. Bij de domeinen Inkomen, Sparen en Plannen zien we een verbetering bij het percentage groene scores, bij het domein Uitgaven zien we juist een verbetering bij het percentage rode scores (25%, tegenover 27% in 2024). De positieve trend op de domeinen lijkt in 2025 wel minder sterk door te zetten dan in eerdere jaren. Zo steeg het percentage huishoudens met een groene score op het domein Sparen de afgelopen jaren flink, van 29% in 2022 via 34% in 2023 naar 41% in 2024, maar lijkt de groei over 2025 af te vlakken (43%).

Figuur 4.1 Subscores op de domeinen van 2024 en 2025, in %

In 2025 zien we de sterkste verbetering op het domein Inkomen. Daar steeg het percentage huishoudens met een groene score van 65% naar 69%. Dit beeld komt overeen met de constatering van het CBS dat het inkomen van zowel werknemers als zelfstandigen in het derde kwartaal van 2025 hoger lag dan in dezelfde periode in 2024.²⁴ Het percentage huishoudens met een groene score op het domein Uitgaven bleef stabiel (2025: 52%). Er zijn dus meer huishoudens met een betere positie op het domein Inkomen dan in 2024, maar dit betekent niet automatisch dat voor alle huishoudens de uitdagingen op het gebied van uitgaven zijn opgelost. Wel leken huishoudens in het algemeen de domeinen Inkomen en Uitgaven in 2025 opnieuw iets beter in balans te hebben dan een jaar eerder. Dit hangt mogelijk samen met de economische ontwikkelingen zoals uitgelicht in hoofdstuk 1 van dit rapport.

Bij een betere balans tussen de domeinen Inkomen en Uitgaven lukt het huishoudens vaak ook makkelijker om te sparen. Dat is zichtbaar in de stijging van het percentage groene scores op het domein Sparen: van 41% in 2024 naar 43% in 2025. Zoals gezegd springt deze verschuiving na de forse toename in eerdere jaren minder in het oog, maar toch lukt het opnieuw meer huishoudens om geld opzij te zetten. Bijna driekwart van de huishoudens (73%) spaart structureel. In 2024 was dat nog 71%. Dat lijkt aan te sluiten bij cijfers van DNB: ook in 2025 groeide het totaal aan spaargeld van alle Nederlandse huishoudens en steeg de individuele spaarquote, het beschikbaar inkomen dat niet gebruikt wordt voor aankopen.²⁵

Op het domein Plannen zien we een positievere ontwikkeling dan in eerdere jaren. Het percentage huishoudens met een groene score steeg van 34% in 2024 naar 37% in 2025. Het percentage huishoudens met een rode score bleef gelijk (2025: 27%). Toch geldt nog steeds dat het belang van goed plannen voor een groot deel van de Nederlandse huishoudens meer aandacht vereist. Het domein Plannen telt net als in 2021, 2023 en 2024 het laagste percentage huishoudens met een groene score.

Anders dan in 2024 vormt nu dus niet het domein Plannen de negatieve uitzondering in een verder overwegend positief beeld. Dat is in 2025 het domein Lenen. Het percentage huishoudens met een groene score op dit domein bleef weliswaar gelijk aan 2024 (44%), maar het percentage huishoudens met een rode score steeg van 19% naar 21%.

We hebben nu gekeken naar de overkoepelende resultaten op de domeinen. In het vervolg van dit hoofdstuk komen de opvallendste uitkomsten per domein aan bod. Waar zien we interessante verschuivingen binnen de domeinen Inkomen, Uitgaven, Sparen, Lenen en Plannen?

²⁴ Volgens het CBS groeide de totale beloning van werknemers met 6,6%. Het aantal banen van werknemers groeide met 1,7%, en de cao-lonen waren 4,6% hoger (CBS, 2025a).

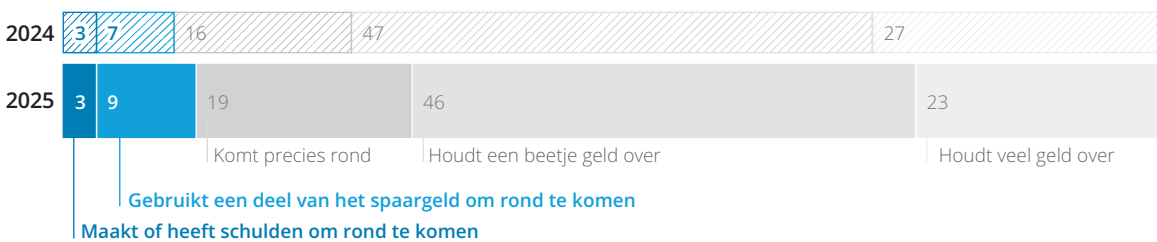
²⁵ DNB, 2026.

Inkomen

In 2025 stabiliseerden de inkomens en konden meer huishoudens (zeer) makkelijk rondkomen. Financieel Kwetsbare en Ongezonde huishoudens hielden iets vaker geld over.

Het domein Inkomen meet in hoeverre een huishouden in staat is een inkomen te genereren dat voldoende, frequent en voorspelbaar is. Het gaat hierbij om inkomen uit bijvoorbeeld werk, een uitkering of de verhuur van een woning.²⁶

Figuur 4.2 De financiële situatie van Nederlandse huishoudens, in 2024 en 2025, in %

In 2025 waren de inkomens van de Nederlandse huishoudens vaker stabiel dan in 2024. Bijna drie op de vijf huishoudens ontvingen in 2025 een inkomen dat vergelijkbaar was met dat van een jaar eerder (59%, tegenover 55% in 2024). Het percentage huishoudens dat hun inkomen zag stijgen bleef nagenoeg gelijk (24%; 2024: 26%), maar het percentage huishoudens dat hun inkomen zag dalen nam af (17%, tegenover 19% in 2024). Nog steeds geldt generiek: hoe financieel gezonder huishoudens zijn, hoe vaker ze hun inkomen zagen stijgen. Toch betrof dit in 2025 fors minder financieel Gezonde huishoudens dan in 2024: het percentage financieel Gezonde huishoudens dat een (veel) hoger inkomen ontving dan in eerdere jaren daalde van 36% naar 31%. Bij de financieel Toereikende, Kwetsbare en Ongezonde huishoudens bleven de percentages nagenoeg gelijk ten opzichte van 2024. Dit zou kunnen wijzen op een lichte verkleining van de inkomenskloof.

De ontwikkeling van het inkomen maakt op zichzelf nog niet duidelijk in hoeverre het inkomen in de praktijk volstaat voor een huishouden. Daarom vroegen we hoe goed huishoudens kunnen rondkomen van dat inkomen. De positieve trend op dit punt die we de afgelopen jaren zagen, zette in 2025 door. Het percentage huishoudens dat (zeer) makkelijk kan rondkomen steeg sinds 2022 van 46% via 51% (2023) naar 57% (2024) en komt in 2025 uit op 61%. Overigens was het voor financieel Kwetsbare en Ongezonde huishoudens in 2025 nog steeds niet makkelijk om rond te komen. Zo kwam 37% van de financieel Kwetsbare huishoudens (zeer) makkelijk rond, en slechts 5% van de financieel

Ongezonde huishoudens. Ruim driekwart (76%) van de huishoudens houdt maandelijks een beetje tot veel geld over. Dit was in 2024 nog 72%. Het zijn vooral de financieel Kwetsbare en (in mindere mate) Ongezonde huishoudens die vaker dan in 2024 wat geld overhouden. Toch zijn deze huishoudens niet minder schulden gaan maken om rond te komen. Bij de financieel Ongezonde huishoudens gaat het om 11% en bij de financieel Kwetsbare huishoudens om 1%.

Een voorspelbaar inkomen draagt ook bij aan het financieel welzijn. 58% van de huishoudens kan het inkomen voor de komende twaalf maanden voorspellen. Dit percentage is nagenoeg gelijk aan 2024. Dat laatste geldt voor alle financiële gezondheidsniveaus, maar de financieel gezondere huishoudens zijn, net als in 2024, wel beter in staat hun inkomen te voorspellen dan de financieel kwetsbaardere huishoudens. Zo kan 77% van de financieel Gezonde huishoudens hun inkomen voor de komende twaalf maanden voorspellen (2024: 80%) en 68% van de financieel Toereikende huishoudens (2024: 66%), maar geldt dit maar voor 43% van de financieel Kwetsbare huishoudens (2024: 45%) en 30% van de financieel Ongezonde huishoudens (2024: 30%). Het percentage huishoudens dat het inkomen niet goed kan voorspellen, zelfs niet voor een kortere periode, daalde (9%, tegenover 11% in 2024).

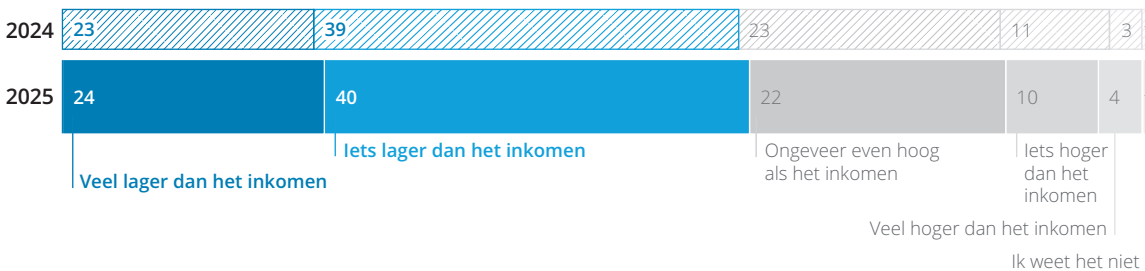
²⁶ Alle toelichtingen op de inhoud van het specifieke domein zijn identiek aan de toelichting die is gegeven in de vragenlijst.

Uitgaven

Nederlandse huishoudens hadden hun inkomsten en uitgaven in 2025 in het algemeen net zo goed in balans als in 2024. Maar financieel Kwetsbare en Ongezonde huishoudens lijken meer moeite te hebben om hun rekeningen te betalen.

Het domein Uitgaven richt zich op de relatie tussen enerzijds het inkomen en vermogen en anderzijds verschillende typen uitgaven: dagelijkse uitgaven, incidentele (onverwachte) uitgaven en/of grote uitgaven. Met uitgaven doelen we op zowel noodzakelijke uitgaven zoals huur/hypotheek, elektriciteit, water en boodschappen als niet-noodzakelijke uitgaven zoals een vakantie of merkkleding.

Figuur 4.3 Balans tussen inkomen en uitgaven van Nederlandse huishoudens, in 2024 en 2025, in %

We benoemden al dat het percentage Nederlandse huishoudens met een groene score op het domein Uitgaven in 2025 nagenoeg gelijk bleef ten opzichte van 2024 (52%; 2024: 50%), maar het percentage huishoudens met een rode score wel afnam (van 27% naar 25%). Als het gaat om de feitelijke balans tussen inkomsten en uitgaven zien we weinig verschillen ten opzichte van 2024. Ook in 2025 waren van ruim drie op de vijf huishoudens in de afgelopen twaalf maanden de totale uitgaven (veel) lager dan hun inkomen (63%; 2024: 62%). Daarmee is de stijgende lijn op dit punt van de afgelopen jaren gestagneerd. De groep huishoudens waarvan de uitgaven (veel) hoger waren dan hun inkomen bleef ook gelijk (14% in beide jaren).

Hoewel we in algemene zin dus weinig verandering zien, vond een hoger percentage huishoudens dan in 2024 het de afgelopen twaalf maanden (zeer) makkelijk om de noodzakelijke kosten voor levensonderhoud te betalen: van 56% in 2024 naar 59% in 2025. Ook het percentage huishoudens dat aangaf zonder problemen hun rekeningen te kunnen betalen nam toe, van 64% in 2024 naar 66% in 2025. Dit percentage bleef onveranderd voor financieel Gezonde huishoudens (99%), maar hier was ook weinig ruimte voor verbetering. Bij financieel Toereikende huishoudens was die ruimte er wel, en daar zien we ook een stijging (95%, tegenover 93% in 2024). Opvallend is dat het voor de kwetsbaardere huishoudens juist lastiger lijkt te zijn geworden om de rekeningen zonder problemen te betalen. Zo daalde het percentage financieel Kwetsbare huishoudens dat hiertoe in staat is van 49% in 2024 naar 45% in 2025, en het percentage financieel Ongezonde huishoudens van 5% naar 4%.

We vroegen ook of huishoudens de afgelopen twaalf maanden bepaalde dingen niet konden doen of kopen door hun financiële situatie.²⁷ Konden ze bijvoorbeeld het lidmaatschap van sport- of hobbyclubs of de bibliotheek niet betalen, geen gezonde producten kopen of geen vrienden en familie bezoeken of ontvangen? Het gaat daarbij om situaties die zich in elk geval één keer voordeden, en niet noodzakelijkerwijs het hele jaar door. Een iets hoger percentage huishoudens (79%, versus 78% in 2024) heeft in 2025 niets hoeven laten vanwege hun financiële omstandigheden. Zowel de financieel Kwetsbare huishoudens (78%; 2024: 75%) als de financieel Ongezonde huishoudens (beide jaren 33%) blijven op dit punt stabiel. Dit geldt ook voor financieel Gezonde (beide jaren 99%) en financieel Toereikende huishoudens (beide jaren 96%). Veruit het vaakst (49%, tegenover 14% gemiddeld) noemen financieel Ongezonde huishoudens dat ze het afgelopen jaar geen sociale activiteiten konden ondernemen, zoals uit eten gaan of een dagje naar een pretpark. In 2024 werd deze antwoordoptie door deze groep ook het meest gekozen. Daarnaast zien we dat 20% van de financieel Ongezonde huishoudens in ieder geval één keer in de situatie was dat ze geen gezonde voeding konden kopen (tegenover 5% gemiddeld), dat eveneens 20% geen vrienden of familie kon ontvangen/bezoeken (tegenover 5% gemiddeld) en dat 16% geen bijscholing, cursussen of opleiding kon volgen die nodig zijn om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten (tegenover 5% gemiddeld).

²⁷ Bij de vraag 'Welke situaties heeft uw huishouden de afgelopen twaalf maanden meegemaakt door uw financiële omstandigheden?' konden respondenten meerdere antwoorden geven.

Als ze niet meer aan hun financiële verplichtingen zouden kunnen voldoen, dan zouden veruit de meeste huishoudens als eerste hun internet- en telefoonrekening niet meer betalen (29%, tegenover 31% in 2024). Financieel kwetsbaardere mensen zouden hier wel minder vaak voor kiezen dan de andere groepen. Op de tweede plaats van rekeningen die huishoudens in zo'n geval niet zouden betalen staat de aflossing of rentebetaling op de creditcard, persoonlijke leningen of achteraf betalen (18%, tegenover 17% in 2024).²⁸ Lasten als huur of hypotheek (5% in beide jaren) en de nutsvoorzieningen (2%, tegenover 3% in 2024) worden juist een stuk minder gekozen. Dit sluit aan bij onderzoek van het Nibud, waarin de respondenten aangaven de minste prioriteit te geven aan abonnementen,

contributies en de aflossing op de creditcard, terwijl ze vaste lasten juist prioriteren.²⁹ Financieel Ongezonde huishoudens zouden er vaker dan huishoudens uit alle andere gezondheidsniveaus voor kiezen om de zorgverzekering niet meer te betalen (14%, tegenover 7% gemiddeld). Voegen we de twee bovenste en de twee onderste gezondheidsniveaus samen, dan zien we bovendien dat financieel Kwetsbare en Ongezonde huishoudens er vaker dan financieel Gezonde en Toereikende huishoudens voor zouden kiezen als eerste de huur of hypotheek niet te betalen. Dat was in 2024 niet het geval.

²⁸ Bij deze vraag hebben respondenten ook de mogelijkheid om 'Anders, namelijk...' aan te geven. Dit betreft een open tekstveld. In 2025 gaf 21% van de respondenten dit aan.

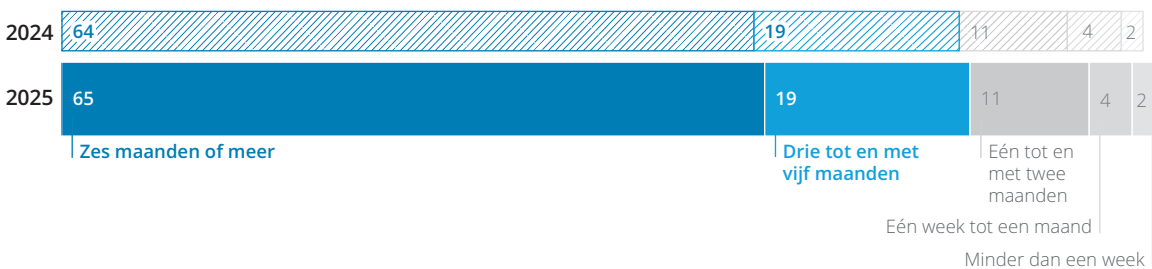
²⁹ Nibud, 2024a.

Sparen

Huishoudens sparen vaker structureel en hebben grotere financiële buffers, maar financieel Kwetsbare en Ongezonde huishoudens blijven duidelijk achter.

Binnen het domein Sparen gaat het om de mate waarin huishoudens geld opzijzetten voor de nabije en verre toekomst. Sparen verwijst naar spaargeld in brede zin, dus inclusief beleggingen en extra sparen voor het pensioen.

Figuur 4.4 De periode waarin Nederlandse huishoudens kunnen rondkomen bij het verlies van het inkomen, in 2024 en 2025, in %

De trend dat steeds meer Nederlandse huishoudens maandelijks sparen zette in 2025 door: 73% geeft aan dit te doen, tegenover 71% in 2024. Hoe financieel gezonder, hoe vaker huishoudens structureel sparen. Zo sparen vrijwel alle financieel Gezonde huishoudens structureel (97%). Een op de twintig huishoudens (5%, net als in 2024) geeft aan helemaal niet te sparen. Nog steeds sparen zo'n twee op de vijf huishoudens een wisselend bedrag (41%; 2024: 39%). Opvallend is de daling van het percentage financieel Ongezonde huishoudens dat elke maand een vast bedrag spaart (9%, tegenover 12% in 2024). Bij de overige groepen zien we hierin nauwelijks verschuivingen.

Naast de regelmaat waarmee mensen kunnen sparen, zegt ook de hoogte van de inleg veel over de financiële situatie van huishoudens. Opnieuw sparen meer huishoudens gemiddeld meer dan € 1.000 per maand: van 18% in 2024 naar 20% in 2025. Ruim een op de acht huishoudens (13%, tegenover 17% in 2024) spaart gemiddeld minder dan € 100 per maand. Financieel Ongezonde huishoudens zijn dit in 2025 veel minder vaak gaan doen dan een jaar eerder: van 52% naar 45%. Gemiddeld spaarden in 2024 en in 2025 de meeste huishoudens een bedrag tussen de € 100 en € 500 per maand (38% in beide jaren).

Het opgebouwde spaargeld bepaalt mede de omvang van de financiële buffers van huishoudens. Buffers bieden een vangnet bij onverwachte uitgaven of tijdelijk inkomensverlies en voorkomen dat huishoudens direct extra schulden moeten aangaan. Als we kijken naar vragen die relateren aan die buffers, dan zien we dat ook op dit punt de positieve ontwikkeling van de

afgelopen jaren in 2025 doorzette. Zo zou meer dan de helft van de huishoudens makkelijk het geld bij elkaar kunnen krijgen om direct de volgende dag een uitgave te kunnen doen ter hoogte van het maandinkomen (52%, tegenover 50% in 2024). De groep die het geld waarschijnlijk niet bij elkaar zou kunnen krijgen, ook niet door te lenen of bijvoorbeeld iets te verkopen, werd weer iets kleiner (5%, tegenover 6% in 2024). Deze groep bestaat voor het overgrote deel uit financieel Ongezonde huishoudens. Als we kijken naar de totale groep financieel Ongezonde huishoudens, dan zien we op dit punt wel een forse daling van het percentage huishoudens dat voor deze antwoordoptie kiest (van 25% naar 21%). De meeste financieel Ongezonde huishoudens zouden iets moeten doen om het geld bij elkaar te krijgen, zoals iets verkopen of extra werken (27%, tegenover 25% in 2024). Dat geldt voor hen veel vaker dan gemiddeld (11% in beide jaren).

We hebben de respondenten ook gevraagd hoe zeker zij zijn dat een grotere uitgave van het huishouden haalbaar is, zoals de aanschaf van een auto of het bekostigen van een vakantie. Het gaat hierbij dus niet om de vraag of huishoudens hun maandinkomen direct paraat hebben, maar of ze nu of in de toekomst grotere uitgaven kunnen doen. Ook hier zien we een verbetering: in 2025 zijn bijna drie op de vijf huishoudens daar (zeer) zeker van (57%, tegenover 54% in 2024).

Daarnaast hebben we huishoudens gevraagd hoelang ze kunnen rondkomen als hun belangrijkste bron van inkomsten zou wegvallen. Ongeveer evenveel huishoudens als in 2024 zouden zes maanden of langer kunnen rondkomen: bijna twee derde (65%; 2024: 64%). Bij de financieel Toereikende huishoudens (van 80% naar 77%) zien we op dit punt een daling. Financieel Ongezonde huishoudens zouden het vaakst, en ook veel vaker dan gemiddeld, één tot twee maanden kunnen rondkomen (29%, tegenover 11% gemiddeld). Ondertussen is er nog steeds een groep huishoudens die nauwelijks een financiële buffer heeft. Net als in 2024 zou ongeveer 6% maximaal een maand kunnen rondkomen zonder geld te lenen of te verhuizen. Dit betreft veel vaker de financieel kwetsbaardere huishoudens dan de financieel gezondere huishoudens.

Huishoudens kunnen verschillende dingen doen met het geld dat zij sparen, zoals investeren. Twee op de vijf Nederlandse huishoudens geven aan te investeren als zij geld overhouden.³⁰ Daarmee is het percentage huishoudens dat investeert voor het eerst sinds de start van dit onderzoek in 2021 gestegen (van 37% in 2024 naar 40% in 2025). De financieel Kwetsbare huishoudens laten hier een forse toename zien (van 29% naar 37% in 2025). Bij de overige financiële gezondheidsniveaus zien we nauwelijks veranderingen.

De mate waarin huishoudens erop vertrouwen dat het inkomen na hun pensioen voldoende zal zijn, zegt tot slot ook iets over hun financiële positie op (de langere) termijn. Het gemiddelde beeld ziet er positiever uit: 57% heeft er vertrouwen in dat het pensioen voldoende zal zijn, tegenover 55% in 2024. Maar het zijn alleen de financieel gezondere huishoudens bij wie het vertrouwen is gestegen. Bij de financieel

kwetsbaardere huishoudens is juist geen verbetering zichtbaar. Daarmee is het verschil met de gezondere huishoudens, die toch al veel meer vertrouwen hadden, nog groter geworden. Het percentage respondenten dat weet dat het inkomen onvoldoende zal zijn is gelijk gebleven (21%; 2024: 22%). Het grootste deel van deze groep (72%; 2024: 70%) doet daar iets aan, bijvoorbeeld extra sparen of beleggen. De overige 28% doet er niets aan, waar verschillende redenen aan ten grondslag kunnen liggen. Bijna een kwart van de Nederlanders heeft geen inzicht in de hoogte van het inkomen na de pensioendatum (22%; 2024: 23%). Twee derde van deze groep geeft aan dat zij zich niet bezighouden met hun pensioen, de rest zegt dat zij niet weten hoe zij dit inzicht kunnen verkrijgen. Dit biedt aanknopingspunten voor gerichte ondersteuning.

Een belangrijke nuance bij deze uitkomsten is dat in ieder geval leeftijd een rol speelt bij de mate waarin mensen inzicht hebben in hun toekomstige pensioensituatie. Van de jongste respondenten, van 18 tot 24 jaar, geeft bijvoorbeeld 36% aan niet te weten hoe hun inkomen er na hun pensioendatum uitziet. Dit is overigens wel een verbetering ten opzichte van 2024, toen dit nog voor 40% van de 18-24-jarigen gold. Uit de laatste pensioenpeiling van het Nibud, uit 2024, bleek al dat de bekendheid met het nieuwe pensioenstelsel sterk varieert tussen leeftijdsgroepen.³¹ Jongere groepen hebben echter nog een relatief lange tijd om inzicht te vergaren en zich voor te bereiden op hun pensioensituatie. Toch is het belangrijk dat ook deze groep zich er al van bewust is welke financiële gevolgen bepaalde keuzes kunnen hebben voor de hoogte van het pensioen.

³⁰ Investerings kunnen zeer divers zijn (denk aan aandelen, obligaties en onroerend goed). We hebben in de vragenlijst niet expliciet gevraagd naar de aard van de investering. Het gaat hier dus om investeren in de breedste zin van het woord.

³¹ Nibud, 2024b.

Lenen

De dalende trend van het percentage huishoudens met consumptieve schulden stagneert. Bij de financieel Kwetsbare en Ongezonde huishoudens nemen de zorgen over hun schulden toe.

Het domein Lenen richt zich op de aard en omvang van de lopende schulden van een huishouden, en het terugbetaalperspectief in relatie tot de huidige levensstandaard en het inkomen en/of vermogen. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen enerzijds consumptieve schulden – zoals een persoonlijke lening, geld dat is geleend van bijvoorbeeld vrienden of familie en openstaande rekeningen – en anderzijds hypotheek en studieschulden.

Figuur 4.5 De mate van zorgen van huishoudens over hun consumptieve schulden, in 2024 en 2025, in %

Op het domein Lenen is het beeld minder positief. Het percentage Nederlandse huishoudens met consumptieve schulden – dus los van hypotheek en studieschuld – bleef in 2025 met 44% nagenoeg gelijk aan 2024. Daarmee lijkt de dalende trend van de afgelopen jaren te zijn gestopt.³² Van de groep met consumptieve schulden weet, net als in 2024, 54% precies hoe die schulden eruitzien. Opvallend is dat minder huishoudens verwachten hun schulden binnen een jaar af te lossen zonder hun levensstijl te hoeven veranderen: van 29% in 2024 naar 25% in 2025. Hierbij springt de daling van het percentage financieel Toereikende huishoudens eruit: 31% geeft aan binnen een jaar hun schulden te kunnen afbetalen (tegenover 35% in 2024). Financieel Ongezonde huishoudens weten vaker dan andere huishoudens niet hoeveel tijd ze nodig hebben om hun schulden af te lossen (14%, tegenover 10% gemiddeld). Net als vorig jaar verwacht de grootste groep de schulden binnen één tot vijf jaar te kunnen afbetalen: 29% (tegenover 30% in 2024). De groep die verwacht de schulden nooit af te betalen bleef gelijk (2%).

Bijna zeven op de tien huishoudens (69%) in ons onderzoek hebben een hypotheek. Dat is een stijging ten opzichte van 2024 (67%). Van de huishoudens met een hypotheek is 53% zeker dat zij hun hypotheekschuld op tijd kunnen aflossen zonder hun levensstijl te veranderen (2024: 54%). Net als andere jaren geldt hier: hoe financieel gezonder huishoudens zijn, hoe zekerder zijn ze dat ze hun hypotheek op tijd kunnen aflossen. Zo geeft 79% van de financieel Gezonde en 62% van de financieel Toereikende huishoudens dit aan, maar slechts 33% van de financieel Kwetsbare en 13% van de financieel Ongezonde huishoudens. De financieel Ongezonde huishoudens laten hier bovendien een forse daling zien ten opzichte van 2024 (van 20% naar 13%). Bij de overige gezondheidsniveaus bleven de percentages stabiel. Het percentage huishoudens dat van plan is om hun hypotheek aan het einde van de looptijd af te lossen door een nieuwe hypotheek te sluiten bleef ook stabiel (10%, tegenover 9% in 2024).

Zorgen over schulden kunnen het financiële welzijn aantasten. Anders dan in 2024 is de groep Nederlanders die zich geen zorgen maken over hun schulden in 2025 gelijk gebleven (57%). Wel zien we een sterke daling van het percentage mensen dat zich geen zorgen maakt in de financieel Kwetsbare groep (van 54% naar 48% in 2025) en in de financieel Ongezonde groep (van 20% naar 16% in 2025). Het lijkt erop dat het vertrouwen in hun financiële toekomst bij deze groepen weer wat is gedaald, terwijl we in 2024 juist zagen dat dit vertrouwen was toegenomen.

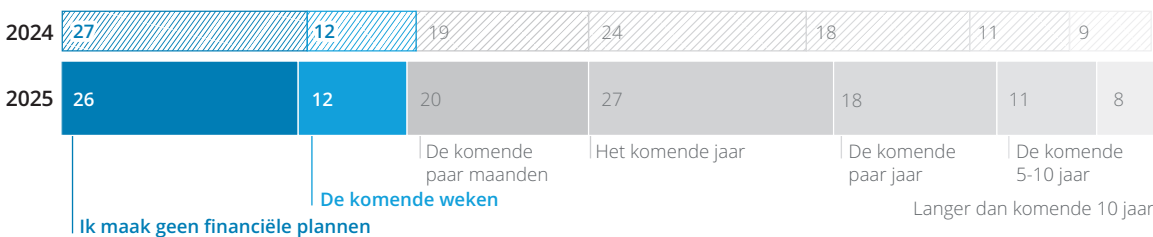
³² In de laatste BKR Monitor over 2024 werd nog wel een daling van het aantal geregistreerde kredieten, betalingsachterstanden en schuldhulptrajecten geconstateerd (BKR, 2025). De cijfers over 2025 zijn nog niet bekend.

Plannen

Het domein Plannen laat in 2025 een positieve ontwikkeling zien. Toch maakt nog steeds een op de vier huishoudens geen financiële plannen.

Het domein Plannen kijkt naar de mate waarin huishoudens financiële plannen maken en bijhouden – voor zowel de korte als de lange termijn – om zo hun (levens)doelen te behalen. Denken ze na over de besteding van hun geld? Maken ze financiële overzichten en nemen ze maatregelen om zich te verzekeren tegen grote risico's? Financiële planning helpt huishoudens om meer grip te krijgen op de financiële situatie.

Figuur 4.6 De periode waarover Nederlandse huishoudens financiële plannen maken, in 2024 en 2025, in %

Plannen is al jaren het domein waarop de minste huishoudens goed scoren. Dit jaar is echter sprake van een licht positieve ontwikkeling. Die zien we niet direct terug in het percentage huishoudens dat financiële plannen voor de toekomst maakt. Net als in 2024 geldt dit voor bijna driekwart (74%) van de huishoudens. Dat betekent dat nog steeds ruim een kwart zich hier niet mee bezighoudt. Onder de financieel Kwetsbare huishoudens is dit percentage wel gedaald (van 25% naar 22%).

Huishoudens kunnen grip houden op hun financiële situatie door een praktisch overzicht van inkomsten en uitgaven te maken. Het percentage huishoudens dat dit nooit doet, bleef in 2025 nagenoeg gelijk (13%; 2024: 14%). Net als in 2024 maakt een kwart van de huishoudens elke maand zo'n overzicht (25%; 2024: 26%). Financieel Ongezonde huishoudens deden dit minder vaak maandelijks dan vorig jaar (van 30% naar 25%), maar maken juist vaker elke week een overzicht (van 10% naar 14%). Deze verandering kan erop duiden dat financieel Ongezonde huishoudens meer hun best doen om grip te krijgen op hun financiën. Tegelijkertijd kan het ook zo zijn dat huishoudens door een slechtere financiële situatie gedwongen worden om frequenter een overzicht bij te houden.

Hoewel dus nog steeds meer dan een kwart van de huishoudens geen financiële plannen voor de toekomst maakt, steeg het percentage huishoudens dat specifiek pensioenplannen maakt wel: van 74% naar 77%. Deze stijging zien we bij alle gezondheidsniveaus, al is het verschil tussen financieel Gezonde (89%) en financieel Ongezonde huishoudens (63%) nog steeds groot.

Financieel Gezonde huishoudens zijn ook vaker dan in 2024 (zeer) zeker dat ze goede pensioenplannen hebben gemaakt (van 65% naar 69%).

De trend dat Nederlandse huishoudens zich steeds zekerder voelen over het behalen van andere financiële doelen, zoals het kopen van een huis, zet door. Was in 2022 nog 37% hier (zeer) zeker over, in 2023 steeg dit naar 39%, in 2024 naar 43% en in 2025 naar 46%. De groep huishoudens die zegt zeker te weten dat ze hun financiële doelen niet gaan behalen, daalde juist (van 9% in 2023 via 8% in 2024 naar 7% in 2025).

Een goede financiële planning heeft ook te maken met de mate waarin huishoudens maatregelen hebben getroffen om onverwachte hoge kosten van bijvoorbeeld ingrijpende gebeurtenissen of schade te kunnen opvangen. Het percentage huishoudens dat (zeer) zeker weet dat hun verzekeringen forse schade voldoende zullen dekken steeg in 2025, van 55% naar 57%. Ongeveer een op de tien huishoudens heeft dit vertrouwen niet (9%). Het percentage huishoudens dat weet dat ze niet voldoende dekking hebben daalde (van 4% naar 3%). We vroegen ook of huishoudens zouden kunnen rondkomen bij verlies van inkomsten of hogere uitgaven als gevolg van bijvoorbeeld een echtscheiding of arbeidsongeschiktheid als zelfstandige. Opnieuw zijn huishoudens er iets vaker (zeer) zeker van dat ze zouden rondkomen na zo'n gebeurtenis: van 41% in 2023 naar 44% in 2024 naar 47% in 2025.

5. Dwarsdoorsnedes van Nederland

In de vorige hoofdstukken hebben we steeds gekeken naar de financiële gezondheid van Nederland als geheel. Uiteraard bestaan er binnen de totale bevolking aanzienlijke verschillen in de financiële situatie van afzonderlijke huishoudens. Welke lijnen tekenen de contrasten? Welke factoren beïnvloeden het financiële welzijn en de veerkracht van Nederlanders? In dit hoofdstuk focussen we op enkele doorsnedes van de samenleving, die de verschillen tussen bepaalde groepen zichtbaar maken. De analyses laten zien dat financiële gezondheid niet losstaat van zowel de maatschappelijke als de persoonlijke context.

Net als in 2024 gaan we in dit hoofdstuk in op de verbanden tussen enerzijds financiële gezondheid en anderzijds geslacht, leeftijd, het aantal werkuren per week en de mate waarin mensen praten over hun financiële situatie met hun (sociale) omgeving. We zien bij deze dwarsdoorsnedes dat bepaalde patronen hardnekkig blijken en dat sommige groepen stelselmatig achterblijven, ondanks pogingen om daar iets aan te veranderen. Daarnaast besteden we dit jaar apart aandacht aan twee nieuwe, maar niet minder actuele onderwerpen: het fenomeen achteraf betalen, oftewel Buy Now, Pay Later (BNPL), en de verschillen tussen huishoudens met een koopwoning en huurders. In beide gevallen zien we een duidelijke samenhang met financiële gezondheid.

Door in de dwarsdoorsnedes de nieuwe inzichten te beschrijven die we in onze analyses hebben opgedaan, hopen we bij te dragen aan een beter begrip van de uitdagingen en kansen die Nederlandse huishoudens tegenkomen in hun streven naar financiële stabiliteit. Die uitdagingen en kansen verschillen per groep, afhankelijk van de lens waardoor we naar de populatie kijken. We zijn van mening dat de conclusies en aanbevelingen die uit onze analyses voortvloeien waardevolle handvatten kunnen bieden voor beleidsmakers, onderzoekers en andere belanghebbenden die zich inzetten voor het verbeteren van de financiële gezondheid van de Nederlandse bevolking.

5.1 Structurele kloof tussen mannen en vrouwen blijft groot

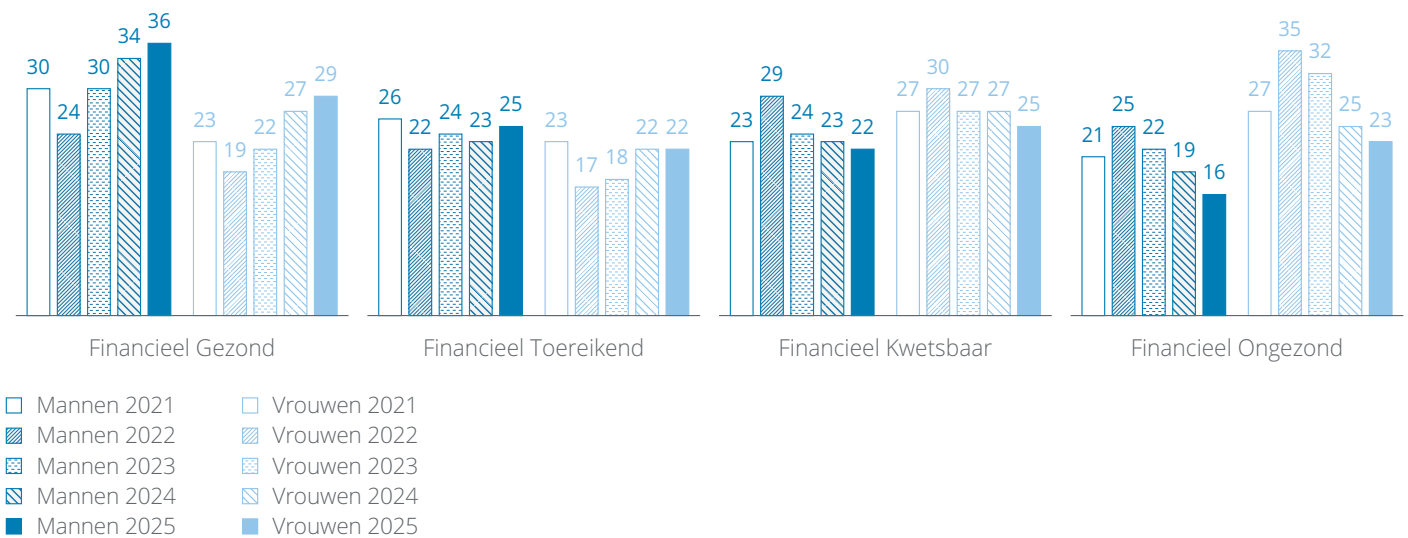
De afgelopen jaren hebben we in elk rapport stilgestaan bij de kloof tussen mannen en vrouwen als het gaat om financiële gezondheid. Mannen scoren traditioneel beter dan vrouwen. In 2024 zagen we voor het eerst duidelijk dat vrouwen dichterbij mannen toe groeien: een goede stap richting economische gelijkheid. Helaas lijkt die positieve ontwikkeling in 2025 te zijn gestagneerd. Beide groepen ervaren een verbetering van de financiële gezondheid vergeleken met 2024, maar bij mannen zien we in 2025 een sterkere vooruitgang.³³ We zien een toename bij de groep financieel Gezonde vrouwen (van 27% naar 29%), terwijl we bij de financieel Ongezonde vrouwen geen significant verschil zien (van 25% naar 23%) (figuur 5.1). Het aandeel financieel Gezonde mannen is wederom groter in 2025 (van 34% naar 36%), en bij de groep financieel Ongezonde mannen zien we een daling (van 19% naar 16%). Waar in 2024 de aandelen financieel Toereikende mannen en vrouwen nog vergelijkbaar waren, is in 2025 een duidelijk verschil waarneembaar. Mannen vallen in 2025 vaker in zowel het gezondheidsniveau financieel Gezond (mannen: 36%; vrouwen: 29%) als Toereikend (mannen: 25%; vrouwen: 22%). Daarmee is het verschil tussen mannen en vrouwen die in een van de twee hoogste gezondheidsniveaus vallen toegenomen.

³³ De vragen uit ons onderzoek zijn deels gericht op het huishouden en deels gericht op het individu (bijvoorbeeld huishoudelijke uitgaven tegenover houding). Dit betekent dat we bij de vergelijking tussen mannen en vrouwen rekening moeten houden met het feit dat de uitkomsten beïnvloed kunnen worden door de andere leden van het huishouden. Een vrouw met een mannelijke partner zal in haar antwoorden bijvoorbeeld rekening houden met de gezamenlijke situatie. Daardoor zal zij als respondent in de subgroep vrouw vallen, maar haar antwoorden representeren zowel die van haar als die van haar mannelijke partner (en vice versa voor een mannelijke respondent). Daarnaast zijn er natuurlijk eenpersoonshuishoudens waar dit effect niet geldt.

Positief is wel dat voor het eerst meer vrouwen in de hoogste financiële gezondheidsniveaus (51%) vallen dan in de laagste (49%). Maar het verschil met mannen in de hoogste gezondheidsniveaus (61%) is nog altijd groot: 10 procentpunt. Sinds de start van ons onderzoek in 2021 waren er jaarlijks verschuivingen waarneembaar, maar het verschil in financiële gezondheid tussen mannen en vrouwen

blijft in stand. Het is belangrijk om hierbij op te merken dat vrouwen op de onderliggende domeinen in ons onderzoek en als het gaat om andere (markt) ontwikkelingen wel degelijk progressie geboekt kunnen hebben ten opzichte van mannen. Dit vertaalt zich alleen niet altijd in een hoger financieel gezondheidsniveau.

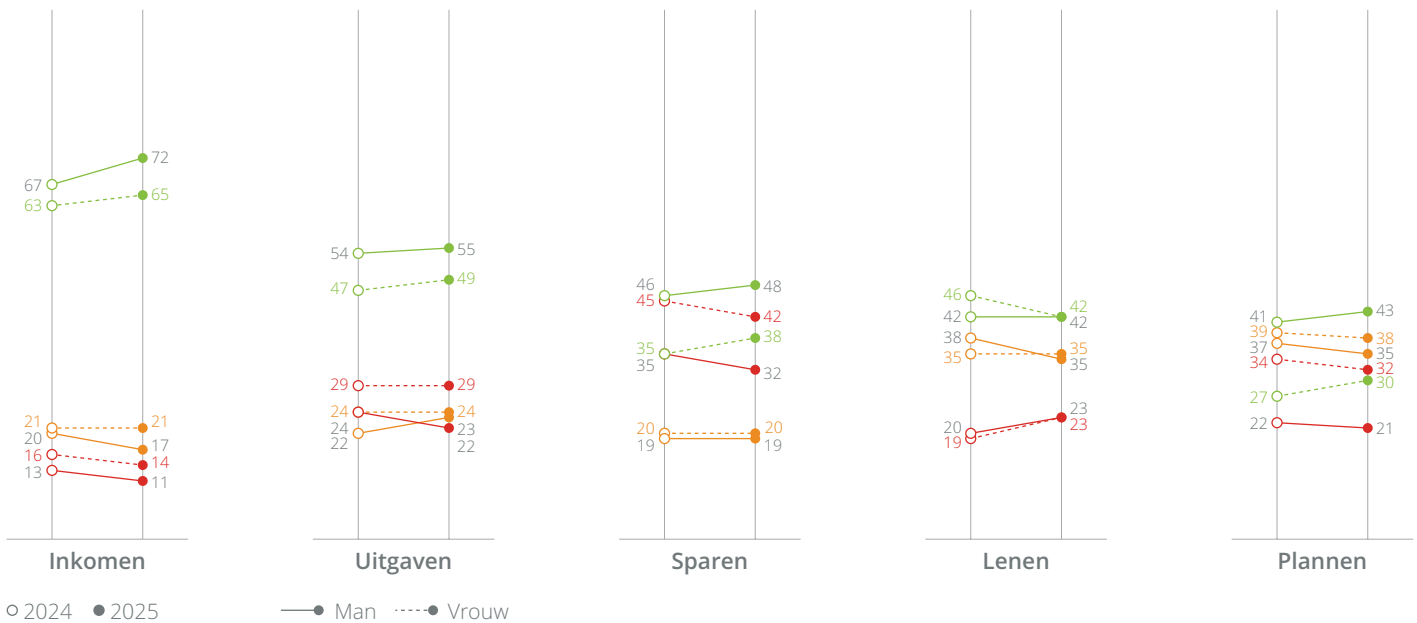
Figuur 5.1 Financiële gezondheidsniveaus per geslacht 2021-2025, in %

Figuur 5.2 toont de verschuivingen bij mannen en vrouwen per domein. We zien een gemengd beeld. Dat het verschil tussen mannen en vrouwen in financiële gezondheid in 2025 groter is geworden lijkt vooral toe te schrijven aan veranderingen op het domein Inkomen. Het percentage groene scores steeg bij mannen (van 67% naar 72%) een stuk harder dan bij vrouwen (van 63% naar 65%). In 2024 hadden vrouwen op dit domein juist een flinke inhaalslag gemaakt. Op het domein Lenen, het enige domein waarop vrouwen de afgelopen jaren structureel beter scoorden dan mannen, zien we een opvallende stijging van het percentage rode scores bij mannen (van 20% naar 23%), terwijl dit percentage bij vrouwen gelijk bleef (19%). Mannen haalden daarmee in 2025 vaker een rode score dan vrouwen.

Op de overige domeinen zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen als het gaat om de mate van verandering klein. Wel laten mannen op het domein Sparen een sterkere verbetering zien dan vrouwen. Bij vrouwen zien we alleen een afname bij de rode scores (van 45% in 2024 naar 43% in 2025), terwijl we bij mannen zowel een stijging zien bij de groene scores (van 46% naar 49% in 2025) als een afname bij de rode scores (35% naar 32%). Op het domein Plannen zien we bij zowel vrouwen als mannen een toename van het percentage groene scores (vrouwen: van 27% naar 30%; mannen: van 41% naar 43%), terwijl we slechts kleine veranderingen zien bij de overige scores. Bij het domein Uitgaven zien we een vergelijkbaar beeld als in 2024. Hierbij valt op dat het percentage mannen met een rode score is afgenomen (van 24% naar 22% in 2025).

Figuur 5.2 Subscores per domein per geslacht in 2024 en 2025, in %

In het vervolg van deze paragraaf bekijken we per domein hoe we de ontwikkelingen kunnen duiden. Daarbij betrekken we ook de houding van mannen en vrouwen ten opzichte van financiële zaken, hun financiële kennis en vaardigheden en andere kenmerken die verband houden met financiële gezondheid.

Mannen houden vaker geld over dan vrouwen, verschil is toegenomen

Vergelijken we de financiële situatie van mannen en vrouwen met die in 2024, dan wordt snel duidelijk waarom mannen dit jaar beter scoren op het domein Inkomen. We zien een duidelijke stijging van het percentage mannen dat een beetje tot veel geld overhoudt (van 74% in 2024 naar 79% in 2025). Bij

vrouwen steeg dit percentage ook, maar minder hard (van 70% naar 73%). Tegelijkertijd geldt dat vrouwen vaker dan mannen precies rondkomen (vrouwen: van 18% naar 16%; mannen: van 16% naar 13%), hun spaargeld gebruiken om rond te komen (vrouwen: 8%; mannen: 6%) of schulden maken om rond te komen (vrouwen: 3%; mannen: 2%). Mannen geven dan ook vaker dan vrouwen aan (zeer) makkelijk rond te komen, en ook dit verschil lijkt iets groter te zijn geworden (vrouwen: van 54% naar 57%; mannen: van 61% naar 65%). Ook constateren we dat mannen vaker dan vrouwen aangeven (zeer) makkelijk rond te komen. Dit verschil lijkt iets groter te zijn geworden (vrouwen: van 54% naar 57%; mannen: van 61% naar 65%).

Daarbij aansluitend geven mannen vaker dan vrouwen aan dat ze al hun rekeningen zonder problemen kunnen betalen. Deze percentages zijn nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2024, voor zowel mannen (70%) als vrouwen (62%). Een toename zien we bij het percentage mannen (van 58% naar 62%) dat het (zeer) makkelijk vond om de noodzakelijke kosten voor levensonderhoud te betalen, terwijl dit percentage bij vrouwen niet significant steeg (van 54% naar 57%). En net als in 2024 zijn er meer mannen (65%) dan vrouwen (61%) die aangeven dat de totale uitgaven van hun huishouden het afgelopen jaar (veel) lager waren dan hun inkomen.

Nog altijd verdienen mannen meer dan vrouwen, grotendeels door het aantal uren werken. De mate waarin huishoudens kunnen rondkomen hangt voor een belangrijk deel af van de hoogte van het inkomen. De inkomensverschillen tussen mannen en vrouwen zijn al jaren aanzienlijk, ondanks alle aandacht voor dit thema. Als we kijken naar het inkomen van het afgelopen jaar in vergelijking met eerdere jaren, dan zien we dat het verschil tussen het percentage mannen en vrouwen waarvan het huishouden het afgelopen jaar een (veel) hoger inkomen had niet toenam (vrouwen: van 25% in 2024 naar 23% in 2025; mannen: van 26% naar 25%). Tegelijkertijd daalde het percentage vrouwen dat het afgelopen jaar juist een (veel) lager inkomen had dan voorheen (van 21% naar 18%), terwijl het bij mannen nagenoeg gelijk bleef (16%; 2024: 17%). Met andere woorden: ten opzichte van 2024 hebben vrouwen minder vaak een (veel) lager inkomen, terwijl de inkomens van mannen gestabiliseerd zijn. Wel zien we in 2025 nog steeds een duidelijk verschil in inkomen tussen mannen en vrouwen: mannen verdienen vaker dan vrouwen bovenmodaal (71%, tegenover 62% van de vrouwen), vrouwen juist vaker dan mannen modaal of minder (37%, tegenover 29% van de mannen).

Volgens de meest recente cijfers van het CBS wordt het loonverschil tussen mannen en vrouwen weliswaar steeds kleiner, maar was het gemiddelde uurloon voor vrouwen in 2024 alsnog 10,5% lager dan dat van mannen.³⁴ Het gemiddelde bruto jaarloon van vrouwelijke werknemers was in 2024 zelfs 32% lager dan dat van mannelijke werknemers. Twee derde van dat verschil wordt verklaard doordat vrouwen minder uren werkten dan mannen: mannen werkten veel vaker in een voltijd baan (63%) dan vrouwen (23%).³⁵ In ons onderzoek zien wij een minder groot, maar nog steeds fors verschil: 48% van de mannen werkte in 2025 voltijd (35 uur of meer), tegenover 27% van de vrouwen. Daarin is ten opzichte van 2024 nauwelijks iets veranderd.

Nog altijd nemen vrouwen meer zorgtaken op zich dan mannen. Zodra er kinderen komen, zijn het ook veel vaker de moeders die minder gaan werken – ook al bestaat bij veel stellen de wens om de zorg eerlijk te verdelen.³⁶ Veelzeggend in dit verband is dat in ons onderzoek een veel groter deel van de vrouwen bij het bepalen van hun werkuren zegt rekening te houden met de opvangmogelijkheden voor hun kinderen (16%, tegenover 8% van de mannen). Eveneens veelzeggend is dat uit onderzoek van het CBS blijkt dat er tot 30 jaar geen sprake is van een loonkloof:³⁷ die ontstaat pas zodra er kinderen worden geboren. Uit onderzoek van het CBS blijkt dat vrouwen maar liefst een derde van hun inkomen inleveren als zij moeder worden.³⁸

Een ander deel van het loonverschil heeft te maken met fundamentele factoren die de lonen beïnvloeden, zoals opleidingsniveau en werkervaring.³⁹ Daarnaast zijn vrouwen meer vertegenwoordigd in laagbetaalde sectoren, zoals de zorg en de culturele sector. Bovendien hebben ze minder vaak een leidinggevende functie dan mannen.⁴⁰ Het overige, onverklaarde deel van de loonkloof lijkt verband te houden met (onbewuste) discriminatie.⁴¹ Er is op het vlak van gelijke beloning te weinig ontwikkeling te zien. Nederland is in 2025 met maar liefst vijftien plaatsen gedaald naar de 43e plek op de Global Gender Gap Index.⁴² Dat vraagt om aanhoudende aandacht en passende maatregelen.

³⁴ CBS, 2025d, 2025f. De verschillen tussen sectoren zijn groot. In het bedrijfsleven lag het uurloon van vrouwen in 2024 gemiddeld 14,5% lager dan dat van mannen. Bij de overheid ging het om 4,5%. Het verschil tussen mannen en vrouwen nam in het bedrijfsleven wel harder af (CBS, 2025g).

³⁵ CBS, 2025f.

³⁶ Atria, 2025; CBS, 2023; Movisie, 2023.

³⁷ CBS, 2025f, 2025g.

³⁸ CBS, 2024a.

³⁹ CBS, 2025g.

⁴⁰ Nederlandse Vrouwen Raad, 2026.

⁴¹ Atria, 2025; Banken.nl, 2025; CBS, 2025g.

⁴² UvA, 2025; World Economic Forum, 2025.

Er zijn op dit gebied wel al verschillende ontwikkelingen in gang gezet. Zo is er sinds 2023 Europese wetgeving rond loontransparantie die moet helpen de loonkloof te dichten.⁴³ Openheid over salarissen op de werkvloer – een onderwerp dat nu nog taboe is – is ook nodig om hierin echt stappen te zetten.⁴⁴

Meer bewustwording nodig rond pensioen en de diepe pensioenkloof

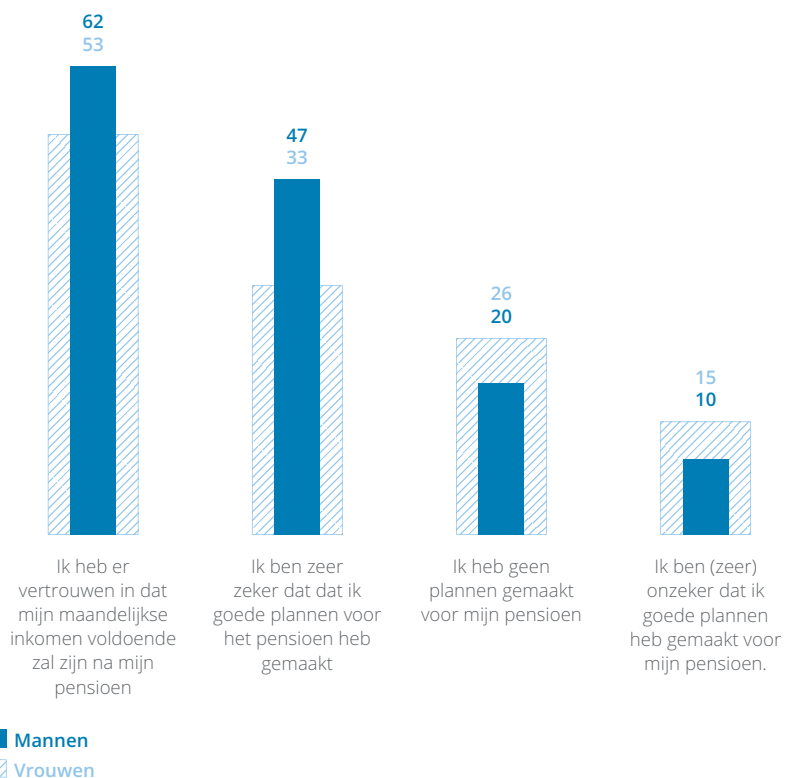
De genoemde verschillen tussen mannen en vrouwen – zoals het feit dat vrouwen vaker in deeltijd werken dan mannen, dat ze werkzaam zijn in andere sectoren en de (deels daarmee samenhangende) loonkloof – hebben niet alleen invloed op de huidige financiële situatie van vrouwen, maar ook op hun pensioenopbouw. Al deze factoren tezamen hebben tot gevolg dat vrouwen uiteindelijk minder pensioen ontvangen dan mannen. Het is dan ook niet verrassend dat mannen vaker vertrouwen hebben dan vrouwen dat hun maandelijks inkomen voldoende zal zijn na de pensioendatum (62% van de mannen tegenover 53% van de vrouwen).

Met het nieuwe pensioenstelsel worden de pensioenverschillen tussen mannen en vrouwen mogelijk alleen maar versterkt. In dit stelsel is het belang van de beginjaren van de loopbaan immers toegenomen.⁴⁵ Dit zijn meestal juist de jaren waarin vrouwen kinderen krijgen en vaker dan mannen parttime gaan werken, wat dus een relatief grote impact kan hebben op het uiteindelijke pensioen.⁴⁶ Daarom is het van belang om al in een vroeg stadium nieuwe generaties aan te sporen te plannen voor het pensioen. Vorig jaar vroegen we al aandacht voor de pensioenkloof tussen mannen en vrouwen, en de gevolgen van het nieuwe pensioenstelsel. Uit de Pensioenmonitor van Wijzer in geldzaken uit 2024 blijkt dat de pensioenkloof onverminderd groot is: nog steeds ontvangen gepensioneerde vrouwen gemiddeld 40% minder pensioen dan gepensioneerde mannen. Dit is te verklaren vanuit jarenlange verschillen in het arbeidsverleden tussen mannen en vrouwen, waardoor het een langere periode zal duren om dit structureel op te lossen. Bijna de helft van de Nederlanders is zich bovendien niet bewust van deze pensioenkloof.⁴⁷

Daarom is er werk aan de winkel, voor zowel mannen als vrouwen, om vroeg bezig te zijn met de financiële toekomst. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid om de pensioenkloof te dichten. Het verschil tussen mannen en vrouwen is namelijk al jaren groot, ook als het gaat om bewustzijn en vertrouwen op het gebied van het pensioen. Dat blijkt ook dit jaar weer uit ons onderzoek. Niet alleen maken mannen vaker financiële plannen voor hun pensioen dan vrouwen (80% tegenover 74%), vrouwen zijn ook vaker (zeer) onzeker dan mannen (15% tegenover 10%) en mannen juist vaker (zeer) zeker dan vrouwen (47% tegenover 33%) dat ze goede pensioenplannen hebben gemaakt.

Het is van groot belang dat het algemene bewustzijn rond pensioenopbouw groeit, dat de implicaties van het nieuwe pensioenstelsel bekend zijn en dat breed wordt nagedacht over passende oplossingen om de pensioenkloof te dichten.

Figuur 5.3 Verschillen tussen pensioenplannen mannen en vrouwen in 2025, in %

⁴³ Europees Parlement, 2023.

⁴⁴ FNV, 2025.

⁴⁵ In het oude systeem was er voor iedereen een gelijk percentage premie dat werd ingelegd. Daar kreeg iedereen een gelijke opbouw voor terug. In het nieuwe stelsel blijft het percentage aan premie weliswaar gelijk, maar de opbouw die men ervoor terugkrijgt niet (zie ook Kali, 2024).

⁴⁶ Kali, 2024.

⁴⁷ Wijzer in geldzaken, 2024. Uit de Pensioenmonitor blijkt ook dat 58% van de Nederlanders de loonkloof overschat, terwijl 74% de pensioenkloof juist onderschat.

Buffers van vrouwen blijven kleiner dan die van mannen

Al met al is de financiële situatie van vrouwen gemiddeld minder rooskleurig en onzekerder dan die van mannen. Dat onderstreept het belang van een goede buffer voor vrouwen. Hier lijken vrouwen zich bewust van te zijn: ze geven bijvoorbeeld vaker dan mannen aan dat zij liever sparen dan uitgeven (63% tegenover 57%). Tegelijkertijd is er voor vrouwen niet altijd voldoende financiële ruimte om ook meer te sparen. In 2025 hadden vrouwen gemiddeld kleinere buffers dan mannen, en het beeld verschilt nauwelijks met dat van 2024. Zo zou 62% van de vrouwen langer dan zes maanden kunnen rondkomen als de belangrijkste inkomstenbron wegvalt, tegenover 67% van de mannen. Bij zowel vrouwen als mannen stabiliseerde de groep die aangaf zeker te weten dat grotere uitgaven van het huishouden, zoals een vakantie of een auto, niet haalbaar zijn (vrouwen: 6%; mannen: 4%).

Als we kijken naar de bedragen die per maand gespaard worden, dan zien we dat het verschil tussen mannen en vrouwen zelfs weer licht is toegenomen. Dat komt vooral doordat mannen in 2025 vaker maandelijks zijn gaan sparen dan in 2024 (van 72% naar 75%), terwijl het percentage vrouwen dat maandelijks spaart onveranderd bleef (71%; 2024: 70%). Tegelijkertijd geven mannen in 2025 minder vaak dan vrouwen aan dat ze niet sparen (mannen: van 6% naar 4%; vrouwen: 5% in beide jaren). Ook de verschillen in spaarbedragen zijn gegroeid. Vrouwen sparen vaker dan mannen bedragen tot € 500 (55% tegenover 48%; bij mannen nam dit percentage af ten opzichte van 2024, toen het om 53% ging). Mannen sparen juist vaker dan vrouwen bedragen vanaf € 500, en zijn dat in 2025 ook beduidend meer gaan doen (mannen: van 43% naar 48%; vrouwen: van 38% naar 39%).

Meer schulden én vaker veel zorgen daarover bij mannen dan bij vrouwen

Zoals we ook zagen in eerdere jaren hebben mannen, ondanks hun gunstiger financiële situatie, vaker consumptieve schulden dan vrouwen. Bijna de helft van de mannen (47%) heeft zulke schulden, tegenover 41% van de vrouwen. Dat beeld is vergelijkbaar met 2024. Het percentage mannen en vrouwen dat zich geen zorgen over hun schulden maakt bleef ook gelijk (mannen: 61%; vrouwen: 53%). Opvallend is dat het percentage mannen dat zich hier veel zorgen over maakt wel steeg (van 5% naar 7%). Daarmee overtreft dit het percentage vrouwen voor wie dit geldt (6%). Het percentage mannen dat de schulden binnen

een jaar denkt te kunnen aflossen daalde ook fors, van 28% naar 23%. Bij vrouwen daarentegen bleef dit percentage met 27% nagenoeg gelijk. Mannen denken juist veel vaker dan in 2024, en ook vaker dan vrouwen, meer dan tien jaar nodig te hebben om hun schulden af te lossen: van 15% naar 21%. Bij vrouwen bleef dit percentage met 15% nagenoeg gelijk (2024: 13%).

Wel maken vrouwen nog steeds veel vaker dan mannen gebruik van achteraf betalen, ook wel Buy Now, Pay Later (BNPL) genoemd (zie ook paragraaf 5.2). Dit is ook een vorm van schuld. Uit onderzoek van de AFM blijkt dat het in de meeste gevallen geen langdurige betalingsproblemen geeft en dat het percentage wanbetalers in 2024 is gedaald.⁴⁸

Achteraf betalen kan worden beschouwd als risicovol. Maar in het algemeen zijn vrouwen juist behoudender dan mannen als het gaat om risicovolle activiteiten. Dat zien we al jaren.⁴⁹ Mannen maken vaker dan vrouwen gebruik van diensten of producten zoals online goksites (11% tegenover 5%) en crypto (18% tegenover 9%). Het gebruik van crypto onder mannen liet bovendien in 2025 een opvallende groei zien (van 14% naar 18%), terwijl het bij vrouwen ongeveer gelijk bleef (2025: 9%). Daarnaast geven mannen vaker aan te investeren als zij voor een langere periode geld overhouden (46% tegenover 35%).

Bij vrouwen zien we qua houding tegenover uitgaven een iets ander beeld dan bij mannen. Meer vrouwen dan mannen geven bijvoorbeeld aan een voorkeur te hebben om rekening te houden met dingen die ze over een tijdje moeten betalen (79% tegenover 75%), liever te bezuinigen dan te lenen (84% tegenover 79%) en liever te sparen dan te lenen om iets te kunnen kopen (83% tegenover 80%). Dit beeld sluit aan bij inzichten vanuit de gedragswetenschappen over man-vrouwverschillen: mannen nemen gemiddeld meer risico dan vrouwen, overschatten hun kansen en vaardigheden meer en zijn meer op zoek naar beloning.⁵⁰ De verschillen die wij in dit onderzoek constateren zijn in 2025 wel iets kleiner geworden.

Veel te winnen in financiële zelfstandigheid vrouwen Naast de inkomenssituatie – en de manier waarop die doorwerkt in andere domeinen – spelen ook de huishoudsamenstelling en andere aspecten van de socio-economische omgeving een rol bij financiële gezondheid, net als psychologische factoren en financiële kennis en vaardigheden. Bepaalde kenmerken zien we in ons onderzoek vaker terug bij vrouwen dan bij mannen. Dat beeld is de afgelopen

⁴⁸ AFM, 2025.

⁴⁹ Deloitte, 2024, 2025.

⁵⁰ Byrnes et al., 1999.

jaren in grote lijnen ongewijzigd gebleven, al zijn ook deze verschillen in 2025 wel wat kleiner geworden.

Nog steeds zijn vrouwen vaker alleenstaand (20%, tegenover 17% van de mannen), hebben ze vaker thuiswonende kinderen (47% tegenover 43%) en ontvangen ze vaker een uitkering door arbeidsongeschiktheid (5% tegenover 4%). Uit onze eerdere onderzoeken blijkt dat deze kenmerken samenhangen met een verminderde financiële gezondheid.⁵¹ En net als in eerdere jaren verwachten vrouwen minder vaak dan mannen rond te kunnen komen na een heftige gebeurtenis (40% tegenover 54%), terwijl ze juist vaker aangeven een impactvolle gebeurtenis te hebben meegemaakt. Vrouwen geven bijvoorbeeld vaker dan mannen aan dat ze in de afgelopen twaalf maanden zijn gaan samenwonen (4% tegenover 3%), zijn verhuisd (6% tegenover 5%), een nieuwe baan hebben gekregen (11% tegenover 7%), minder zijn gaan werken (6% tegenover 4%) of ziek of arbeidsongeschikt zijn geworden (4% tegenover 2%).

Verder geven vrouwen nog steeds minder vaak dan mannen aan een gevoel van controle over hun financiële situatie te hebben (71% tegenover 77%) en voelen ze zich vaker machteloos als ze aan hun financiële situatie denken (13% tegenover 9%). Dit beeld is vergelijkbaar met vorig jaar. Ook zegt nog altijd twee derde van de vrouwen (zeer) kalm te blijven in financieel uitdagende situaties en te vertrouwen op de eigen vaardigheden, terwijl dit voor driekwart van de mannen geldt. Vrouwen vertrouwen er ook nog steeds minder dan mannen op dat zij hun financiële doelen in de toekomst zullen bereiken (39% tegenover 52%). Wel geven meer vrouwen in 2025 aan hierop te vertrouwen dan in 2024 (36%), terwijl dit percentage bij mannen nagenoeg gelijk bleef. Daarnaast zien we dat vrouwen hun kennis van en inzicht in financiële zaken lager inschatten dan mannen. Vrouwen geven zichzelf een 7,4 en mannen een 7,8. Op de drie kennisvragen in de vragenlijst geven vrouwen ook veel minder vaak het goede antwoord dan mannen (vrouwen 71%, 74% en 48%, tegenover 85%, 85% en 67% bij de mannen). Ook ING heeft onderzoek gedaan op dit gebied, waaruit blijkt dat slechts iets meer dan de helft van de vrouwen zich zeker voelt over hun financiële kennis.⁵²

Uit het onderzoek van ING blijkt ook dat vrijwel alle vrouwen die deelnamen aan het onderzoek (93%) financiële zelfstandigheid belangrijk vinden. Hier valt dus nog veel te winnen. De helft van de vrouwen geeft aan behoefte te hebben aan financiële hulp. Toch

zegt slechts 13% regelmatig met anderen te praten over geldzaken.⁵³ In ons onderzoek ligt dat percentage hoger: 21% geeft aan regelmatig of vaak met anderen over hun financiële situatie te praten (tegenover 18% van de mannen). Op de vraag door wie ze graag geholpen zouden worden bij financiële uitdagingen of moeilijkheden, geeft 50% van de vrouwen aan dat ze door vrienden of familie geholpen zouden willen worden, terwijl 44% kiest voor een expert. Mannen willen juist vaker door een expert geholpen worden (48%) dan door vrienden of familie (40%).

Constance aandacht en inspanning nodig voor verdere financiële emancipatie vrouwen

Vorig jaar constateerden we al dat er de afgelopen decennia veel is gebeurd op het gebied van de (financiële) emancipatie van vrouwen, maar dat we er nog niet zijn. Nog altijd is er sprake van – soms forse – verschillen tussen mannen en vrouwen. In onze onderzoeken vanaf 2021 zagen we hierin op punten wel verbetering, maar ook veel stagnatie en helaas soms ook weer achteruitgang. Per saldo lijkt er daarmee nog geen grote verandering zichtbaar. Maar tegelijkertijd zien we op belangrijke aspecten van financiële gezondheid wel degelijk vooruitgang. Vrouwen hebben sinds 2021 een inhaalslag gemaakt ten opzichte van mannen op de domeinen Inkomen en Sparen. Toch blijft het overkoepelende beeld dat mannen gemiddeld meer werken, grotere buffers hebben, meer verdienen (en ook meer betaald krijgen voor vergelijkbaar werk), meer financiële kennis en vaardigheden hebben én meer vertrouwen ervaren in hun financiële toekomst. Vrouwen hebben dus zeker vooruitgang geboekt, maar staan financieel nog steeds achter mannen. Dit vertaalt zich ook in lagere pensioenvooruitzichten. Daarom is aandacht voor de economische ongelijkheid tussen mannen en vrouwen nog steeds noodzakelijk.

Behalve de vooruitgang van vrouwen op de domeinen Inkomen en Sparen zijn er ook andere hoopvolle signalen. Zo blijkt dat bij jongere generaties de traditionele rolverdeling als het gaat om betalingen binnen een huishouden verdwijnen. Bij samenwonende stellen zijn het nog vaak de mannen die de grotere uitgaven voor hun rekening nemen, zoals de hypotheekaflossing en de belastingen. Vrouwen betalen vooral de huishoudelijke kosten, zoals de boodschappen. Maar bij samenwonenden jonger dan 35 jaar zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen op dit vlak veel kleiner: zij regelen veel meer samen.⁵⁴ Daarmee krijgen vrouwen mogelijk meer inzicht in de financiële situatie van hun

⁵¹ Deloitte, 2021, 2023.

⁵² ING, 2025.

⁵³ ING, 2025.

⁵⁴ Van der Crujjsen & Broekhoff, 2024; DNB, 2024.

huishouden. In ons onderzoek zien we dat kennis van en inzicht in financiële zaken bij vrouwen in de afgelopen vijf jaar sterk verbeterd is. Verder stijgt de netto arbeidsparticipatie van vrouwen al jaren en is Nederland op dit vlak inmiddels zelfs koploper in Europa – al gaat het nog altijd vaak om deeltijdwerk.⁵⁵

De afgelopen jaren is de publieke en politieke bewustwording rond de onderliggende oorzaken van de man-vrouwverschillen gegroeid. Er zijn ook concrete stappen gezet, zoals de invoering van de Europese wetgeving op het gebied van loontransparantie en het wetsvoorstel om de kinderopvang voor werkende ouders vanaf 2029 bijna gratis te maken, waardoor het voor vrouwen – die nog steeds meer zorgtaken op zich nemen – mogelijk aantrekkelijker wordt om meer te werken.⁵⁶ Maar er is meer nodig. De resultaten van dit jaar, en de trend van de afgelopen jaren, onderstrepen dat constante aandacht en inspanning vereist is om de financiële positie van vrouwen te versterken. Overheden, werkgevers en marktpartijen binnen het financiële ecosysteem zijn aan zet om te zorgen voor cruciale voorwaarden als gelijke beloning, passende arbeidsvoorwaarden, goede financiële educatie en financiële hulp op maat voor vrouwen die daar behoefte aan hebben.

Op maatschappelijk vlak blijft de norm bestaan dat vrouwen vaker hun werkuren terugschroeven bij de komst van kinderen, wat zich vertaalt in een ongelijke verdeling van zorgtaken en verschillen in arbeidsparticipatie tussen mannen en vrouwen. Dit heeft vergaande gevolgen voor de ontwikkeling van de financiële gezondheid van mannen en vrouwen.⁵⁷ Naast officiële instanties en traditionele verhoudingen hebben ook vrouwen zelf hierin een verantwoordelijkheid. Het is essentieel dat zij zich bezighouden met hun huidige financiële situatie en de consequenties van de financiële keuzes die zij maken voor de toekomst. De eventuele partner speelt daarin ook een belangrijke rol. Meer en gerichtere educatie en voorlichting kunnen hierin verandering brengen. Door vrouwen uitgebreid te informeren over de potentiële gevolgen van hun keuzes, wordt hun handelingsperspectief vergroot. Met het juiste inzicht kunnen zij proactief stappen zetten om hun financiële situatie te verbeteren.

Marike Knoef, Tilburg University:
Financiële gezondheid en sociaaleconomische gezondheidsverschillen

In Nederland bestaan hardnekkige sociaaleconomische gezondheidsverschillen: theoretisch opgeleiden worden gemiddeld 5 jaar ouder en leven gemiddeld 14 jaar langer in goede gezondheid dan praktisch geschoolden. Deze verschillen hangen ook nauw samen met de financiële omstandigheden van mensen. De 20 procent meest welvarende mensen in Nederland wordt ruim 8 jaar ouder en leeft 24 jaar langer in goede gezondheid in vergelijking tot de 20 procent minst welvarende mensen in Nederland.

Het voorliggende rapport laat zien dat 20% van de Nederlandse huishoudens financieel ongezond is. Dit kan ten koste gaan van de gezondheid van mensen. Geldzorgen kunnen leiden tot stress en mentale klachten, die op hun beurt fysieke gezondheidsproblemen vergroten. Een slechte financiële gezondheid kan ook leiden tot slechtere leefomstandigheden, bijvoorbeeld als gevolg van slechtere huisvesting, minder gezond eten, minder mogelijkheden om te sporten, of eenzaamheid als gevolg

van geldzorgen. Andersom kunnen gezondheidsproblemen het verdien-vermogen beperken, bijvoorbeeld door arbeidsongeschiktheid of verminderde productiviteit, waardoor inkomens dalen en financiële problemen toenemen. Zo kunnen huishoudens in een vicieuze cirkel terecht komen van verslechterende gezondheid en afnemende financiële zekerheid.

Dit roept de vraag op in hoeverre beleid op het gebied van financiële zekerheid en volksgezondheid voldoende in samenhang wordt ontwikkeld. Wordt de wisselwerking tussen geld en gezondheid voldoende erkend in beleid rondom de arbeidsmarkt en de sociale zekerheid? En in welke mate draagt beleid genoeg bij aan het doorbreken van de vicieuze cirkel waarin financiële kwetsbaarheid en gezondheidsproblemen elkaar versterken?

De wisselwerking tussen financiën en gezondheid onderstreept het belang van een health in all policies-benadering, waarbij financiële gezondheid niet alleen een economisch doel is, maar ook een belangrijke determinant van gezondheid.

⁵⁵ CBS, 2025c, 2026b.

⁵⁶ Rijksoverheid, 2025b.

⁵⁷ Feuth & Wibaut, 2026.

5.2 Buy Now, Pay Later: breed gebruik, risico op schuldgewinning maar regulering op komst

Het is een trend die de afgelopen jaren een enorme vlucht heeft genomen: Buy Now, Pay Later (BNPL), ook bekend als achteraf betalen.⁵⁸ BNPL biedt consumenten de mogelijkheid om de betaling van producten die ze online hebben aangeschaft uit te stellen tot na de levering. Volgens de meest recente marktupdate van de AFM zijn in 2024 in Nederland zo'n 53 miljoen transacties verwerkt door de vier onderzochte BNPL-aanbieders, met een totale waarde van € 5,1 miljard. De BNPL-markt is daarmee met 17% gegroeid sinds de eerste verkenning van de AFM in 2022. Gemiddeld geven gebruikers per transactie net iets minder dan € 100 uit.⁵⁹ In 2025 deden we voor de eerste keer verdiepend onderzoek naar dit relatief nieuwe financiële product. Het is belangrijk om trends in financiële innovatie bij producten en diensten voor consumenten te volgen en de impact op de financiële gezondheid te beoordelen, zodat eventuele maatregelen effectief kunnen worden ingezet. BNPL is op te vatten als een consumptief krediet, maar dit wordt niet door iedereen zo gezien. In ons onderzoek nemen we de gebruikers van BNPL onder de loep en vergelijken we de totaal- en domeinscores ten opzichte van het gemiddelde.

Een voordeel van BNPL voor consumenten is dat zij in principe pas na levering betalen, waardoor ze het product eerst kunnen controleren voordat zij besluiten het te houden. Maar de consument gaat een betalingsverplichting aan bij de aankoop van het product, en niet bij het besluit om het na ontvangst te houden. Aangezien er ook logistieke problemen kunnen ontstaan, kunnen betaaltermijnen verlopen zonder dat de consument het product daadwerkelijk heeft ontvangen. Tegelijkertijd kleven er ook andere risico's aan deze betalingsmethode, die impact kunnen hebben op de financiële gezondheid van de gebruikers. Doordat BNPL een vorm van schuld is, is de kans op bijvoorbeeld schuldgewinning en schuldstapeling aanwezig.⁶⁰ Vooral jongeren zijn hier kwetsbaar voor. Om consumenten beter te beschermen tegen deze risico's, gelden vanaf november 2026 nieuwe kredietregels waar de BNPL-sector aan moet voldoen.⁶¹ Het is van belang om te begrijpen welke groepen gebruikmaken van BNPL. Wat zijn de beweegredenen voor het gebruik, en zien we daarin verschillen tussen groepen? Die kennis is nodig om adequaat te kunnen handelen bij onwenselijke situaties.

Brede adoptie BNPL, vooral populair onder de 45 jaar

We zien dat BNPL door alle leeftijdsgroepen in ons onderzoek wordt gebruikt, wat duidt op brede adoptie. Als we inzoomen, blijkt dat BNPL vooral in trek is bij de jongere generaties. 42% van de 18-24-jarigen, 50% van de 25-34-jarigen en 43% van de 35-44-jarigen heeft het afgelopen jaar weleens gebruikgemaakt van BNPL. Bij de generaties daarboven nemen de percentages geleidelijk af. 65-plussers maakten met 19% het minst vaak gebruik van deze betalingsmethode. Vrouwen gebruiken BNPL vaker dan mannen: bijna twee derde (64%) van de BNPL-gebruikers is vrouw en ruim een derde (37%) man, terwijl de man-vrouwverdeling in ons onderzoek 49%-51% is. Binnen de groep BNPL-gebruikers onder de 45 jaar zijn vrouwen relatief nog sterker vertegenwoordigd (gemiddeld 73% is vrouw). Daarnaast zien we dat BNPL-gebruikers vaker dan gemiddeld in loondienst werken (72%, tegenover 61% gemiddeld), dat ze vaker samenwonen (20%, tegenover 16% gemiddeld) en dat ze vaker inwonende kinderen hebben (53%, tegenover 47% gemiddeld).

Verder valt op dat BNPL-gebruikers relatief vaak opgroeiden in families met financiële problemen. Waar 60% van de totale groep respondenten aangeeft dat hun familie zelden of nooit financiële problemen had toen ze opgroeiden, geldt dit onder BNPL-gebruikers voor 55%. De jongste leeftijdsgroep springt er op dit punt uit: slechts 42% van de 18-24-jarige BNPL-gebruikers geeft aan dat hun familie zelden of nooit financiële problemen had. In de totale populatie geldt dit voor 51% van de 18-24-jarigen.

Financiële gezondheid BNPL-gebruikers lager dan gemiddeld

Op basis van de onderzoeksresultaten kunnen we een beeld schetsen van de kenmerken van de groepen die BNPL gebruiken. Kijken we naar de totaalscores, dan zien we dat BNPL-gebruikers financieel minder gezond zijn dan gemiddeld. 26% van deze groep is financieel Gezond (tegenover 33% gemiddeld) en 20% is financieel Toereikend (tegenover 24% gemiddeld). De hoogste percentages BNPL-gebruikers vinden we in de financieel Kwetsbare (27%, tegenover 24% gemiddeld) en Ongezonde (ook 27%, tegenover 20% gemiddeld) groep. Met andere woorden, 54% van de BNPL-gebruikers valt in een van de laagste gezondheidsniveaus. Dit is 10 procentpunt meer dan gemiddeld.

⁵⁸ Deloitte, 2024; AFM, 2022, 2025.

⁵⁹ De AFM baseert zich op data van de vier BNPL-aanbieders die zich hebben gecommitteerd aan de BNPL-gedragscode uit 2023, namelijk Billink, In3, Klarna en Riverty.

⁶⁰ AFM, 2025.

⁶¹ Rijksoverheid, 2025a.

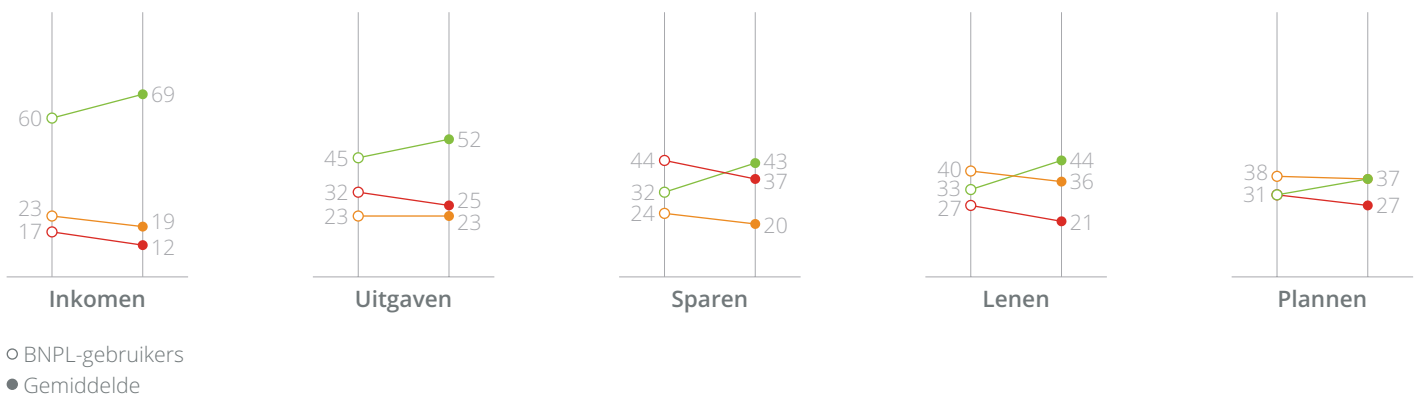
Hier zien we ook het effect van leeftijd: jonge BNPL-gebruikers vallen vaker in lagere financiële gezondheidsniveaus. Binnen deze twee laagste gezondheidsniveaus zijn de jongvolwassen BNPL-gebruikers sterk oververtegenwoordigd. Zo is van de 18-24-jarige BNPL-gebruikers maar liefst 44% financieel Ongezond, tegenover 39% van de 18-24-jarigen in de totale populatie. Zoals we eerder in dit onderzoek aangaven vallen 18-24-jarigen vaker in de twee laagste financieel gezondheidsniveaus dan alle andere leeftijdsgroepen. Op zichzelf is dit – gezien hun leeftijd – niet direct zorgelijk, maar het verschil tussen BNPL-gebruikers binnen de groep 18-24-jarigen en het gemiddelde van hun leeftijdsgroep is wel opmerkelijk. Van de meeste andere leeftijdsgroepen binnen de groep BNPL-gebruikers is ongeveer een kwart financieel Ongezond. Ook bij deze leeftijdsgroepen zien we een groot verschil met de totale populatie, ten nadele van de BNPL-gebruikers. Dit alles tezamen lijkt een samenhang te suggereren tussen BNPL-gebruik en een slechtere financiële gezondheid, maar een causaal verband is op basis van ons onderzoek niet te trekken.

Kijken we naar de verschillende domeinen, dan zien we dat BNPL-gebruikers op alle domeinen slechter scoren dan gemiddeld. De grootste verschillen wat betreft de groene scores zien we bij de domeinen Sparen en Lenen. Op het domein Sparen haalt 32% van de BNPL-gebruikers een groene score, tegenover 43% gemiddeld. Bij het domein Lenen geldt dit voor 33% van de BNPL-gebruikers, tegenover 44% gemiddeld. Kijken we naar de rode scores, dan zien we bij het domein Uitgaven het grootste verschil: 33% van de BNPL-gebruikers haalt een rode score, tegenover 25% gemiddeld.

BNPL-gebruikers hebben het vaker financieel moeilijk

Zoomen we verder in, dan zien we onder meer dat BNPL-gebruikers minder vaak (zeer) makkelijk kunnen rondkomen dan gemiddeld (53% tegenover 61%). Ze geven dan ook minder vaak dan gemiddeld aan dat ze hun rekeningen zonder problemen kunnen betalen (57% tegenover 66%). Zorgelijk is dat ze, op de vraag welke rekening ze als eerste niet zouden betalen als ze moeite zouden hebben aan al hun verplichtingen te voldoen, vaker dan gemiddeld antwoorden dat ze de aflossing of rentebetaling op de creditcard, persoonlijke leningen of bij achteraf betalen niet zouden betalen (23% tegenover 18% gemiddeld). Dit is de enige antwoordoptie bij deze vraag waarop BNPL-gebruikers aanzienlijk anders antwoorden dan het gemiddelde. Juist de groep die al meer financieel risico neemt door voor BNPL te kiezen, is dus vaker bereid om de betaling op de schuld die ze daarmee aangaan uit te stellen. Dit zou mogelijk kunnen leiden tot een verslechtering van hun financiële gezondheid. Dit geldt voor de jongste leeftijdsgroepen het sterkst: 31% van de 18-24-jarigen en 28% van de 25-34-jarigen geeft dit aan. De jongere leeftijdsgroepen laten hier gemiddeld ook wat grotere verschillen zien ten opzichte van hun leeftijdsgroep in de totale populatie dan de oudere leeftijdsgroepen.

Figuur 5.4 Subscores per domein van BNPL-gebruikers tegenover het gemiddelde in 2025, in %

In vergelijking met de totale groep is het inkomen van BNPL-gebruikers minder stabiel: het was het afgelopen jaar vaker (veel) hoger (26% tegenover gemiddeld 24%) of juist (veel) lager (21% tegenover gemiddeld 17%) dan het jaar ervoor. BNPL-gebruikers hebben ook aanzienlijk minder grote buffers dan gemiddeld: 56% geeft aan zes maanden of langer te kunnen rondkomen als ze hun belangrijkste bron van inkomsten verliezen, tegenover gemiddeld 65%.

Verder geven mensen in ons onderzoek die gebruikmaken van BNPL vaker dan gemiddeld aan schulden te hebben: 56% heeft schulden, tegenover gemiddeld 44%. Daarbij moet worden opgemerkt dat BNPL, zoals gezegd, ook kan worden gezien als een vorm van consumptieve schuld. Hierbij is het de vraag of de BNPL-gebruikers BNPL zelf ook als schuld zien. Als we kijken naar de houding tegenover schulden, zien we geen grote afwijkingen bij de BNPL-gebruikers van de totale populatie. BNPL-gebruikers hebben vergelijkbaar inzicht in hun schulden als de totale populatie: 77% weet hoe hun schulden eruitzien, tegenover gemiddeld 75%. Ze maken zich tegelijkertijd wel vaker dan gemiddeld zorgen over hun schulden: 49% maakt zich een beetje tot veel zorgen, tegenover gemiddeld 43%. Ze zijn wel ongeveer even optimistisch als de totale populatie, zo niet iets optimistischer, over de termijn waarbinnen ze hun schulden denken te kunnen terugbetalen. 27% denkt dit binnen een jaar te kunnen doen (gemiddeld: 25%) en 32% binnen een tot vijf jaar (gemiddeld: 29%).

BNPL-gebruikers ervaren vaker financiële uitdagingen

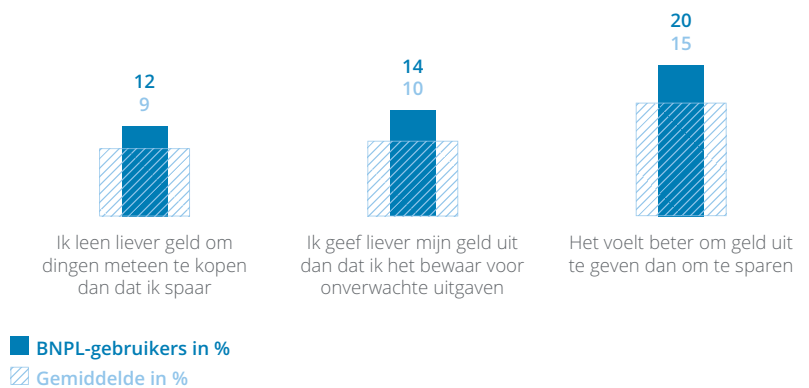
BNPL-gebruikers zeggen minder vaak dat het goed lukt om hun financiële zaken te regelen (67% tegenover 72% gemiddeld), ze geven vaker aan dat ze zich machteloos voelen als ze aan hun financiële situatie denken (16% tegenover 11% gemiddeld) en ze zeggen vaker alleen bezig te zijn met wat ze nu moeten betalen (20% tegenover 15% gemiddeld). Ook zeggen ze vaker liever geld te lenen om dingen meteen te kopen dan ervoor te sparen (12% tegenover 9% gemiddeld) en liever hun geld uit te geven dan het te bewaren voor onverwachte uitgaven (14% tegenover 10% gemiddeld), en geven ze vaker aan dat het beter voelt om geld uit te geven dan om te sparen (20% tegenover 15% gemiddeld). Dit lijkt erop te wijzen dat BNPL-gebruikers een andere houding hebben tegenover financiële zaken en dat er bij deze groep een vorm van schuldgewinning ontstaat.

Als we focussen op financieel gedrag, dan zien we dat BNPL-gebruikers zich meer dan gemiddeld laten beïnvloeden door reclame bij het doen van aankopen: 25% tegenover 15%. Dit is zichtbaar bij alle leeftijdsgroepen, met uitschieters bij de 45-54-jarigen en de 55-64-jarigen. BNPL-gebruikers doen ook veel vaker dan gemiddeld een aankoop waar ze later spijt van hebben (12% tegenover 7%).

Vergeleken met de totale populatie ervaart een kleiner aandeel van de BNPL-gebruikers geen financiële uitdagingen of moeilijkheden (15% tegenover 20% gemiddeld). Dit geldt voor alle leeftijdsgroepen behalve de 65-plussers, die net zo vaak aangeven dat ze weleens financiële uitdagingen of moeilijkheden ervaren als hun leeftijdsgroep in de totale populatie (74%). Binnen de twee leeftijdsgroepen die hier direct onder vallen, ervaren de BNPL-gebruikers juist relatief veel vaker dan gemiddeld financiële uitdagingen of moeilijkheden: 85% van de 55-64-jarige (gemiddeld: 75%) en 87% van de 45-54-jarige BNPL-gebruikers (gemiddeld: 81%) ervaart ze. De verschillen bij de jongere leeftijdsgroepen ten opzichte van de totale populatie zijn veel kleiner. Dat dit verschil kleiner is kan verklaard worden doordat jongere groepen in het algemeen meer financiële uitdagingen ervaren.

BNPL-gebruikers tonen dus een lagere financiële redzaamheid: ze voelen zich vaker machteloos, zijn meer op de korte termijn gericht en geven vaker de voorkeur aan lenen boven sparen. Ze laten zich sterker door reclame beïnvloeden en doen vaker aankopen waar ze later spijt van hebben. Dit wijst op een verhoogd risico op normalisering van schuld en vraagt om gerichte voorlichting en beleidsaandacht.

Figuur 5.5 Houding tegenover schulden van BNPL-gebruikers tegenover het gemiddelde in 2025, in %

Regelgeving rond BNPL goede ontwikkeling

Gegeven de sterke opmars van BNPL is het goed om inzicht te hebben in de achtergrond van de groep consumenten die van deze betalingsmethode gebruikmaakt. Het is vervolgens van belang om te onderzoeken of kwetsbare huishoudens sneller geneigd zijn om BNPL te gebruiken, en wat de verdere gevolgen zijn voor de financiële gezondheid. De nieuwe wet- en regelgeving voor BNPL die eind 2026 wordt ingevoerd zal deze financieringsvorm meer reguleren. Toch is het relevant om te begrijpen wat deze groep drijft om deze dienst te gebruiken, aangezien er meer vergelijkbare producten en diensten bestaan en worden ontwikkeld.

Onze onderzoeksresultaten laten zien dat BNPL-gebruikers vaker jong en vrouw zijn, terwijl beide groepen toch al oververtegenwoordigd zijn in de kwetsbaardere financiële gezondheidsniveaus. Mogelijk lopen ze hierdoor meer risico. Tegelijkertijd zien we dat BNPL-gebruikers op alle domeinen slechter scoren dan de totale populatie, ook als we per leeftijdsgroep kijken. We kunnen op basis van ons onderzoek niet achterhalen in hoeverre de combinatie van leeftijd en gender verklarend is voor de gevonden verschillen. Opvallend is wel dat de afwijkingen ten opzichte van leeftijdsgenoten juist vooral zichtbaar zijn bij oudere leeftijdsgroepen, waar oudere BNPL gebruikers vaker financiële kwetsbaarheden tonen. Nader onderzoek is nodig om mogelijke verbanden vast te stellen.

Op grond van de herziene Richtlijn Consumentenkrediet, die in 2023 op Europees niveau is aangenomen, moeten de nieuwe regels voor BNPL per 20 november 2026 van kracht zijn. De BNPL-sector komt dan onder toezicht van de AFM te staan. Aanbieders van BNPL-diensten worden verplicht om bij het verlenen van een krediet aan een consument eerst een zogeheten kredietwaardigheidsstoets uit te voeren, de BKR-check. BNPL-diensten zijn momenteel al verboden voor jongeren onder de achttien jaar. Nieuw is dat de BNPL-aanbieders een leeftijdsverificatie moeten uitvoeren.⁶²

Gezien de gesignaleerde risico's bij BNPL-gebruikers en het geconstateerde brede gebruik onder alle leeftijdsgroepen, lijkt regulatie van BNPL een stap in de goede richting. Door standaard de kredietwaardigheid van consumenten te toetsen, kan worden gewaarborgd dat alleen Nederlanders die draagkrachtig genoeg zijn, deze vorm van schuld kunnen aangaan. Daarmee worden financieel kwetsbaardere groepen beter beschermd en kunnen huishoudens die hoogstwaarschijnlijk niet voor financiële uitdagingen komen te staan, de dienst blijven gebruiken.

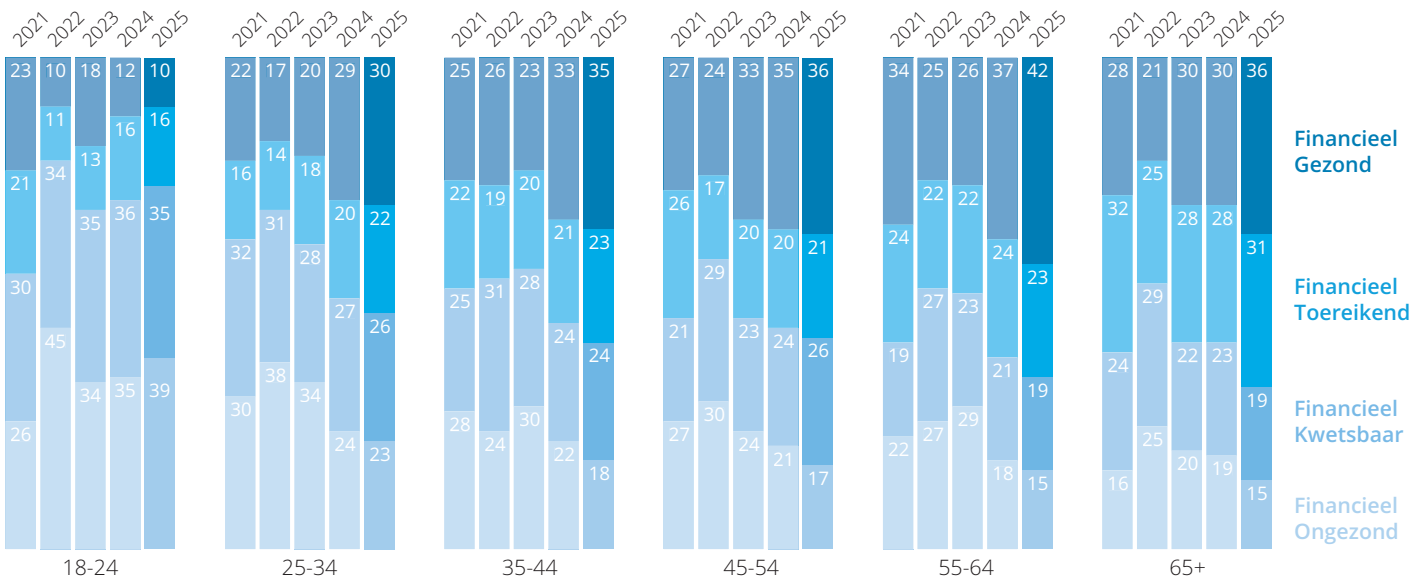
⁶² Rijksoverheid, 2025a.

5.3 Financiële gezondheid oudste leeftijdsgroepen verbeterd, terwijl driekwart van jongvolwassenen financieel Kwetsbaar of Ongezond is

Een goede financiële gezondheid is niet gelijk verdeeld over verschillende leeftijdsgroepen. Dit zien we ieder jaar terugkomen in ons onderzoek,⁶³ en dat is dit jaar niet anders. De financieel Gezonde huishoudens vinden we relatief vaak terug in de groepen 45-54-jarigen en 55-64-jarigen: mensen die al langer meedraaien op de arbeidsmarkt en meer tijd hebben gehad om vermogen op te bouwen. De jongvolwassenen,⁶⁴ de 18-24-jarigen, springen er wederom uit in vergelijking met de leeftijdsgroepen boven hen en in het bijzonder de oudere groepen. Op zich is dat goed te verklaren: jongvolwassenen zetten net hun eerste stappen richting onafhankelijkheid, moeten nog leren om goed met financiën om te gaan, studeren vaak nog of staan aan het begin van hun carrière. Ze hebben daardoor relatief lage inkomens en kleine buffers, en hebben daarnaast minder tijd gehad om vermogen op te bouwen.

Ten opzichte van 2024 is het beeld van jongvolwassenen qua financiële gezondheid verscherpt. Slechts 10% van deze huishoudens is financieel Gezond (2024: 12%), en 39% is financieel Ongezond (2024: 35%). In totaal valt driekwart van deze groep (75%) in een van de twee laagste gezondheidsniveaus – een hoger percentage dan in 2024 (71%), maar geen significant verschil. Tegelijkertijd zien we bij de twee oudste groepen in ons onderzoek, de 55-64-jarigen én de 65-plussers, juist een verbetering. Bij de 55-64-jarigen – die in 2025 opnieuw het beste scoren – steeg het percentage financieel Gezonde huishoudens van 37% naar 42%. Bij de 65-plussers steeg het van 30% naar 36%, waarmee ze (samen met de 45-54-jarigen) de groep zijn met het een-na-hoogste percentage financieel Gezonde huishoudens. Het percentage financieel Ongezonde huishoudens bleef bij de 55-64-jarigen nagenoeg gelijk (17%; 2024: 18%), en bij de 65-plussers daalde dit van 19% naar 15%. Jongvolwassenen staan dus stil in de ontwikkeling van hun financiële gezondheid, terwijl we bij de twee oudste groepen een positieve beweging waarnemen.

Figuur 5.6 Financiële gezondheidsniveaus per leeftijdscategorie in 2021, 2022, 2023, 2024 en 2025 in %

⁶³ Deloitte, 2021, 2023, 2024, 2025.

⁶⁴ In dit rapport doelen we met de term 'jongvolwassenen' expliciet op 18-24-jarigen, en niet op de leeftijdsgroep daar direct boven (25-34-jarigen). De twee jongste groepen worden tezamen aangeduid als 'jongere groepen'.

Bij de overige leeftijdsgroepen zien we stagnatie dan wel lichte verbeteringen. Bij de 25-34-jarigen bleef het percentage financieel Gezonde huishoudens in 2025 met 30% nagenoeg gelijk (2024: 29%), terwijl opnieuw ongeveer een kwart van deze groep financieel Ongezonder is (23%; 2024: 24%). Het percentage financieel Toereikende huishoudens binnen deze groep steeg licht, maar niet significant (van 20% naar 22%). Ook de groep 35-44-jarigen laat een sterk vergelijkbaar beeld zien als in 2024. Het aandeel financieel Gezonde huishoudens steeg licht, maar niet significant, van 33% naar 35%, en het percentage financieel Ongezonde huishoudens daalde – ook niet significant – van 22% naar 18%. Bij de 45-54-jarigen bleef het percentage financieel Gezonde huishoudens min of meer gelijk (36%; 2024: 35%), terwijl het percentage financieel Ongezonde huishoudens niet significant veranderde (van 21% naar 17%).

Kortom, de verbeteringen in de financiële gezondheid van huishoudens zette in 2025 vooral door bij de oudste twee groepen, terwijl de overige groepen weinig vooruitgang laten zien. Wat vooral in het oog springt is het grote verschil tussen de groep jongvolwassenen en de oudere groepen. Waar komt dit verschil vandaan? En zien we ook nog bijzonderheden bij andere groepen? In deze dwarsdoorsnede proberen we antwoorden op deze vragen te vinden.

Oudere leeftijdsgroepen hebben grotere buffers en komen makkelijker rond

Ook op de domeinen zien we een wisselend beeld bij de verschillende leeftijdsgroepen. De oudere leeftijdsgroepen laten in het algemeen positieve ontwikkelingen zien ten opzichte van 2024, bij jongvolwassenen zien we gemiddeld genomen geen vooruitgang. De leeftijdsgroep daarboven, de 25-34-jarigen, laat beperkte tot geen verandering zien. Op het domein Inkomen heeft inmiddels minder dan de helft van de jongvolwassenen een groene score (48%; 2024: 52%). Verbeteringen op dit domein zien we wel bij de 35-44-jarigen (van 64% naar 72% groene scores) en de 65-plussers (van 67% naar 74% groene scores). Bij de groep 35-44-jarigen zien we ook op de andere domeinen verschuivingen ten opzichte van vorig jaar, al zijn die niet significant: op het domein Uitgaven van 49% naar 53% groene scores en op het domein Lenen een tegengesteld beeld, van 39% naar 36% groene scores. Op het domein Sparen zijn de 65-plussers weer de positieve uitschieters (van 45% naar 51% groene scores). Op het domein Lenen valt vooral de sterk verslechterde positie van jongvolwassenen op: een daling van 31% naar 21% groene scores. De verschillen met de andere leeftijdsgroepen op dit domein zijn groot. Zo heeft 64% van de 65-plussers een groene score. Op

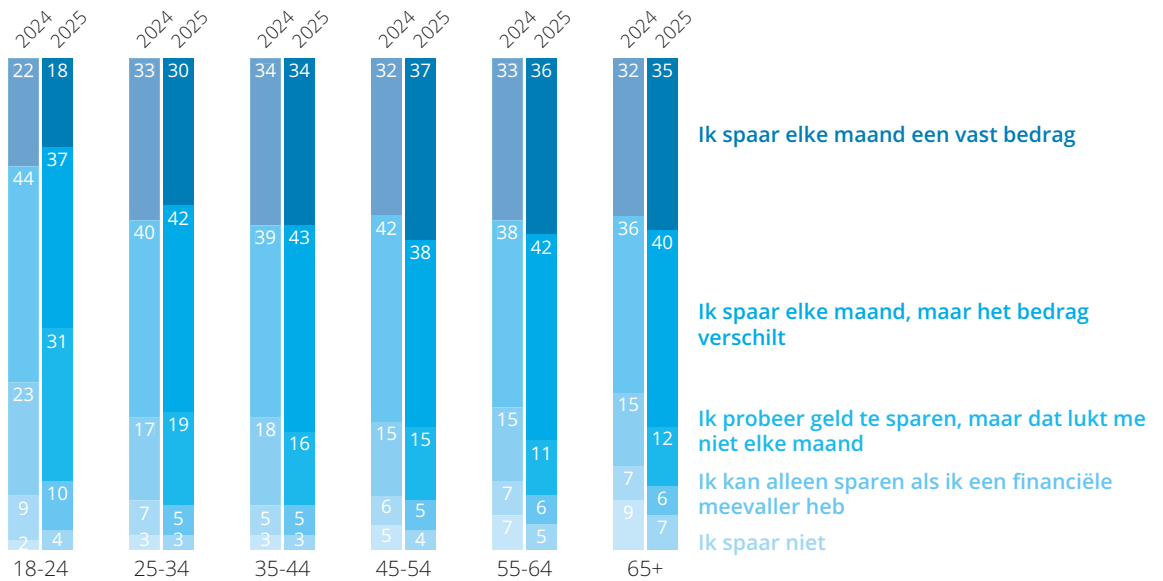
het domein Plannen zien we een verbetering bij de oudere leeftijdsgroepen (55-64-jarigen: van 43% naar 48% groene scores; 65-plussers: van 42% naar 46% groene scores). Dit is het enige domein waarop de jongvolwassenen een positieve ontwikkeling laten zien (van 15% naar 18% groene scores), al is het verschil met de oudste groepen ook op dit domein nog wat groter geworden.

Al met al kunnen we stellen dat de financiële gezondheid van oudere leeftijdsgroepen zich in grote lijnen heeft verbeterd, terwijl jongvolwassenen het juist wat minder goed lijken te doen en er bij 25-34-jarigen nauwelijks iets is veranderd. In de rest van deze dwarsdoorsnede kijken we welke verschuivingen we binnen de leeftijdsgroepen nog meer zien en of we deze verschillende ontwikkelingen per leeftijdsgroep kunnen verklaren.

De sterkere financiële positie vertaalt zich bij de oudere leeftijdsgroepen in onder andere grotere buffers en stabiel spaargedrag. Van de jongste groep geeft een derde aan dat ze zes maanden of langer zouden kunnen rondkomen als hun voornaamste inkomstenbron zou wegvallen (31%), bij de 25-34-jarigen geldt dit voor ruim de helft (55%). Dit is een scherp contrast met de oudste twee groepen, waarvan meer dan driekwart dit aangeeft (55-64-jarigen: 77%; 65-plussers: 75%). Deze groepen geven ook het vaakst aan dat ze het geld makkelijk bij elkaar zouden krijgen als ze morgen een uitgave zouden moeten doen die gelijk is aan hun maandinkomen (55-64-jarigen: 63%). De 65-plussers laten hier een stijging ten opzichte van 2024 zien van 6 procentpunt. De oudste twee groepen sparen bovendien vaker structureel dan in 2024. Bij de 55-64-jarigen zien we een stijging van 71% naar 78% en bij de 65-plussers van 69% naar 75%.

Bij de andere leeftijdsgroepen is het spaargedrag vergelijkbaar met 2024. Een uitzondering hierop vormen de jongvolwassenen. Zij sparen in 2025 juist veel minder vaak structureel (van 66% naar 55%). Dit is mogelijk te verklaren doordat deze groep relatief hoge woonlasten heeft ten opzichte van het inkomen, waardoor er minder geld overblijft om te kunnen sparen. Verderop gaan we hier dieper op in.

Figuur 5.7 Spaargedrag in 2024 en 2025, in %

Gezien de geconstateerde verschillen in financiële gezondheid is het niet verrassend dat oudere leeftijdsgroepen vaker aangeven (zeer) makkelijk te kunnen rondkomen. De 55-64-jarigen (van 62% naar 66%) en de 65-plussers (met een significante stijging van 58% naar 66%) zeggen dit het vaakst. Dit tegenover slechts 40% van de jongvolwassenen, die dat ook veel minder vaak aangeven dan de 25-34-jarigen (59%). We zien dat jongvolwassenen vaker worstelen dan de overige leeftijdsgroepen. Net als in 2024 geeft deze groep het vaakst aan dat ze weliswaar alles kunnen betalen, maar dat het soms (39% tegenover 26% gemiddeld) of zelfs altijd (18% tegenover 8% gemiddeld) financieel lastig is. 65-plussers daarentegen geven het vaakst aan alle rekeningen zonder problemen te kunnen betalen, en laten op dit punt bovendien een verbetering zien ten opzichte van 2024, van 73% naar 77%. Ter vergelijking: dit gold in 2025 voor slechts 35% van de jongvolwassenen (2024: 39%). Positief is wel dat al 60% van de 25-34-jarigen dit aangeeft (2024: 59%), maar dit benadrukt tegelijkertijd het aanzienlijke verschil tussen de leeftijdsgroepen.

Jongere leeftijdsgroepen afhankelijk van lager inkomen, risico op schuldgewinning

Als we de inkomens van de verschillende leeftijdsgroepen onder de loep nemen, zien we ook duidelijke verschillen. Zo heeft 15% van de jongvolwassenen een benedenmodaal inkomen, terwijl dit voor slechts 5% van de 35-44-jarigen geldt. Opvallend is dat van de groep 65-plussers maar liefst 20% aangeeft van dit inkomen te moeten rondkomen. Daarnaast geven jongvolwassenen samen met 65-plussers het vaakst aan bijna modaal te verdienen (14% respectievelijk 16%, tegenover 9% gemiddeld). De twee middelste leeftijdsgroepen vallen het vaakst in de hoogste inkomenscategorie (twee keer modaal of meer), en bij beide groepen zien we op dit punt een stijging ten opzichte van 2024: bij de 35-44-jarigen van 62% naar 68% en bij de 45-54-jarigen van 58% naar 65%.

Dat de jongvolwassenen gemiddeld een lager inkomen hebben, is op zichzelf niet verontrustend. Zij staan vaak aan het begin van hun loopbaan, of werken minder uur per week omdat zij nog studeren. Toch identificeren wij hier een risico, omdat deze groep financieel minder weerbaar is. Bij persoonlijke financiële tegenslagen zal deze groep sneller uit balans raken. Maar ook de kwetsbare 65-plussers – die een scherp contrast vormen met een behoorlijk aantal leeftijdsgenoten – mogen we niet uit het oog verliezen. Hun handelingsperspectief om hun financiële gezondheid structureel te verbeteren is beperkt. Ook zij zijn daarom extra kwetsbaar bij tegenslagen.

Wat betreft schulden geldt in het algemeen: hoe ouder mensen zijn, hoe minder consumptieve schulden ze hebben.⁶⁵ Dat zien we nu ook weer, maar het verschil tussen de jongste leeftijdsgroep en de rest is wel veel groter geworden. Het percentage jongvolwassenen met schulden steeg met 9 procentpunt, van 65% naar 74% (gemiddeld: van 43% naar 44%). De overige leeftijdsgroepen laten nauwelijks veranderingen zien. Consumptieve schulden worden pas een probleem als de betalingsverplichtingen niet worden voldaan. Toch is deze ontwikkeling interessant, omdat dit lijkt te duiden op schuldgewenning bij jongvolwassenen. De jongste groep weet ook net als in 2024 veel minder vaak dan de overige leeftijdsgroepen hoe hun schulden – exclusief eventuele hypotheek en DUO-studieschuld – eruitzien (52%, tegenover 75% gemiddeld). Tegelijkertijd maken ze zich er veel vaker zorgen over: het percentage jongvolwassenen dat zich géén zorgen over hun schulden maakt daalde van 39% naar 31%. Ter vergelijking: van de 65-plussers geeft maar liefst 76% aan zich hier geen zorgen over te maken. Het verschil tussen de jongste en de oudste leeftijdsgroep op dit vlak is daarmee groot. Maar ook het verschil met 25-34-jarigen, waarvan 49% aangeeft zich geen zorgen te maken over hun schulden, is aanzienlijk.

Groeiend aantal jongvolwassenen ziet belang van pensioen en handelt hiernaar

Ook dit jaar zien we dat de jongste groep het vaakst aangeeft geen plannen voor het pensioen gemaakt te hebben (als we het percentage 65-plussers – voor wie dit ook vaak minder relevant is – buiten beschouwing laten). Positief is wel dat het percentage jongvolwassenen dat aangeeft geen plannen te hebben gemaakt, daalde van 37% in 2024 naar 26% in 2025. Dit percentage is nu vergelijkbaar met dat bij de groep 25-34-jarigen, maar nog steeds bijna twee keer zo hoog als bijvoorbeeld bij de 45-54-jarigen (13%) en 55-64-jarigen (14%). Uiteraard is het begrijpelijk dat jongere groepen minder bezig zijn met hun pensioen, maar ook voor hen is het cruciaal om hier plannen voor te maken. Zoals ook uitgelicht in paragraaf 5.1 neemt het belang van goede pensioenplannen in het nieuwe pensioenstelsel toe. Gelukkig lijkt de extra aandacht voor het nieuwe pensioenstelsel dus een positief effect te hebben gehad op de jongste groep.

De jongvolwassenen laten ook de sterkste stijging zien van het percentage respondenten dat (zeer) zeker is van de kwaliteit van hun pensioenplannen: van 21% naar 27%. Ook dit percentage is nu vergelijkbaar met dat bij de groep 25-34-jarigen (28%). De scores liggen weliswaar nog 10 procentpunt lager dan bij de twee leeftijdsgroepen boven hen, de 35-44-jarigen (38%) en de 45-54-jarigen (39%), maar het laat een positieve ontwikkeling zien. Het percentage jongvolwassenen dat erop vertrouwt dat hun pensioen voldoende zal zijn bleef ongeveer gelijk (36%; 2024: 37%), maar het percentage dat weet dat het onvoldoende is maar er iets aan doet steeg (van 15% naar 20%). We zien dus dat de jongste groep het belang van goede pensioenplannen op de radar heeft. Dit alles schetst het beeld van een groep die financieel minder wendbaar is, maar zich daar wel in groeiende mate van bewust is. Meer jongvolwassenen ondernemen dus actie om hun financiële positie in de toekomst te verbeteren.

Wonen belangrijke oorzaak voor toegenomen financiële uitdagingen jongvolwassenen

Hoewel de verschuivingen bij de gezondheidsniveaus voor jongvolwassenen in 2025 nog redelijk beperkt zijn, zien we op een aantal specifieke vragen een duidelijke verslechtering. Zo is een flinke daling zichtbaar van het percentage jongvolwassenen van wie de uitgaven lager zijn dan de inkomsten (van 54% naar 45%), dat (zeer) makkelijk de noodzakelijke kosten voor levensonderhoud kan betalen (van 44% naar 36%), dat geen financiële omstandigheden heeft meegemaakt waardoor kleine extra's boven de noodzakelijke kosten voor levensonderhoud mogelijk waren (van 58% naar 51%), dat maandelijks spaart (van 66% naar 55%) en dat (zeer) zeker is dat ze hun hypotheekschuld kunnen aflossen (van 34% naar 24%). We benoemden al de forse stijging van het percentage jongvolwassenen dat schulden heeft en dat zich zorgen maakt over die schulden.

Net als in 2024 zien we dus dat de groep jongvolwassenen financieel veel kwetsbaarder is dan andere leeftijdsgroepen. Waar met name oudere leeftijdsgroepen een verbetering laten zien van hun financiële gezondheid en lijken te profiteren van de algehele economische vooruitgang, geldt dat niet in dezelfde mate voor jongvolwassenen. Ook andere organisaties constateren deze verhoogde kwetsbaarheid van jongvolwassenen.⁶⁶ Volgens het Nederlands Jeugdinstituut komt het doordat deze groep te maken heeft met meer geldzorgen, minder betaalbare woonruimte en weinig vaste contracten.⁶⁷ Een recent onderzoek van het CPB bevestigt dit

⁶⁵ CBS, 2024b; Knab, 2026.

⁶⁶ Nji, 2026b.

⁶⁷ CPB, 2026.

beeld. De toegankelijkheid van de koopwoningmarkt is de afgelopen tien jaar aanzienlijk verslechterd en de huizenprijzen zijn sneller gestegen dan de leencapaciteit van de huishoudens. In 2024 liep het verschil op van meer dan € 100.000 tussen de mediane koopprijs en de maximale hypotheek op basis van het modale inkomen.⁶⁸ Het is daarom niet verwonderlijk dat jongvolwassenen, mede door de hogere woonlasten, minder sparen en meer moeten lenen om rond te komen, en daardoor minder buffers kunnen opbouwen.

Het is aannemelijk dat deze situatie haar weerslag heeft op de gevoelens en houding van jongvolwassenen als het gaat om hun financiën. Ook hierin zien we een opvallend verschil tussen jongvolwassenen en de overige leeftijdsgroepen. Jongvolwassenen geven een stuk vaker aan dat het ze niet goed lukt om hun financiële zaken te regelen (24% tegenover 14% gemiddeld), dat ze het gevoel hebben weinig controle te hebben over hun financiële situatie (28% tegenover 12% gemiddeld) en dat ze zich machteloos voelen als ze aan hun financiële situatie denken (27% tegenover 11% gemiddeld). Daarin wijken ze dus aanzienlijk af van de overige leeftijdsgroepen. Daarnaast geven jongvolwassenen twee keer vaker dan de andere leeftijdsgroepen aan dat ze alleen bezig zijn met wat ze nu moeten betalen (31% tegenover 15% gemiddeld), en geeft een derde van deze groep aan dat ze door hun financiële situatie van dag tot dag leven (29% tegenover 12% gemiddeld).

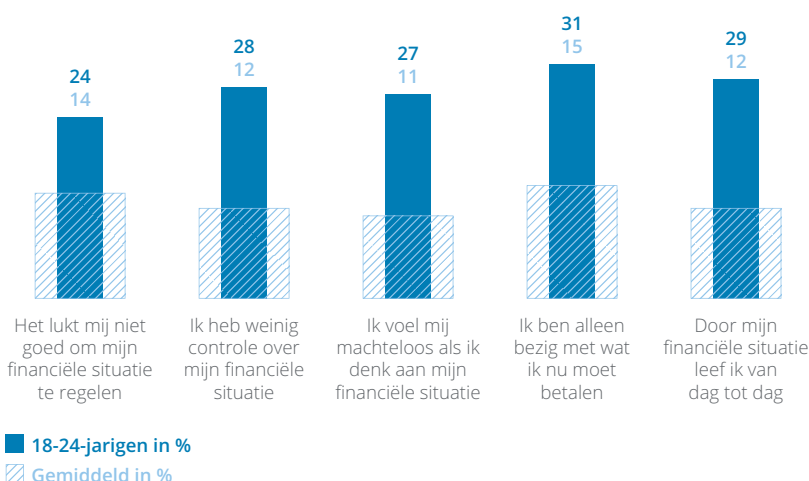
Algemeen positieve ontwikkeling 65-plussers, kwetsbare groep met beperkt handelingsperspectief blijft achter

Naast de jongvolwassenen is er een andere groep die in het oog springt. Een groot deel van de 65-plussers (66%) bevindt zich in de bovenste twee financiële gezondheidsniveaus, en deze leeftijdsgroep komt vaker voor in het financiële gezondheidsniveau Toereikend dan alle andere groepen. Tegelijkertijd is dus 34% van de 65-plussers financieel Kwetsbaar of Ongezond. In vergelijking met de andere leeftijdsgroepen is dit het kleinste percentage, maar zoals we al benoemden moeten 65-plussers vaker dan bijna alle leeftijdsgroepen rondkomen van een benedenmodaal inkomen. Van een flink deel van de 65-plussers zijn de lasten lager, aangezien ze tijd hebben gehad om hun hypotheek af te lossen, maar we zien ook dat 22% van de 65-plussers met een koopwoning in het gezondheidsniveau financieel Kwetsbaar of Ongezond valt. Bovendien geeft 23% van de 65-plussers aan in een sociale huurwoning te wonen, terwijl dit percentage bij bijvoorbeeld de groep 45-54 maar 11% is. Een verdiepende analyse op huishoudens met een koop- of juist een huurwoning volgt in paragraaf 5.5.

Eenzijds geven 65-plussers het vaakst aan zeker te zijn hun financiële doelen te kunnen halen, maar anderzijds geven ze ook het vaakst van alle groepen aan dat ze hun financiële doelen niet kunnen bereiken (12%). Met andere woorden, er lijkt binnen de groep 65-plussers een duidelijke scheidslijn te bestaan tussen twee groepen: een groep waarmee het financieel relatief goed gaat en een groep die zich financieel in een kwetsbare positie bevindt. Deze situatie vraagt om extra aandacht, omdat het handelingsperspectief van 65-plussers om hun financiële gezondheid te verbeteren beperkt is. Zij hebben doorgaans niet meer de mogelijkheid om vermogen op te bouwen en ook hun inkomen zal hoogstwaarschijnlijk niet meer stijgen.

Het is niet eenvoudig om deze groep financieel kwetsbaardere ouderen te bereiken. Vaak is de afstand tot de overheid groot en ontbreekt de digitale vaardigheid om goed te doorgronden voor welke inkomensvoorzieningen zij mogelijk in aanmerking komen.⁶⁹ Daarom is gericht beleid nodig om 65-plussers te bereiken, afgestemd op hun behoeften en digitale vaardigheden. Het belang van beleid geijkt op (beperkte) digitale vaardigheid van groepen wordt ook erkend in de reflectie op het coalitieakkoord die het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) heeft opgesteld. Het SCP voorziet dat – ondanks een ambitieuze digitaliseringsagenda – te weinig oog is voor verschillen in digitale vaardigheden.⁷⁰ Dit is een gemiste

Figuur 5.8 Houding over financiële situatie 18-24-jarigen tegenover het gemiddelde in 2025, in %

⁶⁸ CPB, 2026.

⁶⁹ Nationale ombudsman, 2022.

⁷⁰ SCP, 2026.

kans: het is cruciaal dat ook deze groep ouderen wordt bereikt om hun financiële gezondheid te verbeteren.

Doorlopende aandacht nodig voor kwetsbare groepen, zowel jong als oud

De algehele verbetering van de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens is een positieve ontwikkeling. Maar een nadere analyse op leeftijdsniveau brengt een tweedeling aan het licht die aandacht vereist. Waar de oudste twee leeftijdsgroepen in 2025 profiteren van de economische vooruitgang, geldt dit voor de jongste twee leeftijdsgroepen niet, of in veel mindere mate. Het contrast met de oudere leeftijdsgroepen is daarmee nog groter geworden. Dat mensen gemiddeld financieel gezonder zijn naarmate ze ouder worden is te verklaren, maar dat het verschil zo groot is baart toch wel zorgen. Daarbij komt dat bepaalde maatschappelijke uitdagingen de jongere leeftijdsgroepen onevenredig hard raken. De huizenprijzen blijven stijgen, maar ook huurwoningen zijn lastig te krijgen en de prijzen hiervoor zijn hoog. Ook de wachttijden voor een sociale huurwoning nemen eerder toe dan af. Jongere leeftijdsgroepen werken vaker op basis van korte contracten, waardoor ze een minder stabiel inkomen hebben. Tegelijkertijd vinden ze wel sneller een nieuwe baan, waar dit bij oudere groepen lastiger blijkt.

Jongere leeftijdsgroepen, en in het bijzonder jongvolwassenen, zijn hierdoor kwetsbaar en kunnen minder goed herstellen van (persoonlijke) financiële tegenslagen of externe tegenvallers waar zij geen invloed op hebben. Denk aan situaties zoals de energiecrisis van 2021-2023, de COVID-19-pandemie, geopolitieke conflicten of plotse economische

terugval. Extra aandacht voor deze jongere groepen is nodig om ook hen financieel weerbaar te maken en te voorkomen dat zij disproportioneel hard worden geraakt. Wel blijkt uit ons onderzoek dat jongvolwassenen zich bewust zijn van deze situatie en hiernaar handelen. Tegelijkertijd zien we dat ook de leeftijdsgroep erboven, de 25-34-jarigen, nog op veel onderwerpen aanzienlijk lager scoort dan de oudere groepen.

Daarnaast signaleren we in ons onderzoek een kwetsbare en soms vergeten groep ouderen. Enerzijds is er een groeiende groep 65-plussers die financieel gezond is. Zij hebben mogelijk in een gunstigere tijd een koophuis gekocht en dat inmiddels afbetaald (waardoor zij relatief lage woonlasten hebben), ze hebben vermogen kunnen opbouwen en kunnen hier nu van profiteren. Anderzijds zien we een (kleine) groep 65-plussers die het juist helemaal niet breed heeft. Ze wonen in een sociale huurwoning, hebben een benedenmodaal inkomen en zijn niet in staat hun financiële doelen te bereiken. Dit is een kwetsbare groep met weinig handelingsperspectief. Tegelijkertijd is deze groep niet eenvoudig te bereiken: het is een groep met een grote afstand tot de overheid, die ook digitaal minder vaardig is. Het verbeteren van hun financiële positie vraagt dus om passende maatregelen.

Kortom, wij pleiten opnieuw voor meer structurele aandacht voor de financiële gezondheid van de jongere groepen, maar ook voor kwetsbare ouderen die beperkte mogelijkheden hebben om hun financiële gezondheid te verbeteren. Beide groepen vragen specifieke maatregelen, afgestemd op de karakteristieken van de betreffende groep.

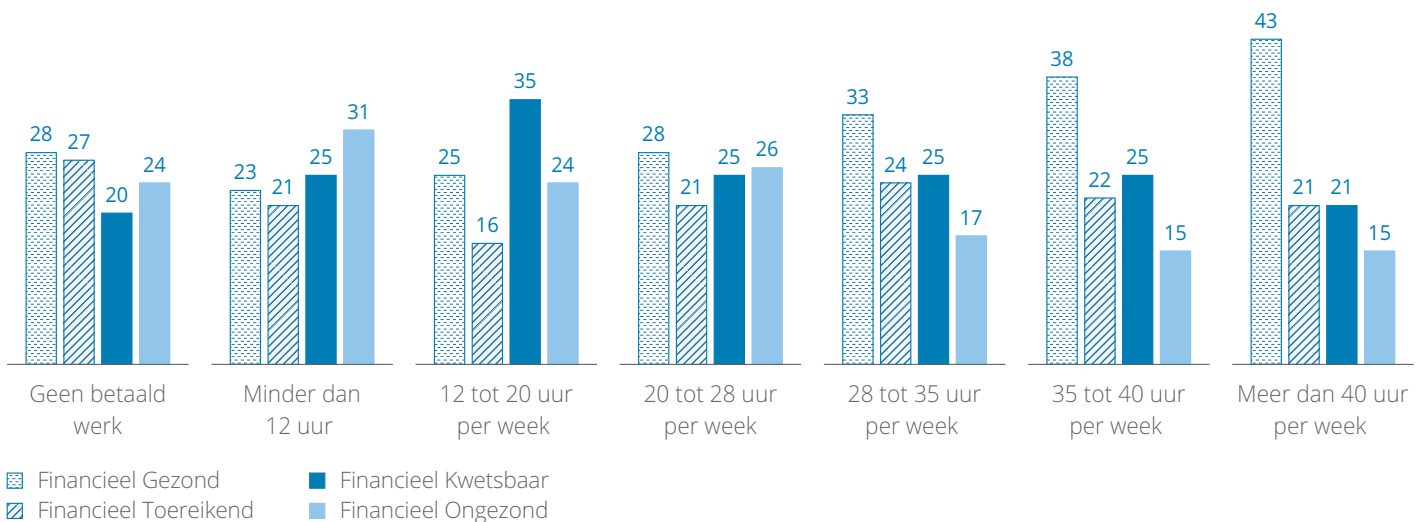
5.4 Meer werken loont, in het bijzonder voltijd

Meer werken loont, zo constateerden we vorig jaar in ons onderzoek. De financiële gezondheid van Nederlanders die voltijd werken bleek aanzienlijk beter te zijn dan die van mensen die minder uren werken.⁷¹ En ook andere literatuur laat zien dat het in veruit de meeste gevallen loont om meer uren te werken.⁷² Belangrijke kanttekening is dat de mate waarin een gewerkt uur in de praktijk loont per persoon verschilt. Bovendien heeft meer werken in de meeste gevallen weliswaar een direct effect op het inkomen, maar via dat inkomen slechts indirect op het bredere concept van financiële gezondheid. In hoeverre zien we het beeld dat meer werken loont in 2025 bevestigd, en welke opvallende verschuivingen merken we op? Daar gaan we in deze dwarsdoorsnede op in. We bespreken de algemene resultaten en de resultaten per domein van respondenten op basis van het aantal uren dat ze per week werken. Aan het eind van de paragraaf vragen we apart aandacht voor een groep Nederlanders die voltijd werkt en een benedenmodaal inkomen heeft.

Voltijdwerkers het vaakst financieel Gezond: meer uren werken loont

Net als in 2024 zijn Nederlanders die voltijd werken vaker financieel Gezond dan mensen die minder uren werken. Van de groep die 35 tot 40 uur per week werkt valt wederom 38% in dit financiële gezondheidsniveau, en van de groep die meer dan 40 uur⁷³ werkt geldt dit zelfs voor 43%. Dit is onveranderd ten opzichte van 2024. En net als in 2024 valt van beide groepen 15% in het financiële gezondheidsniveau Ongezonder. Als we de groep die niet werkt, waaronder zich veel gepensioneerden bevinden, buiten beschouwing laten, dan geldt: hoe meer uren mensen werken, hoe financieel gezonder ze zijn. Dat gezegd hebbende is het gezien de algemene verbetering van de financiële gezondheid opmerkelijk dat we bij de voltijdwerkers nauwelijks verbetering zien ten opzichte van 2024. De enige groep werkenden die wél een duidelijke verbetering laat zien, is de groep die 12 tot 20 uur per week werkt. Het aandeel financieel Ongezonde huishoudens in deze groep daalde in 2025 fors, van 35% naar 24%. Toch valt alsnog maar liefst 59% van deze groep in de laagste twee gezondheidsniveaus, het hoogste aandeel van alle groepen. De overige groepen die niet voltijd werken laten geen of minder opvallende veranderingen zien ten opzichte van 2024.

Figuur 5.9 Financieel gezondheidsniveau per aantal uur betaald werk per week in 2025, in %

⁷¹ Deloitte, 2025.

⁷² Zie bijvoorbeeld Dur, 2024; Het Potentieel Pakken, 2023; Rijksoverheid, 2024; Schulenberg, 2022.

⁷³ Respondenten is gevraagd hoeveel uur per week ze gemiddeld tegen betaling werken. Hierdoor kan het totaal uitkomen boven de gebruikelijke bovengrens voor een voltijdweek. Op basis van onze data kunnen wij niet bepalen of dit komt doordat zij meerdere banen naast elkaar hebben, doordat zij banen hebben met een contract van 40 uur waarbij zij overwerken, contracten van meer dan 40 uur of vanwege een andere reden. Dit onderzoek suggereert niet dat mensen meer dan 40 uur moeten gaan werken om de financiële gezondheid te verbeteren.

De groep die niet werkt verbeterde zich in 2025 aanzienlijk, met een stijging van het percentage financieel Gezonde huishoudens van 23% naar 28% en een daling van het percentage financieel Ongezonde huishoudens van 29% naar 24%. Een mogelijke verklaring voor deze beweging ligt in de samenstelling van de groep. Het percentage 65-plussers, waarvan de meesten gepensioneerd zijn, in deze groep steeg van 60% naar 67%, ruim twee derde van de groep dus. Dit sluit aan bij het beeld, zoals geschetst in paragraaf 5.3, dat de oudste leeftijdsgroep zich in 2025 flink verbeterde.

Laten we de groep die niet werkt buiten beschouwing, dan zien we op alle domeinen in grote lijnen dat naarmate mensen meer uren per week werken, ze vaker een groene score halen. Alleen het domein Lenen toont een afwijkend beeld, waarbij de groepen die 20 uur of meer werken geen verschil laten zien per groep: bij al deze groepen ligt het percentage groene scores rond de 36%. Van alle groepen haalt ongeveer een kwart een rode score op het domein Lenen.

Op de domeinen Inkomen en Sparen is een onderscheid te maken tussen de groepen die meer dan 28 uur werken en de groepen die minder dan 28 uur werken. Op het domein Inkomen behaalt minimaal 72% van de groepen die meer dan 28 uur werken een groene score, terwijl van de groepen die minder werken maximaal 66% een groene score behaalt. Op het domein Sparen behaalt ten minste 41% van de groepen die meer dan 28 uur werken een groene score, wat significant vaker is dan groepen die minder werken (maximaal 35% groene scores). Op het domein Uitgaven zien we vooral een contrast tussen de groepen die meer dan 28 uur werken (minimaal 52% groene scores) en de groepen die minder dan 20 uur werken (maximaal 40% groene scores). Verderop gaan dieper op in op deze scheidslinje.

Deeltijdwerkers financieel gezonder dan in 2024, maar beeld verschilt sterk per groep

Deeltijdwerken is een veelvoorkomende vorm van werk in Nederland, waarmee we zelfs koploper zijn in Europa. Daartegenover staat dat de arbeidsparticipatie (het percentage van de beroepsbevolking met betaald werk) in Nederland ook het hoogst van heel Europa is.⁷⁴ Het is daarom extra interessant om de uitkomsten van ons onderzoek op het gebied van deeltijdwerk (minder dan 35 uur per week werkzaam) verder uit te lichten.

Als we nader kijken naar de ontwikkelingen per domein binnen de verschillende groepen werkenden, dan zien we dat de groep die niet werkt de enige groep is die zich

op alle domeinen heeft verbeterd, inclusief het domein Lenen – waarop geen van de andere groepen zich verbeterde. Zoals al benoemd is dit deels te verklaren door de samenstelling van deze groep, grotendeels gepensioneerden. Vooral de verbeteringen die de groep niet-werkenden op de vier overige domeinen laat zien zijn opvallend: stijgingen van minimaal 6 procentpunt bij de groene scores. Zo geeft deze groep vaker dan vorig jaar aan makkelijk rond te komen, de noodzakelijke kosten voor levensonderhoud te kunnen betalen, maandelijks te sparen en zeker te zijn dat ze grote uitgaven kunnen doen. Ook heeft deze groep vaker een bovenmodaal bruto-inkomen, door een combinatie van AOW en opgebouwd pensioen.

De groep deeltijdwerkers met het kleinste aantal werkuren per week – de groep die tot 12 uur werkt – is zowel qua financiële gezondheid in het algemeen als op de afzonderlijke domeinen in 2025 nauwelijks veranderd ten opzichte van 2024. Opvallend is wel dat mensen uit deze groep minder vaak maandelijks sparen dan in 2024 (van 65% naar 55%), maar ook dat ze vaker weten hoe hun schulden eruitzien (van 60% naar 70%).

De sterkste verbeteringen binnen de totale groep deeltijdwerkers zien we bij de groep die 12 tot 20 uur per week werkt. Tegelijkertijd valt deze groep het vaakst van alle groepen in het financiële gezondheidsniveau Kwetsbaar. Er zijn dus meer ontwikkelingen nodig om de financiële gezondheid van deze groep substantieel te verbeteren. Deze groep bestaat mogelijk uit een relatief groot aandeel werknemers met een flexibele arbeidsrelatie. Zij werken gemiddeld minder uren per week dan werknemers met een vaste arbeidsrelatie, en ook gemiddeld korter in hun huidige baan.⁷⁵ Volgens cijfers van het CBS zijn flexwerkers relatief jong en is het hoogst behaalde diploma vaak basisonderwijs of vmbo.⁷⁶ Ook in ons onderzoek zien we dat deze groep bestaat uit jonge mensen met een relatief laag opleidingsniveau. Deze groep volgt vaak nog onderwijs en zal waarschijnlijk op termijn een hogere opleiding afronden. Dit tekent de beweeglijkheid van deze groep, wat er ook voor zorgt dat conclusies over de financiële gezondheid op individueel niveau mogelijk voorbarig zijn. Dat neemt niet weg dat we bij de groep die 12 tot 20 uur werkt verbeteringen constateren op alle domeinen, behalve Lenen. Deze verbeteringen concentreren zich op de kwetsbare delen van deze groep: op elk domein (behalve Lenen) zijn de percentages rode scores in 2025 afgenomen in vergelijking met 2024 (Inkomen: van 23% naar 15%; Uitgaven: van 42% naar 34%; Sparen: van 54% naar 45%; Plannen: van 40% naar 29%).

⁷⁴ CBS, 2026a; Eshuis & Gerritsma, 2026; European Commission, 2025.

⁷⁵ CBS, 2026d; Flexbarometer, 2026.

⁷⁶ CBS, 2026d.

Toch zien we nog een groot verschil tussen de groep die 12 tot 20 uur werkt enerzijds en mensen die voltijd werken anderzijds. Zo geeft 50% van deze groep deeltijdwerkers aan (zeer) makkelijk rond te komen, tegenover 67% van de voltijdwerkers, en houdt 64% geld over aan het einde van de maand, tegenover 83% van de voltijdwerkers. De uitgaven waren bij 59% van de 12 tot 20 uur werkenden (veel) lager dan hun inkomen, tegenover 64% van de voltijdwerkers. En 71% van deze groep geeft aan dat ze het afgelopen jaar vaker niets extra's boven de noodzakelijke kosten voor levensonderhoud hoefden te laten vanwege hun financiële omstandigheden, terwijl dit bij voltijdwerkers voor 83% geldt. Kortom, we zien bij de groep die 12 tot 20 uur werkt weliswaar een verbetering, maar het verschil met voltijdwerkers is nog steeds aanzienlijk.

Bovendien laat deze groep deeltijdwerkers op het domein Lenen juist een forse achteruitgang zien: het percentage groene scores daalde van 42% naar 34%. In vergelijking met 2024 hebben beduidend meer mensen die 12 tot 20 uur werken consumptieve schulden, dus los van de eventuele hypotheek en studieschuld (van 48% naar 53%), en ze geven veel minder vaak aan precies te weten hoe die schulden eruitzien (van 65% naar 58%). Daarmee zijn ze de groep die hiervan veruit het minst goed op de hoogte is (gemiddeld weet 75% van de respondenten precies hoe hun schulden eruitzien). Ze denken bovendien veel minder vaak dan in 2024 dat ze hun schulden binnen een jaar kunnen aflossen (van 29% naar 18%). Geen enkele andere groep laat op dit punt zo'n sterke daling zien.

Bij de groep die 28 tot 35 uur werkt zien we verbeteringen bij de groene scores op de domeinen Inkomen (van 67% naar 72%) en Plannen (van 30% naar 35%), maar geen verbeteringen bij de rode scores. De overige drie domeinen (Uitgaven, Sparen en Lenen) zijn onveranderd ten opzichte van 2024. Verder zien we, zoals al eerder aangestipt, dat deze groep qua scores dichterbij de voltijdwerkers zit en een stuk beter scoort dan de respondenten die minder dan 28 uur werken. Hier lijkt dus een omslagpunt te zitten.⁷⁷ Zo geeft 80% van de groep die 28 tot 35 uur werkt aan geld over te houden, tegenover 83% van de voltijdwerkers en slechts 72% van de groep die zich qua aantal werkuren direct voor deze groep bevindt (20 tot 28 uur). De uitgaven van 64% van de 28 tot 35 uur werkenden zijn (veel) lager dan het inkomen, tegenover 67% van de voltijdwerkers en 59% van de 20 tot 28 uur werkenden. Ook spaart 78% van de 28 tot 35 uur werkenden structureel, waarmee ze niet veel

verschillen van de voltijdwerkers (80%), maar wel van de groep die 20 tot 28 uur werkt (72%).

Ons onderzoek laat dus zien dat mensen vanaf een werkweek van 28 uur vaker in hogere financiële gezondheidsniveaus vallen dan wanneer ze minder dan 28 uur per week betaald werk doen. Belangrijke nuance is dat financiële gezondheid een breed concept is en het niet zozeer betekent dat mensen minimaal 28 uur moeten werken om financieel gezond te zijn, of dat minimaal 28 uur per week werken een individu of huishouden direct financieel gezond maakt.

Al met al lijken mensen die in deeltijd werken gemiddeld in 2025 beter af te zijn dan in 2024, maar dat wil niet zeggen dat alle deeltijdwerkers er qua financiële gezondheid écht op vooruit zijn gegaan. De groep die 12 tot 20 uur werkt toont de verrassendste resultaten, vooral in positieve zin.

Voltijdwerkers: wisselende resultaten per domein

De twee groepen voltijdwerkers (35-40 uur en meer dan 40 uur) zijn, zoals aangegeven, het vaakst financieel Gezond. Ze halen het vaakst van alle groepen groene scores op de domeinen Inkomen (35-40 uur: 74%; 40+ uur: 76%) en Sparen (35-40 uur: 48%; 40+ uur: 52%). Ze hebben ook gemiddeld veruit de hoogste bruto-inkomens: 68% van de 35-40 uur werkenden heeft een inkomen van twee keer modaal of meer (toename ten opzichte van 2024: 63%). Bij de groep die meer dan 40 uur per week werkt geldt dit zelfs voor 71%.

Beide groepen laten ten opzichte van 2024 echter nauwelijks verschuivingen zien op de domeinen. De groep die 35-40 uur werkt haalt het vaakst van alle groepen een groene score op het domein Uitgaven (57%), maar het aandeel bleef onveranderd ten opzichte van 2024. Van de groep die meer dan 40 uur per week werkt haalt 52% op dit domein een groene score en 26% een rode score, waarmee deze groep niet meer tot de twee best scorende groepen op dit domein behoort. Dat de groep die 35-40 uur werkt op de overige domeinen geen veranderingen laat zien komt vooral doordat in deze groep iets minder vaak financiële plannen voor de lange termijn worden gemaakt en doordat de onzekerheid over de toekomst binnen deze groep licht toenam. Op het domein Plannen behoort deze groep daardoor niet meer tot de twee best scorende groepen. De groep die meer dan 40 uur werkt laat op dit domein wel een stijging zien van het percentage groene scores (41% naar 49%).

⁷⁷ In ons onderzoek is onderscheid gemaakt tussen een groep die 20 tot 28 uur en een groep 28 tot 35 uur werkt. Op basis van deze indeling constateren we dat tussen deze twee groepen een omslagpunt lijkt te zitten wat betreft de relatie tussen het aantal werkuren per week en financiële gezondheid. Als we een andere indeling hadden gekozen, bijvoorbeeld 16-24 uur en 24-32 uur, hadden we vanzelfsprekend geen of een ander omslagpunt gevonden.

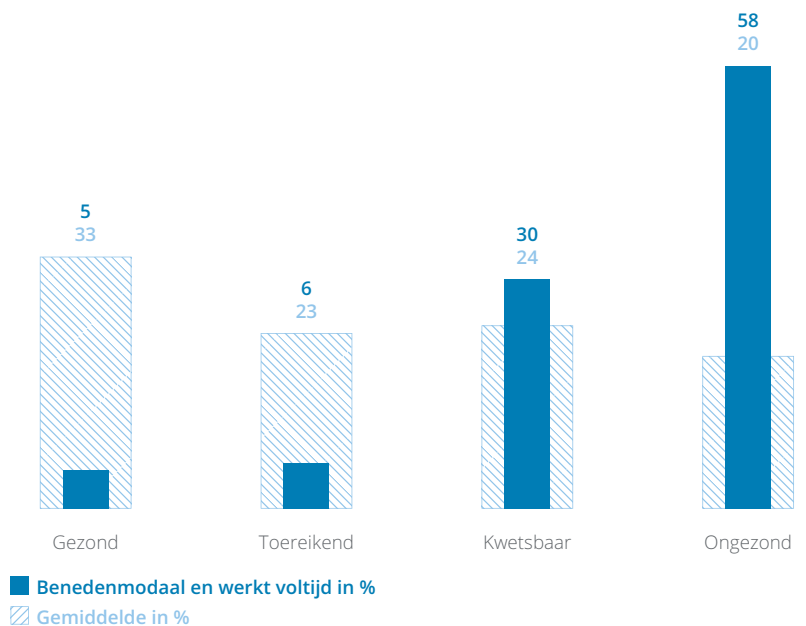
Kortom, de ontwikkeling van de financiële gezondheid van de twee groepen die de meeste uren per week werken lijkt te zijn gestagneerd. Ze zijn weliswaar nog steeds het vaakst financieel Gezond, maar de verschuivingen op de gezondheidsniveaus en domeinen zijn beperkt.

Bijna 60% van de voltijdwerkers met benedenmodaal inkomen is financieel Ongezonder

Globaal kunnen we dus nog steeds concluderen dat meer werken loont. Maar ook zien we dat het inkomen een grote rol speelt en voltijd werken daardoor niet standaard een garantie biedt op een goede financiële gezondheid. Zoomen we nog wat verder in, dan zien we namelijk dat er een groep Nederlanders is die voltijd werkt maar toch behoorlijk achterblijft. Het gaat hier om voltijdwerkers met een benedenmodaal inkomen die in het laagste financiële gezondheidsniveau vallen. We spreken in ons onderzoek over benedenmodaal als het bruto jaarlijks inkomen lager is dan modaal (dat wil zeggen: onder de € 41.500). In ons onderzoek is dit een groep van 4% van de werkende Nederlanders en 7% van de voltijd werkende Nederlanders. Ten opzichte van de deeltijdwerkers die benedenmodaal verdienen heeft deze groep beperkt handelingsperspectief, aangezien ze al voltijd werken. Ondanks dat het een kleine groep betreft, vragen de uitkomsten om verdieping.

Van de voltijdwerkers met een benedenmodaal inkomen is slechts 5% financieel Gezond (tegenover 33% gemiddeld) en 6% financieel Toereikend (tegenover 24% gemiddeld).⁷⁸ Daarmee valt niet meer dan 11% van deze groep in een van de twee hoogste financiële gezondheidsniveaus, terwijl 89% zich in een van de twee laagste gezondheidsniveaus bevindt. Meer dan de helft is financieel Ongezonder (59%, tegenover 20% gemiddeld). Op alle domeinen scoort deze groep voltijdwerkers fors lager dan gemiddeld. De grootste verschillen ten opzichte van de totale populatie zien we bij de domeinen Inkomen, Uitgaven en Sparen. Op het domein Inkomen heeft 34% van deze groep een groene score, tegenover 69% gemiddeld. Op het domein Uitgaven heeft 15% van de voltijdwerkers met een benedenmodaal inkomen een groene score, tegenover 52% gemiddeld. Bij het domein Sparen zien we een vergelijkbaar verschil: 10% van deze groep heeft een groene score, tegenover 43% gemiddeld. De verschillen bij de domeinen Lenen en Plannen zijn iets kleiner, maar nog steeds aanzienlijk. We kunnen dus concluderen dat deze groep zich in alle opzichten in een financieel kwetsbare situatie bevindt.

Figuur 5.10 Financieel gezondheidsniveau van de groep die voltijd werkt, maar benedenmodaal verdient tegenover het gemiddelde in 2025, in %

Hoe kunnen we deze groep typeren? Voltijdwerkers met een benedenmodaal inkomen zien we terug in alle leeftijdsgroepen, maar bovengemiddeld vaak in de twee jongste groepen: 26% (tegenover 11% gemiddeld) is 18-24 jaar en 28% (tegenover 16% gemiddeld) is 25-34 jaar. Terwijl in deze leeftijdsgroepen in de totale populatie van ons onderzoek vrouwen oververtegenwoordigd zijn, zien we dat in de groep voltijdwerkers met een benedenmodaal inkomen juist mannen vaker voorkomen (56% tegenover 49%). Ze zijn veel vaker dan gemiddeld alleenstaand (48% tegenover 19%) en hebben ook vaker geen inwonende kinderen (67% tegenover 55%). Ze zijn relatief laag opgeleid: 29% (tegenover 22% gemiddeld) heeft als hoogst afgeronde opleiding de middelbare school, 40% (tegenover 23% gemiddeld) heeft een mbo-opleiding afgerond en 31% (tegenover 55% gemiddeld) een hbo-opleiding of hoger. Ze wonen veel minder vaak dan gemiddeld in een koopwoning: 37% tegenover 73%. De meesten wonen in een sociale (38%) of particuliere (21%) huurwoning.

Voltijdwerkers met benedenmodaal inkomen ervaren financiële uitdagingen

Een benedenmodaal inkomen lijkt voor veel huishoudens niet meer te volstaan om goed rond te komen. Dat brengt mensen die voltijd werken voor zo'n inkomen in een haast onmogelijke positie: zij hebben op korte termijn nauwelijks handelingsperspectief om hun situatie te verbeteren, aangezien ze al voltijd

⁷⁸ We hebben deze groep dit jaar voor het eerst onder de loep genomen en kunnen dus geen vergelijking maken met 2024.

werken. We zien dat deze groep inderdaad veel minder vaak dan gemiddeld aangeeft (zeer) makkelijk rond te komen: 17% tegenover 60% gemiddeld. Ze moeten vaker schulden maken of hun spaargeld aanspreken om rond te komen (30% tegenover 10% gemiddeld), kunnen ook minder vaak alle rekeningen zonder problemen betalen en vonden het de afgelopen twaalf maanden minder vaak (zeer) makkelijk om de noodzakelijke kosten voor levensonderhoud te betalen. Hun uitgaven waren in die periode dan ook vaker (veel) hoger dan of gelijk aan hun inkomen (63% tegenover 36% gemiddeld), wat het voor deze groep een stuk moeilijker maakte om geld opzij te zetten. Dus sparen ze minder vaak maandelijks (48% tegenover 73% gemiddeld), en als ze sparen, zijn de gemiddelde bedragen veel lager, wat zorgt voor beperkte of geen buffers.

Hun financiële situatie lijkt ook de keuzes die deze groep maakt te beïnvloeden. Zo laten ze zich bij het bepalen van het aantal werkuren per week vaker dan gemiddeld leiden door de hoogte van hun salaris (66% tegenover 46% gemiddeld). Ze moesten er in de afgelopen twaalf maanden ook vaker dan gemiddeld minstens één keer noodgedwongen voor kiezen om iets extra's boven op de noodzakelijke kosten voor levensonderhoud te laten (53% tegenover 21% gemiddeld). Als ze moeite zouden hebben om hun rekeningen te betalen, zouden ze er vaker dan gemiddeld voor kiezen om een van hun verzekeringen (29% tegenover 17%) of hun huur/hypotheek (11% tegenover 5%) niet te betalen.

Gezien de financiële uitdagingen waarmee veel voltijdwerkers met een benedenmodaal inkomen te maken hebben, wekt het weinig verbazing dat een groot deel van deze groep consumptieve schulden heeft: ruim twee derde (69%), tegenover 44% gemiddeld. Ze hebben minder vaak dan gemiddeld een goed beeld van deze schulden (65% tegenover 75%) en denken ook minder vaak dat ze hun schulden binnen een jaar hebben afgelost (17% tegenover 25%). Toch maken de meesten van deze groep voltijdwerkers wel financiële plannen (71%, tegenover 74% gemiddeld), en ze geven ook vaak aan weleens een overzicht van inkomsten en uitgaven te maken (86%, net als gemiddeld). Beide doen ze relatief vaak voor de korte termijn.

Voltijdwerkers met benedenmodaal inkomen staan financieel minder stevig in hun schoenen

Kijken we naar de gevoelens van voltijdwerkers met een benedenmodaal inkomen ten opzichte van hun financiën, dan zien we dat deze groep minder stevig in hun schoenen staat dan gemiddeld. Ze ervaren vaker een gebrek aan controle (31% tegenover 12%

gemiddeld), voelen zich vaker machteloos als ze aan hun financiën denken (31% tegenover 11%), zijn vaker bezig met wat ze nu moeten betalen (31% tegenover 15%) en leven door hun financiële situatie vaker van dag tot dag (37% tegenover 12%). Ze hebben dan ook minder vertrouwen dan gemiddeld in hun financiële toekomst. Minder dan een derde heeft er vertrouwen in dat hun inkomen na hun pensioen voldoende zal zijn (31%, tegenover 57% gemiddeld). Van het deel van de groep dat pensioenplannen heeft gemaakt is 29% (zeer) zeker van de kwaliteit van die plannen, tegenover 52% gemiddeld.

Ook uit hun houding blijkt dat deze groep moeilijkheden ervaart. Deze voltijdwerkers houden minder dan gemiddeld rekening met wat ze over een tijdje moeten betalen (66% tegenover 77% gemiddeld), zijn meer geneigd om te lenen dan te sparen (19% tegenover 9%) of om geld uit te geven dan het te bewaren voor onverwachte uitgaven (16% tegenover 10%), en vinden vaker dat geld uitgeven beter voelt dan sparen (26% tegenover 15%).

Tot slot blijft deze groep achter qua financiële kennis en vaardigheden. Ze geven zichzelf een lager cijfer dan gemiddeld voor hun kennis van en inzicht in financiële zaken, en beantwoorden de drie kennisvragen minder vaak goed. In lijn daarmee geven ze minder vaak dan gemiddeld aan te vertrouwen op hun financiële vaardigheden en daarom kalm te blijven als ze voor financiële moeilijkheden komen te staan (50% tegenover 71%) en denken ze minder vaak dat ze de meeste financiële problemen kunnen oplossen als ze er de nodige moeite voor doen (66% versus 83%). De situatie zorgt voor beperkte financiële veerkracht, waardoor deze groep voltijdwerkers niet goed in staat lijkt hun financiële huishouding voldoende op orde te krijgen.

Gericht doelgroepenbeleid de oplossing?

Loont meer werken nog steeds? Het korte antwoord is: meestal wel. In grote lijnen zien we ook in 2025 dat naarmate mensen meer uren per week werken, ze gemiddeld financieel gezonder zijn en ook beter scoren op de meeste afzonderlijke domeinen. Een nadere analyse toont dat huishoudens met een grote deeltijdbaan over de gehele linie duidelijk een betere financiële gezondheid hebben dan mensen met een kleine deeltijdbaan.

Tegelijkertijd is er een groep die weliswaar voltijd werkt, maar hier een relatief laag inkomen mee verdient. Althans, ze verdienen niet voldoende om zonder geldzorgen deel te nemen aan de maatschappij. Deze situatie lijkt onlosmakelijk verbonden te zijn met een slechte financiële gezondheid. Hoewel deze groep

dus voltijd werkt, blijkt dat ze – zeker afgezet tegen het gemiddelde – zeer moeilijk rond kunnen komen. Deze kwetsbaarheid is zorgwekkend, want deze groep is minder wendbaar om financiële tegenvallers op te vangen. Hun handelingsperspectief is immers beperkt, aangezien zij niet de mogelijkheid hebben meer te gaan werken.

De uitkomsten van dit onderzoek wijzen op het belang van stimulerende maatregelen om meer werken nog aantrekkelijker te maken. Ook zou het voor mensen die graag meer willen werken makkelijker moeten worden

gemaakt om die stap te zetten. Eind 2025 waren er maar liefst 539 duizend deeltijdwerkers die meer uren zouden willen werken en daarvoor direct beschikbaar zijn, zo berekende het CBS.⁷⁹ Tegelijkertijd mogen we de groep die voltijd werkt maar benedenmodaal verdient niet uit het hoog verliezen. Hun positie vraagt om maatwerk, zodat zij het hoofd boven water kunnen houden in een tijd van financiële onzekerheid. Met andere woorden, gericht doelgroepenbeleid is nodig om te zorgen dat werken voor álle werkenden voldoende loont om in potentie een goede financiële gezondheid te verwerven.

Meer uren, meer bestaanszekerheid?

Voor huishoudens is (meer) werken vaak de meest voor de hand liggende manier om het inkomen te verhogen. In beleid en publieke discussie wordt meer werken bovendien gezien als een oplossing voor de krappe arbeidsmarkt. Toch laten recente cijfers zien dat dit niet vanzelfsprekend is. In 2024 leefden circa 175.000 werkenden in armoede, bijna de helft van hen werkte niet het hele jaar en een kwart van de arme werkenden gaf aan graag meer uren te willen werken, tegenover 7 procent onder alle werkenden.

Dat juist werkenden met een laag inkomen vaker méér willen werken benadrukt dat het probleem ook ligt bij de ruimte en voorwaarden om uren uit te breiden. De groep is relatief jong, met minder werkervaring, woont vaker alleen of in een eenoudergezin. Tegelijkertijd levert extra werkuren in de meeste gevallen wel een netto hoger inkomen, maar kan de stijging beperkt of onzeker zijn. Onzekerheid over de gevolgen voor belasting en toeslagen en wisselende uren maken het voor veel

werkenden moeilijk om te voorspellen wat extra werk netto oplevert. Dit kan het gevoel versterken dat uitbreiding van uren 'niet loont'.

Daarbij blijkt dat financiële prikkels alleen een beperkte rol spelen. Ook de kwaliteit en organiseerbaarheid van werk zijn bepalend, zoals voorspelbare roosters, beheersbare werkdruk en passende beloning. De vraag is dus vooral of meer werken voldoende oplevert voor een zeker bestaan.

Dat vraagt om inzicht in de financiële gevolgen van keuzes rondom werkuren, juist binnen een complex stelsel van belastingen en inkomensondersteuning. Zonder hulpmiddelen, zoals een WerkUrenBerekenaar, zijn deze effecten lastig te overzien. Inzicht in de gevolgen van meer of minder werk is nodig om te kunnen beoordelen of werkenden hun inkomsten en uitgaven in balans te houden, hun vaste lasten comfortabel kunnen blijven dragen en zowel huidige als toekomstige doelen en verplichtingen kunnen halen om financieel gezond te blijven.

⁷⁹ CBS, 2026e.

5.5 Woningbezit grote factor bij financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens

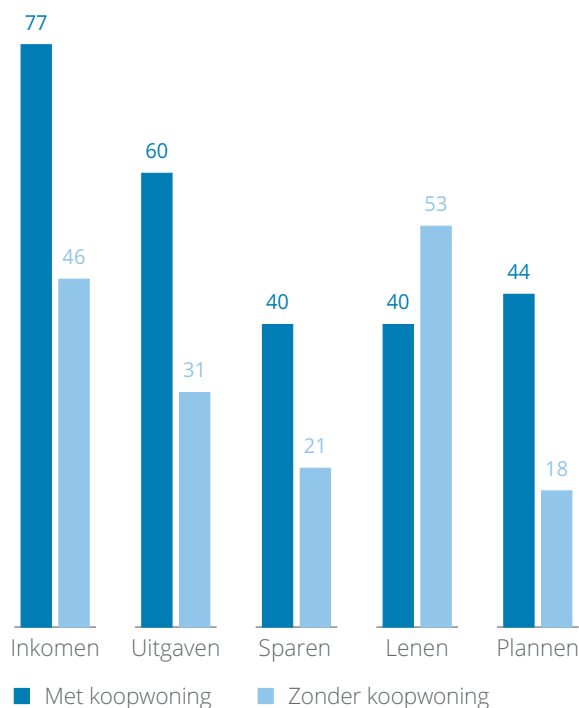
Wonen is al jaren een thema dat hoog op de Nederlandse politieke agenda staat. Zowel de toegankelijkheid van de woningmarkt als de doorstroom staat onder druk. De hoge prijzen van koop- en huurwoningen kunnen voor sommige groepen in onze samenleving resulteren in onverantwoord hoge woonlasten. In de context van de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens willen we in dit onderzoek inzichtelijk maken of er opvallende verschillen zijn op te merken tussen huishoudens met een koopwoning en huishoudens die in een huurwoning wonen. We constateren dat het bezit van een koopwoning in Nederland over de jaren heen een van de belangrijke veroorzakers is van financiële ongelijkheid. Dit komt vooral doordat huishoudens via hun koopwoning vermogen opbouwen. Huurders hebben deze mogelijkheid tot vermogensopbouw niet.

De eigen woning is een versterker van ongelijkheid die door alle leeftijdsgroepen heen loopt, en die voor alle aspecten (gerelateerd aan de domeinen in ons onderzoek) in het leven consequenties kan hebben. Een koopwoning biedt financiële zekerheid: er komt een moment dat het huis is afbetaald en de lasten afnemen. Voor huishoudens met een huurwoning geldt het omgekeerde: zij hebben doorgaans elk jaar te maken met een huurindexatie die hun lasten alleen maar verder doet stijgen. Daartegenover staan meer flexibiliteit, lagere risico's en minder zorgen en kosten voor onderhoud. Huishoudens die een eigen woning kunnen bekostigen, zien hun vermogen weliswaar groeien, maar dit betekent natuurlijk niet per definitie dat de kwaliteit van de woning erop vooruitgaat. Daarnaast is een belangrijke kanttekening dat deze waarde ongerealiseerd is en pas bij verkoop vrijkomt. In de huidige vastgelopen woningmarkt is de doorstroom laag en is het dus moeilijker om deze waarde ook daadwerkelijk te realiseren. Toch kunnen we in algemene zin stellen dat huishoudens met een koopwoning er financieel gezien beter voor staan dan huurders.

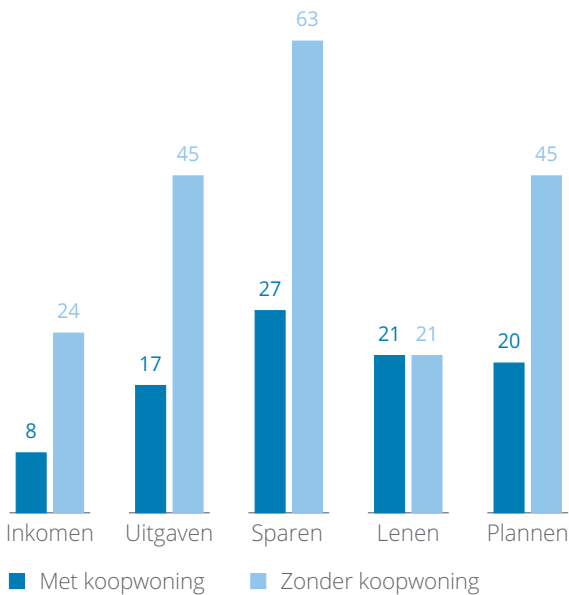
Dat zien we in ons onderzoek bevestigd. De verschillen in financiële gezondheid tussen huishoudens met en zonder koopwoning zijn groot. Van de huishoudens met een koopwoning – in ons onderzoek bijna driekwart (73%) van de huishoudens – is bijna 41% financieel Gezond en 26% financieel Toereikend. Van de rest van de huishoudens, waarvan bijna twee derde in een sociale huurwoning en bijna een derde in een particuliere huurwoning woont,

is slechts 12% financieel Gezond en 17% financieel Toereikend. Dat betekent dat bijna twee derde (66%) van de huishoudens met een koopwoning in een van de twee hoogste gezondheidsniveaus valt, tegenover slechts 29% van de huishoudens zonder koopwoning. Van deze laatste groep is maar liefst 42% financieel Ongezonder. Deze forse verschillen in financiële gezondheid laten zien dat woningbezit medeverantwoordelijk is voor de financiële ongelijkheid in Nederland.

Figuur 5.11 Nederlanders met een Groene score per domein met een koopwoning en zonder een koopwoning in 2025, in %

Figuur 5.12 Nederlanders met een Rode score per domein met een koopwoning en zonder een koopwoning in 2025, in %

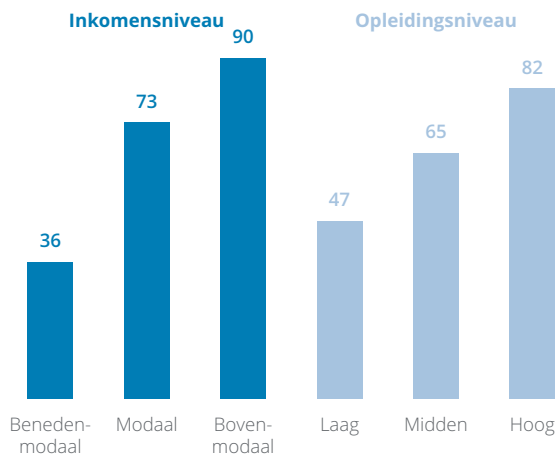
Huishoudens met een koopwoning scoren op alle domeinen fors beter dan huishoudens zonder koopwoning: de verschillen in percentages groene scores liggen rond de 30 procentpunt. Zo haalt 77% van de mensen met een koopwoning een groene score op het domein Inkomen, tegenover 46% van de mensen zonder koopwoning. Bij het domein Uitgaven gaat het om 60% tegenover 31%, bij het domein Sparen om 52% tegenover 21% en bij het domein Plannen om 44% tegenover 18% groene scores. Het domein Lenen vormt de uitzondering. Op dit domein hebben mensen zonder koopwoning juist veel vaker een groene score (52%, tegenover 40% van de mensen met een koopwoning). Dit is te verklaren uit het feit dat deze huishoudens geen hypotheekschuld hebben en dus geen moeilijkheden ervaren om deze schuld af te lossen, waardoor de scores positiever uitvallen.

Koophuis vooral weggelegd voor huishoudens met hogere inkomens en hogere opleiding

Het profiel van huishoudens met en huishoudens zonder koopwoning is duidelijk te onderscheiden. Hoe hoger het inkomen, hoe vaker huishoudens een koopwoning hebben. Van de huishoudens met een benedenmodaal inkomen heeft 36% een koopwoning, tegenover 73% van de huishoudens met een modaal inkomen en maar liefst 90% van de huishoudens met een bovenmodaal inkomen. Huishoudens met een benedenmodaal inkomen wonen vaker dan huishoudens met een modaal of hoger inkomen in

een sociale huurwoning (48%). De manier waarop het inkomen wordt verworven verschilt ook. Mensen met een koopwoning noemen veel vaker werk in loondienst als belangrijkste bron van inkomsten (67%) dan mensen zonder koopwoning (47%), en veel minder vaak een uitkering (3% tegenover 15%). Bij het opleidingsniveau zien we een vergelijkbaar patroon als bij het inkomen: hoe hoger de hoogste afgeronde opleiding, hoe vaker een koopwoning. In totaal heeft 62% van de mensen met een koopwoning minimaal een hbo-opleiding afgerond, tegenover 35% van de mensen zonder koopwoning.

Figuur 5.13 Inkomensniveau en opleidingsniveau van Nederlandse huishoudens met een koopwoning in 2025, in %

Daarnaast is leeftijd een belangrijke indicator van woningbezit. Huishoudens in de leeftijdsgroepen 35-44 (82%), 45-54 (83%) en 55-64 (79%) hebben veel vaker een koopwoning dan huishoudens in de leeftijdsgroepen 18-24 (47%), 25-34 (69%) en 65+ (69%). Ook dat is geen verrassende uitkomst: voor jonge starters, die aan het begin van hun loopbaan staan en meestal nog zullen groeien in inkomen over tijd, is het erg moeilijk om zonder steun van bemiddelde ouders een hypotheek te krijgen, zeker in de huidige krappe woningmarkt die de woningprijzen opdrijft. Omdat het woningtekort niet op korte termijn zal worden opgelost, is de verwachting dat deze situatie niet snel verbetert⁸⁰ – al werd in 2025 wel voor het eerst sinds jaren een voorzichtige afkoeling van de woningmarkt waargenomen.⁸¹ Dat relatief veel 65-plussers in een huurwoning wonen heeft verschillende oorzaken. Zo verhuizen sommige mensen op latere leeftijd naar een kleiner gelijkvloers appartement of een seniorenwoning, die vaak

⁸⁰ Zie bijvoorbeeld BDP, 2025; RaboResearch, 2025.

⁸¹ Huispedia, 2025.

worden aangeboden in de huursector. Of ze kiezen bewust voor een huurwoning omdat ze dan niet zelf verantwoordelijk zijn voor het onderhoud. Maar er zijn ook ouderen die al decennialang in een huurwoning wonen en voor wie een eigen woning nooit een optie was.⁸²

Met betrekking tot de samenstelling van het huishouden zien we voornamelijk verschillen tussen mensen die wel of niet alleen wonen. Mensen die getrouwd zijn of een geregistreerd partnerschap hebben, wonen het vaakst in een koopwoning (85%), gevolgd door samenwonenden (73%). Alleenstaanden hebben verreweg het minst vaak een eigen huis (43%), en ook bij gescheiden mensen (50%) en weduwen/weduwenaars (56%) komt dit relatief weinig voor. Deze groepen wonen juist vaker in een sociale huurwoning. Dit is te verklaren doordat de koopwoningmarkt beperkt toegankelijk is voor huishoudens met één inkomen.

Fundamentele verandering vereist

Kortom, we zien een sterke concentratie van huishoudens die in goede financiële gezondheid verkeren bij de groep woningbezitters. Hierdoor ontstaat een verschil tussen 'insiders' die vermogen opbouwen via hun woning en 'outsiders' die dit via hun huurwoning niet kunnen.⁸³ Om die reden klinkt de roep om de tegemoetkoming van de woonlasten via het fiscale stelsel – door middel van de hypotheekrenteaftrek en huursubsidie – te heroverwegen. Toch gaat de hypotheekrenteaftrek juist weer omhoog als het voorgenomen beleid van het kabinet-Jetten daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Daar profiteren woningbezitters met hogere inkomens van.⁸⁴

Het verschil tussen mensen met en mensen zonder eigen woning, dat we weerspiegeld zien in het enorme verschil in financiële gezondheid, is een groot maatschappelijk probleem dat een nieuwe aanpak vereist. De crisis op de woningmarkt is generatie-overstijgend en wordt breed ervaren in de samenleving. Het is van groot belang om de bereikbaarheid van de basisbehoefte wonen te verbeteren, zodat alle huishoudens met een grotere afstand tot de woningmarkt worden geholpen. Wonen zal daarom ook de komende jaren een belangrijk punt op de politieke agenda moeten blijven.

Binnen de woonproblematiek vragen specifieke groepen extra aandacht, zoals een kleine groep kwetsbare 65-plussers met een benedenmodaal inkomen (zie paragraaf 5.3) in een huurwoning. Na pensionering krijgen de meeste mensen te maken met een inkomensdaling. Dat is logisch wanneer het arbeidsinkomen wegvalt. Maar gepensioneerd met alleen een AOW of een klein aanvullend pensioen zijn relatief kwetsbaar, vooral wanneer zij ook hoge woonlasten of zorglasten krijgen.⁸⁵ Daarbij komt dat gepensioneerd met een (bijna) afbetaalde hypotheek vaak dalende woonlasten hebben, terwijl deze voor gepensioneerde huurders meestal wel jaarlijks blijven stijgen. Deze uitgavenpost kan voor hen dan zwaarder meewegen.⁸⁵ Vanwege hun hogere leeftijd is hun handelingsperspectief beperkt. Daarmee worden zij gedwongen hun bestedingspatronen verder aan te passen, wat niet voor iedereen even makkelijk is.

Ook voor starters zijn er belemmeringen op de oververhitte woningmarkt en is een gemiddeld huis in Nederland in veel gevallen onbereikbaar. Voor deze groepen, maar ook voor andere kwetsbare groepen in een huurwoning, moet preventief worden gekeken of passende ondersteuning nodig is.

⁸² Zie bijvoorbeeld ABF Research, 2024; ABN AMRO, 2022; Van Koerten, 2020; Rademaker, 2025.

⁸³ Nibud, 2025a.

⁸⁴ De hypotheekrenteaftrek is gekoppeld aan het belastingtarief in de tweede schijf. Het kabinet-Jetten wil dit tarief verhogen, als compenserende lastenverzwaring voor het eigen risico in de zorg. Daarmee zou automatisch ook de hypotheekrenteaftrek stijgen voor mensen met hogere inkomens, wier inkomen in de tweede schijf valt (Gradus, 2026).

⁸⁵ Nibud, 2025b.

Betaalbaarheid van wonen

Woonlasten vormen een groot deel van de uitgaven van huishoudens. Volgens CBS-cijfers ligt de mediane woonquote rond de 21%, maar de verschillen tussen groepen zijn groot. Huurders zijn gemiddeld bijna een kwart van hun inkomen kwijt aan woonlasten, terwijl dit bij woningbezitters rond de 16 procent ligt.

Het gebrek aan betaalbare woningen zorgt voor een groeiende ongelijkheid tussen woningbezitters aan de ene kant en starters en huurders aan de andere kant. De stijgende prijzen op een krappe woningmarkt is vooral voordelig voor woningbezitters. Daar staat tegenover dat een stijgende woningwaarde niet per se wijst op een verbeterde woonkwaliteit, maar dat dit ook een waardedaling van geld en aanhoudende schaarste weerspiegelt. Op dit moment zijn de woningprijzen voor starters een haast onneembare horde voor toegang tot de woningmarkt. Zo constateerde ING in 2024 nog dat starters op de woningmarkt steeds vaker financiële hulp van ouders krijgen bij het kopen van een huis. ING stelt dat er sprake is van een zelfversterkend effect waarbij huiseigenaren het vermogen dat zij hebben opgebouwd, doorgeven aan de kinderen. Terwijl minder vermogende starters achterblijven in dure huurwoningen

op een krappe huurmarkt. Voor hen kunnen de woonlasten behoorlijk oplopen en blijft er minder over voor andere noodzakelijke uitgaven.

Huurders zijn dan ook over het algemeen vaker financieel kwetsbaar dan woningbezitters. Ook in het Nibud-rapport Geldzaken in de praktijk uit 2024 zien we dat huurders over het algemeen vaker moeite hebben met rondkomen dan woningbezitters en minder spaargeld hebben. Ook maakten huurders zich meer dan gemiddeld zorgen over het feit dat zij niet genoeg geld achter de hand hebben om een tegenslag te kunnen opvangen.

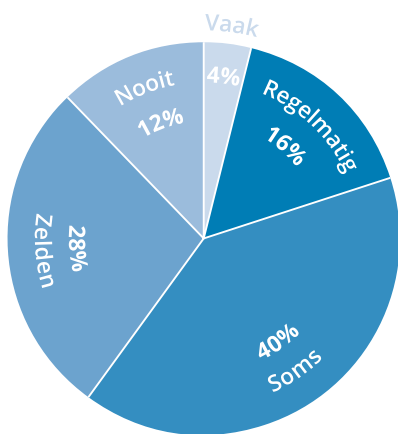
Het Nibud vindt dat iedereen in Nederland woonlasten moeten kunnen dragen zonder in financiële problemen te komen. Dat geldt zowel voor kopers als voor huurders. We constateren op dit moment echter een disbalans op de woningmarkt met groepen die vermogen opbouwen en degenen die dat niet kunnen. En dat de woonlasten voor eigenwoningbezitters beter betaalbaar zijn dan voor huurders. Willen we die disbalans herstellen dan moet de toegankelijkheid en betaalbaarheid van huur- en koopwoningen meer met elkaar in worden gebracht.

5.6 Praten over je financiële situatie: een gezonde gewoonte

Praten over je financiële situatie: het blijft voor veel mensen ongebruikelijk, terwijl er voldoende bewijs is dat het bijdraagt aan bredere financiële gezondheid. De afgelopen jaren hebben we aandacht gevraagd voor de relatief grote groep Nederlanders – twee of de vijf – die zelden tot nooit met anderen over hun financiële situatie spreekt.⁸⁶ Ook dit jaar constateren we dat het aandeel huishoudens dat dit aangeeft onveranderd is. Ondanks de positieve effecten op de financiële gezondheid is er maar een zeer kleine groep huishoudens die vaak over hun financiële situatie praat (in totaal 4%), terwijl de meeste huishoudens dit soms (40%) of zelden (28%) doen. Dit beeld is consistent over alle gezondheidsniveaus en is de afgelopen jaren ook weinig veranderd.

Figuur 5.14 Praten Nederlanders over hun financiële situatie in 2025, in %

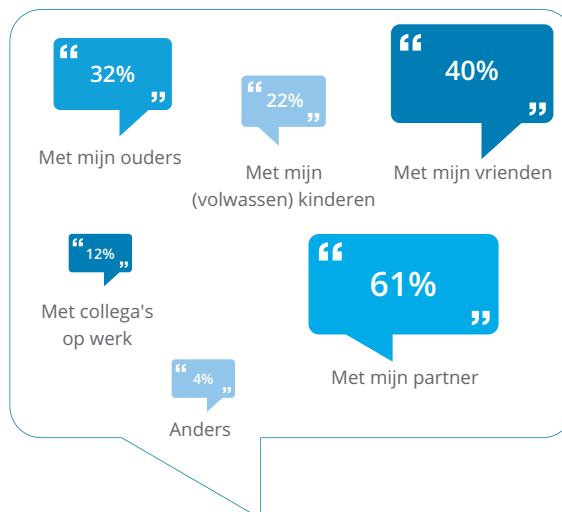

Voor mensen die financiële problemen ervaren, is het belangrijk om deze problemen in een vroeg stadium met anderen te bespreken. Daarmee ontstaat een opening voor mogelijke hulp of passende ondersteuning. Ook kunnen mensen met financiële problemen op deze manier leren van hun omgeving, en op ideeën komen.⁸⁷

Meer openheid bij jongere generaties, vrouwen en hoogopgeleiden

Als mensen praten over de financiële situatie, met wie doen ze dat dan? De meeste mensen bespreken hun financiële situatie met hun partner (61%). Antwoordopties buiten de familiekring zijn worden minder vaak gekozen. Zo geeft 41% aan de financiën met vrienden te bespreken, terwijl 12% dit met collega's doet. Toch kan het nuttig zijn om dit onderwerp buiten de familie en het huishouden te bespreken, omdat dit een perspectief kan bieden op manieren waarop anderen hun financiële situatie regelen. Opvallend is dat mensen die vaak over hun financiële situatie praten, dit veel vaker dan gemiddeld ook met hun ouders doen (64%, tegenover 32% gemiddeld). Dat beeld sluit aan bij de leeftijdsopbouw van de groepen. Hoe jonger mensen zijn, hoe vaker ze praten over hun financiële situatie. 18% van de mensen die vaak of regelmatig over hun financiële situatie praten is jongvolwassen (tegenover 11% in de totale populatie). Deze groep is gemiddeld genomen vaker financieel afhankelijk van hun ouders, dus het is niet verwonderlijk dat zij gemiddeld vaker over hun financiële situatie praten. De vraag is dus of deze groep, als ze ouder worden – en financieel onafhankelijk zijn – dit met zich meebrengt dat zij minder over dit onderwerp spreken.

Figuur 5.15 Met wie praten Nederlanders het liefst over hun financiële situatie in 2025, in %

⁸⁶ Deloitte, 2024, 2025.

⁸⁷ Kouters, 2023.

Verder zien we ook dit jaar dat vrouwen veel vaker over hun financiële situatie praten dan mannen. Van de mensen die vaak over hun financiële situatie praten is 60% vrouw en 39% man, en van de mensen die hier regelmatig over praten is 54% vrouw en 46% man. Daarnaast zijn mensen die regelmatig tot vaak over hun financiële situatie praten veel vaker hoogopgeleid dan mensen die dit zelden tot nooit doen. Ongeveer twee derde van de mensen die er regelmatig tot vaak over praten heeft minimaal een hbo-opleiding afgerond, tegenover 51% van de mensen die er zelden over praten en 39% van de mensen die dit nooit doen.

Stimuleer het gesprek over de financiële situatie. Vooral onder oudere generaties is praten over je financiële situatie nog vaak een taboe. Dit betekent natuurlijk niet automatisch dat deze mensen een grotere kans hebben op financiële problemen. Maar juist de groep ouderen die het financieel zwaar heeft (zie paragraaf 5.3) en zich nu mogelijk isoleert, kan veel baat hebben bij open gesprekken over hun situatie.

Als samenleving kunnen we dit gesprek over de financiële situatie stimuleren door alerter te zijn op de momenten waarop mensen behoefte hebben aan informatie en advies, bijvoorbeeld rond de belastingaangifte, na de jaarwisseling, na de vakantieperiode of na een ingrijpende levensgebeurtenis. Daarin kunnen ook werkgevers een faciliterende rol vervullen. Zij kunnen inzetten op informatievoorziening en onafhankelijke vertrouwenspersonen waar werknemers terecht kunnen met vragen over hun financiële gezondheid. En tijdens grote landelijke evenementen, zoals de Week van het Geld, kan meer aandacht worden besteed aan openheid en open gesprekken over de financiële situatie, zowel met naasten als met organisaties die ondersteuning kunnen bieden. Op die manier creëren we samen een cultuur waarin praten over je financiële situatie algemeen wordt beschouwd als een gezonde gewoonte die bijdraagt aan je financiële gezondheid.

**Universiteit
Leiden**

Praten over de financiële situatie

Dit rapport en anderen laten keer op keer zien dat de financiële situatie van vrouwen

minder goed is dan die van mannen. Dit verschil komt voor een belangrijk deel door verschillen in aantal betaalde werkinkomen. Verschillen in inkomen leiden tot verschillen in uitkering bij tijdelijke werkloosheid of arbeidsongeschiktheid en leiden op de lange termijn tot verschillen in pensioenuitkering. In veel gevallen kan de financiële situatie van vrouwen verbeteren als zij meer werken op de arbeidsmarkt. Onderzoek laat echter zien dat meer werken voor vrouwen lastig is vanwege de grotere onbetaalde taken in het huishouden en rondom zorg voor kinderen en mantelzorg. Hoewel partners vaak wél een gelijke verdeling van de taken in het huishouden en rondom zorg willen.

Waarom het voor partners die een gelijke verdeling van huishoud- en zorgtaken willen dat op dit moment niet lukt, is

deels nog een open vraag. Normen en verwachtingen vanuit de maatschappij spelen een rol, maar ook wat een werkgever van iemand verwacht, en hoe dat verschilt tussen mannen en vrouwen verschilt, is ook van belang.

Een gesprek over de financiële situatie en mogelijke verbeteringen hierin moet dus breed zijn en ook waarin de verdeling van taken buiten de arbeidsmarkt kan niet onbesproken blijven. Het gesprek tussen partners moet gaan over wat de huidige huishoud- en zorgtaken zijn, en hoe partners deze taken wensen te verdelen. Hierbij moet ook besproken worden wat voor invloed huidige arbeidsmarktkeuzes hebben op de huidige en toekomstige financiële situatie. van nu en in de toekomst. Belangrijk is om dergelijke gesprekken regelmatig te hebben, niet alleen omdat voorkeuren in de loop van de tijd veranderen, maar ook omdat rolpatronen vaak hardnekkiger zijn dan we zelf verwachten.

6. Aanbevelingen

Hoewel we te maken hebben met het hoogste percentage financieel Gezonde Nederlandse huishoudens sinds de start van dit onderzoek in 2021, bevindt nog altijd 44% van de huishoudens zich in een financieel Kwetsbare of Ongezonde situatie. Ook zien we opnieuw dat de verbeteringen niet gelijk zijn verdeeld over verschillende groepen huishoudens. Ondanks alle inspanningen van de afgelopen jaren profiteren sommige groepen nog steeds niet of nauwelijks van de economische vooruitgang. Dit onderstreept dat financiële gezondheid blijvend op de radar moet staan van overheid, de partijen in het financiële ecosysteem en Nederlanders zelf.

Dit rapport laat zien in welke mate Nederlandse huishoudens en specifieke groepen in de maatschappij – zoals jongvolwassenen, voltijd- en deeltijdwerkers, vrouwen, en mensen met en zonder eigen huis – financieel Gezond of Ongezonder zijn. Deze inzichten bieden organisaties handvatten om hun hulp- en ondersteuningsaanbod nog beter af te stemmen op Nederlandse huishoudens, maar ook op de context en uitdagingen van specifieke groepen in Nederland.

Om een zo concreet mogelijk perspectief te bieden, doen wij een aantal aanbevelingen voor de spelers in het ecosysteem van financiële gezondheid en voor Nederlandse huishoudens zelf. Met deze aanbevelingen willen we de inclusiviteit van ons financiële systeem waarborgen. Alleen samen kunnen we bouwen aan een maatschappij waarin financiële redzaamheid en welvaart voor iedereen te verwezenlijken zijn.

1. Houd financiële gezondheid op de agenda

- Breng kwetsbare groepen nog beter in kaart, zodat financiële problematiek van huishoudens beter inzichtelijk is en gerichte ondersteuning kan worden geboden.
- Besteed constant aandacht aan financiële gezondheid: dit zorgt voor hogere activatie bij huishoudens om ook zelf bewust bezig te zijn met hun financiële gezondheid.
- Houd de ontwikkelingen van (risicovolle) financiële producten en diensten in de gaten, inclusief de mogelijke impact daarvan op de financiële gezondheid van huishoudens.

Sinds de start van dit onderzoek vijf jaar geleden is er in Nederland meer aandacht gekomen voor financiële gezondheid. We zien dat dit effect heeft gehad en dat de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens zich positief heeft ontwikkeld. Maar deze aandacht mag niet verslappen. Nog steeds zien we financieel kwetsbaardere groepen die aan bepaalde karakteristieken te herkennen zijn. Door verschillen en overeenkomsten tussen groepen in kaart te brengen, kan gericht beleid worden opgesteld om de kwetsbaarste huishoudens te bereiken en ondersteuning op maat te bieden. Passende informatievoorziening en hulp waar nodig kan voor deze huishoudens een wereld van verschil maken: het verschil tussen wel of geen handelingsperspectief (zie ook aanbeveling 2).

De financiële gezondheid op de agenda houden kan op allerlei manieren: niet alleen via beleid, maar ook met financiële educatie, door als overheid of als werkgever bewustzijn te creëren over de consequenties van keuzes, door te praten over de financiële situatie, door plannen te maken voor de toekomst en door niet weg te kijken als er problemen ontstaan. Kortom, iedereen is aan zet – ook Nederlanders zelf. Daarbij is het belangrijk dat mensen zich realiseren dat voor élk huishouden ruimte is voor verbetering. Financiële gezondheid is immers geen statisch gegeven: op elk van de vijf domeinen bewegen huishoudens zich op een spectrum. Het besef dat financiële gezondheid constant aandacht behoeft, kan voorkomen dat huishoudens pas in actie komen als de problemen zich manifesteren. Voorkomen is altijd beter dan genezen. Ook de samenleving als geheel is hierbij gebaat.

Tot slot is het van belang dat ook de ontwikkeling van (risicovolle) financiële producten en diensten blijvend op de agenda komt te staan. We hebben de afgelopen jaren geconstateerd dat dergelijke producten en diensten, zoals achteraf betalen (Buy Now, Pay Later), kunnen leiden tot schuldgewinning en schuldstapeling, en samenhangen met een verminderde financiële gezondheid.

2. Kom in actie om jonge generaties te ondersteunen en zet in op preventie en gerichte ondersteuning voor kwetsbare groepen

- Neem maatregelen om de financiële positie van de jongste generaties te verbeteren: met name de 18-24-jarigen, maar ook de 25-34-jarigen.
- Doe meer moeite om kwetsbare groepen met beperkt handelingsperspectief (65-plussers en voltijdwerkers met lage inkomens) te bereiken en bied deze groepen passende hulp.
- Versimpel de toegang tot beschikbare hulpbronnen van de overheid, en houd daarbij rekening met een groep die digitaal minder vaardig is.
- Intensiveer in publiek-private samenwerkingen om kwetsbare groepen effectiever te helpen.

We hebben in ons onderzoek geconstateerd dat jongvolwassenen van 18 tot 24 jaar (met een uitloop naar de 25-34-jarigen) niet of nauwelijks verbetering laten zien in hun financiële gezondheid. Daarnaast hebben we een aantal specifieke kwetsbare groepen geïdentificeerd met beperkt handelingsperspectief: kwetsbare 65-plussers en voltijdwerkers met een benedenmodaal inkomen.

De problematiek bij de jongere generaties wijkt af van die bij de andere kwetsbare groepen. Voor jongvolwassenen is het in het bijzonder belangrijk dat hun uitgaven in balans komen met hun inkomen en dat zij ruimte krijgen om te sparen. Hun relatief lage financiële gezondheid houdt deels verband met het gegeven dat zij net zijn gestart op de arbeidsmarkt, nog geen vermogen hebben opgebouwd en simpelweg nog moeten leren hoe ze verantwoord met hun geld moeten omgaan. Tijd en ervaring spelen hierin een rol. Maar dat is niet het hele verhaal. Op dit moment vormen de woonlasten voor deze groep een (te) grote kostenpost. We zien dan ook dat jongvolwassenen minder zijn gaan sparen dan een jaar eerder (een daling van 66% naar 55%). Hoe groot deze opgave ook is, er zal echt kritisch moeten worden gekeken naar duurzame oplossingen om de woningmarkt toegankelijker te maken en tot een verantwoorde woonlast te komen. Uiteraard zal dit ook voor andere groepen een positieve uitwerking hebben: de problemen op de woningmarkt raken de samenleving als geheel.

In dit verband vraagt de positie van de groep boven de jongvolwassenen, de 25-34-jarigen, ook steeds nadrukkelijker aandacht (zie verder aanbeveling 4). Andere maatregelen kunnen gericht zijn op het verhogen van het inkomen, verbeterde informatievoorziening om jongvolwassenen wegwijs te maken in het economisch systeem, en financiële educatie over het balanceren van inkomsten en uitgaven.

Voor de kwetsbare 65-plussers is de uitdaging vooral om hen te bereiken en te wijzen op de aanvullende hulp waarvan zij gebruik kunnen maken. Hun afstand tot instanties is vaak groot en hun digitale vaardigheden zijn relatief laag. Daarbij moet specifiek aandacht worden besteed aan hun woonsituatie, die niet altijd passend is, en aan de balans tussen inkomsten en lasten na hun pensionering. Voor de voltijdwerkers die benedenmodaal verdienen en in de laagste gezondheidsniveaus vallen, zijn maatregelen nodig die ingrijpen op verschillende aspecten van hun financiële gezondheid. Dit zodat zij beter in staat zijn hun inkomsten en uitgaven met elkaar in balans te brengen. In alle gevallen is het belangrijk dat het vertrouwen in de overheid toeneemt. Kwetsbare groepen ervaren momenteel een grote afstand tot de overheid, waarbij opvalt dat nog te veel huishoudens geen gebruik maken van de toeslagen en sociale voorzieningen waar ze recht op hebben. Die afstand kan bijvoorbeeld worden overbrugd door de toegang tot beschikbare hulpbronnen te versimpelen, en daarbij ook rekening te houden met mensen met minder digitale vaardigheden.

Nederland heeft een gedegen financieel ecosysteem waarin verschillende publieke en private partijen – waaronder gemeenten en financiële instellingen – samenwerken. Dat is wenselijk, omdat hierdoor maatregelen en initiatieven rondom financiële gezondheid eenvoudiger en gericht bij alle Nederlandse huishoudens terecht kunnen komen. De kracht van dat ecosysteem moet worden ingezet om jongere generaties en andere kwetsbare groepen effectiever te helpen. Denk aan het opzetten van een collectief spaarinitiatief om kwetsbare huishoudens financieel weerbaarder te maken. Marktpartijen hebben daarbij een signaalfunctie en zouden een proactieve houding moeten aannemen om kwetsbaarheid vroegtijdig op te merken en preventieve maatregelen te nemen.

3. Stimuleer praten over de financiële situatie en faciliteer laagdrempelige informatie

- Stimuleer gesprekken binnen huishoudens over de verdeling van zorg en werk.
- Praat met elkaar over de gevolgen van nieuwe financiële producten en diensten.
- Maak als werkgever het onderwerp financiële gezondheid onder medewerkers bespreekbaar.
- Faciliteer dat huishoudens een eenvoudige financiële 'apk' tot hun beschikking hebben.

In algemene zin geldt: hoe meer mensen met anderen over hun financiële situatie praten, hoe financieel gezonder ze zijn. Opnieuw geven de meeste respondenten aan soms of zelden over hun financiën te spreken. Gesprekken over de financiële situatie kunnen binnen en buiten huishoudens plaatsvinden, met partners, familieleden, vrienden en collega's of met (financiële) instellingen. In al die gevallen valt winst te behalen. Publieke organisaties hebben hierin de afgelopen jaren hun rol gepakt, maar er is nog veel te doen.

Binnen huishoudens worden keuzes gemaakt over de balans tussen werk en privé of over de zorg voor kinderen of andere familieleden. Dergelijke beslissingen hebben consequenties voor het inkomen op korte én lange termijn. In ons onderzoek komt naar voren dat de financiële gezondheid van vrouwen in de regel minder goed is dan die van mannen. Nog altijd nemen de meeste vrouwen meer zorgtaken op zich, terwijl mannen vaker meer uren per week (betaald) werken. We onderstrepen dat dergelijke keuzes invloed hebben op de financiële situatie van de toekomst (zie ook aanbeveling 5). Binnen een huishouden met elkaar praten over financiële zaken en de consequenties die (financiële) keuzes hebben, kan bijdragen aan het creëren van een duurzame financiële positie.

Relatief nieuwe financiële producten en diensten zoals Buy Now, Pay Later worden door consumenten in de privésfeer gebruikt. Dit soort producten en diensten kunnen bepaalde risico's met zich meebrengen. De mate waarin sprake is van risico's en het moment waarop overmatig gebruik daadwerkelijk tot problemen leidt, hangen af van de financiële gezondheid van een huishouden. Door te praten over hun financiële situatie kunnen mensen hier een goede inschatting van maken: ze kunnen hun persoonlijke situatie vergelijken met die van vrienden, familie en collega's, om daarvan te leren en zo nodig actie te ondernemen.

De werkvloer is een plek waar mensen veel tijd doorbrengen, maar waar het gesprek over financiën beperkt gevoerd wordt. Dat is niet heel verwonderlijk. De financiële gezondheid is een delicaat onderwerp dat voor velen in eerste instantie thuishoort in de privésfeer. Het kan nuttig zijn dat werkgevers hier een rol in pakken, juist omdat hier veel te winnen valt én omdat ook werkgevers belang hebben bij een goede financiële gezondheid van hun werknemers.

Dat kan bijvoorbeeld rondom grote (financiële) gebeurtenissen, zoals na de vakantieperiode, na de jaarwisseling en rond de belastingaangifte. Werknemers zouden hiervoor dan bijvoorbeeld terecht kunnen bij een onafhankelijke vertrouwenspersoon. Daarnaast kan de werkgever laagdrempelig informatie delen, bijvoorbeeld over de mogelijkheden tot pensioenopbouw. Per organisatie zal onderzocht moeten worden welke rol passend is voor de werkgever.

Tot slot kan een financiële 'apk', als gratis voorlichtingstool, voor veel huishoudens uitkomst bieden. Daarmee kunnen ze hun inkomsten, uitgaven en vermogen in kaart brengen, risico's signaleren en achterhalen of ze hun financiële toekomst voldoende hebben geregeld. Het vormt een goede aanleiding om het gesprek te voeren, overzicht te creëren en – waar nodig en mogelijk – aanpassingen te doen. Publieke organisaties kunnen hierin een belangrijke rol spelen.

4. Stimuleer betaalbaar wonen en doorstroming op de woningmarkt

We benoemden al dat jongere groepen (18-34 jaar) een minder goede financiële gezondheid hebben dan oudere groepen, en dat de hoge woonlasten hierin een belangrijke rol spelen. De problemen op de Nederlandse woningmarkt belemmeren deze groepen om door te groeien. De prijzen in de vrije huursector zijn overal in het land hoog en ook het aanbod is schaars. Bovendien worden jongere Nederlanders geremd in het opbouwen van vermogen doordat de toegankelijkheid van de koopwoningmarkt in de afgelopen tien jaar is afgenomen. De huizenprijzen stijgen sneller dan de leencapaciteit van huishoudens,⁸⁸ waardoor de ongelijkheid tussen 'insiders' en 'outsiders' wordt versterkt.⁸⁹

Maar de problemen op de woningmarkt treffen niet alleen de jongere groepen. Het zijn problemen die breed worden ervaren in de samenleving, waarbij in ons onderzoek een scherp onderscheid is waar te nemen tussen huishoudens met en zonder koopwoning. Huishoudens met een koopwoning scoren op alle facetten van financiële gezondheid beter, ervaren daarnaast minder zorgen en kunnen makkelijker rondkomen. Deze resultaten zijn leeftijdsafhankelijk, al springt er een specifieke groep uit: de 65-plussers met een (sociale of particuliere) huurwoning. Waar leeftijdsgenoten met een koopwoning vaak hun hypotheek hebben afgelost en de woonlasten daardoor zien dalen, heeft deze groep te maken met stijgende woonlasten door huurindexaties – en dat terwijl veel gepensioneerden juist een lager inkomen hebben nadat ze stoppen met werken, of alleen kunnen terugvallen op hun AOW-uitkering.

Het is aan de politiek om maatregelen te onderzoeken die de aanhoudende problemen op de woningmarkt kunnen verhelpen. Meer bouwen is niet de enige oplossing. Er zal ook moeten worden gekeken naar de (neven)effecten van fiscale voordelen van woningbezit op de lange termijn.

5. Creëer bewustzijn over de impact van financiële keuzes op mannen en vrouwen

- Breng de consequenties van het nieuwe pensioenstelsel en de voornemens van het nieuwe kabinet in kaart en maak ze zichtbaar.
- Creëer bewustzijn over het feit dat keuzes die nu worden gemaakt rond zorgtaken, ook financiële gevolgen hebben voor de toekomst.

Dat er de afgelopen jaren veel aandacht is geweest voor het verschil in beloning tussen mannen en vrouwen op de werkvloer zal weinigen zijn ontgaan. Er zijn ook diverse maatregelen genomen om daar iets aan te doen, zoals de invoering van de Europese richtlijn voor loontransparantie in 2023, die naar verwachting per 1 januari 2027 zal worden omgezet naar Nederlandse wetgeving.⁹⁰ Desondanks concluderen we dat mannen nog steeds financieel gezonder zijn dan vrouwen. Het goede nieuws is dat de financiële gezondheid van zowel mannen als vrouwen over de afgelopen vijf jaar is verbeterd. Maar waar we in sommige edities van ons rapport zagen dat vrouwen een inhaalslag leken te maken, heeft de financiële gezondheid van mannen zich in 2025 toch weer sterker ontwikkeld dan die van vrouwen, waardoor het verschil tussen mannen en vrouwen juist iets groter is geworden. Aanhoudende aandacht en passende maatregelen zijn nodig om de financiële gezondheid van vrouwen naar het niveau van de mannen te tillen.

⁸⁸ CPB, 2026.

⁸⁹ Nibud, 2025a.

⁹⁰ RVO, 2026. Eigenlijk moeten alle EU-lidstaten de richtlijn uiterlijk in juni 2026 hebben geïmplementeerd. Nederland had uitstel aangevraagd bij de Europese Commissie, maar dat is niet geaccepteerd (PwC, 2025). Omdat Nederland de deadline van juni 2026 desondanks niet gaat halen, is de verwachting dat de wet in Nederland toch per 1 januari 2027 wordt ingevoerd (Radu et al., 2026).

Het verschil tussen mannen en vrouwen, dat grotendeels terug te voeren is op het verschil in inkomen, heeft ook vergaande gevolgen voor de opbouw van het pensioen. De pensioenkloof onder huidige gepensioneerden wordt geschat op 40%, waarmee Nederland hoort bij de wereldwijde koplopers.⁹¹ Er zijn structurele maatregelen nodig om deze kloof te dichten, aangezien aanpassingen in het verleden niet tot de gewenste uitkomsten hebben geleid. In het nieuwe pensioenstelsel telt de pensioenbijdrage die wordt ingelegd aan het begin van de loopbaan zwaarder. Dit kan voor vrouwen ongunstig uitpakken, omdat zij in de beginjaren van hun carrière vaak juist minder gaan werken. Wel zorgt de afschaffing van de doorsneesystematiek ervoor dat mensen met een vlak loonprofiel (doorgaans vrouwen) minder nadeel ondervinden ten opzichte van mensen met een stijgend loonprofiel (doorgaans vaker mannen). Maar het is nog zeer de vraag of dit tegen elkaar opweegt.

Bovendien zouden de voorgenomen bezuinigingen op de sociale zekerheid in de nieuwe kabinetsplannen er niet alleen voor zorgen dat vrouwen met kinderen er financieel op achteruitgaan, ook worden de vaders financieel gestimuleerd om eerder aan het werk te gaan. Deze maatregel houdt dus een traditionele rolverdeling in stand, met als gevolg dat deze vrouwen een achterstand in hun carrière en pensioenopbouw oplopen die zij vaak niet meer zullen inhalen. Niet voor niets zien we opnieuw in ons onderzoek dat slechts 33% van de vrouwen (zeer) zeker is over hun pensioenplannen, tegenover bijna de helft (47%) van de mannen. De overheid kan hierbij een rol spelen door beleid te voeren dat erop gericht is om het makkelijker te maken zorgtaken eerlijker te verdelen, bijvoorbeeld door betaalbare kinderopvang en gelijk(er) ouderschapsverlof. Want als zorgtaken eerlijk worden verdeeld en de kloof in salaris verdwijnt, zal de pensioenkloof op termijn ook verdwijnen.

Hier ligt een grote uitdaging voor ons als maatschappij. Stellen zullen hun financiële situatie goed met elkaar moeten bespreken en helder moeten krijgen welke gevolgen bepaalde keuzes hebben voor hun financiële situatie op korte én lange termijn (zie ook aanbeveling 3).

6. Vergroot het inzicht in de positieve effecten van meer werken

- Promoot beschikbare rekentools om te zien in hoeverre meer werken loont.
- Versimpel het toeslagensysteem en zorg voor laagdrempelige informatievoorziening.

Net als in ons vorige rapport concluderen we in dit onderzoek dat meer werken loont. Meer uren werken hangt indirect samen met een betere financiële gezondheid. We identificeren op basis van onze data hierbij een kantelpunt bij huishoudens die 28 uur of meer werken. Mensen die meer dan 28 uur werken vallen vaker in hogere financiële gezondheidsniveaus dan werkenden met minder dan 28 werkuren per week. Toch bestaat in Nederland het idee dat meer werken juist niet loont. Dit beeld is onder andere ontstaan door een moeilijk te doorgronden systeem van toeslagen en marginale druk die sterk verbonden zijn met het inkomen. Daarom is het van belang om iedereen van heldere informatie over het toeslagensysteem te voorzien. Daarnaast kunnen mensen achterhalen wat meer (of minder) uren werken in hun specifieke situatie betekent via speciale rekentools, zoals de WerkUrenBerekenaar van het Nibud.

Overigens betekent dit niet dat meer werken voor iedereen even aantrekkelijk is. Dit is ook afhankelijk van de sector. Voor sommige mensen geldt inderdaad dat als bepaalde toeslagen wegvallen, het netto-inkomen niet zoveel stijgt als gehoopt. Voor een kleine groep kunnen extra kosten voor bijvoorbeeld kinderopvang er zelfs voor zorgen dat zij tijdelijk iets minder overhouden. Toch geldt in bredere zin, óók voor deze kleine groep – bijvoorbeeld als we kijken naar pensioenopbouw, carrièremogelijkheden en andere elementen van financiële gezondheid – dat meer werken uiteindelijk altijd loont.

⁹¹ Netspar, 2021; Wijzer in geldzaken, 2024.

Nawoord

Het doel van Deloitte is om een impact te maken die ertoe doet voor de samenleving als geheel. Wij geloven dat we het grootste verschil kunnen maken door onze kerncompetenties, onze kennis en ons netwerk te delen in maatschappelijke initiatieven. Op die manier willen we impact maken op de financiële gezondheid van Nederland. Vanuit Deloitte voeren wij jaarlijks onderzoek uit naar de financiële gezondheid van Nederland. Hiermee willen we helpen om bewustzijn te creëren, veranderingen inzichtelijk maken en laten zien waar mogelijke verbeterpunten in onze maatschappij liggen. De komende jaren zal Deloitte zich actief blijven inzetten voor een verdere verbetering van de financiële gezondheid van Nederlandse huishoudens. We jagen (nieuwe) initiatieven aan, bundelen en delen kennis, en brengen partners rondom financiële gezondheid samen.

Tot slot: dit rapport is het product van een samenwerking tussen verschillende partijen die de financiële gezondheid van Nederland willen verbeteren. Een samenwerking als deze – maar dan breder – hebben wij voor ogen met onze boodschap aan het ecosysteem van financiële gezondheid. Wij willen de betrokken partijen bedanken voor hun hulp bij het schrijven dit rapport.

Met jullie feedback en betrokkenheid hebben we onze gezamenlijke ambitie om Nederland financieel gezonder te maken weer een stukje dichterbij gebracht.

Colofon

Dit rapport is geschreven door:

Deloitte.

Peter van Loon
Partner bij Deloitte
Technology & Transformation
pevanloon@deloitte.nl

Michiel Smeenk
Manager bij Deloitte
Technology & Transformation
msmeenk@deloitte.nl

Bram van der Meer
Senior Consultant
Tax & Legal
brvandermeer@deloitte.nl

Met dank aan:

**Wendy Brink -
den Nieuwenboer**
Director bij Deloitte
Strategy, Risk & Transactions Advisory

Menno ter Wal
Director bij Deloitte
Enterprise Technology and Performance

Kai Hang Ho
Senior Manager bij Deloitte
Strategy, Risk & Transactions Advisory

Dit rapport is tot stand gekomen met medewerking van de volgende partijen:

Cora van Horsen
Hoofd kennisteam bij Nibud

Nouschka Veerman
Wetenschappelijk medewerker
bij Nibud

Marike Knoef
Decaan van de Tilburg School of
Economics and Management en Kroonlid
bij de SER

Max van Lent
Assistant Professor of Economics bij
Leiden University

Literatuur*

ABF Research (2024). Monitor Ouderenhuisvesting 2024. <https://open.overheid.nl/documenten/3c7f2885-3392-4936-bd65-cfc5ff8bb7b2/file>

ABN AMRO (2022). Tekort woningen voor ouderen ook probleem voor de zorg. https://sociaalweb.nl/wp-content/uploads/po_as-sets/690952.pdf

AFM (2022). Buy Now, Pay Later. Verkenning van een nieuwe trend. <https://www.afm.nl/nl-nl/consumenten/themas/lenen/achteraf-betalen>

AFM (2025). AFM Buy Now, Pay Later Marktupdate 2025. <https://www.afm.nl/nl-nl/consumenten/themas/lenen/achteraf-betalen>

Atria (2025). De loonkloof. <https://atria.nl/nl/kennis/artikelen/de-loonkloof>

Banken.nl (2025). Vrouwen verdienen tot 29% minder dan mannen in financiële sector. <https://www.banken.nl/nieuws/26487/vrouwen-verdienen-tot-29-minder-dan-mannen-in-financiele-sector>

BDP (2025). Hittekaart Woningmarkt 2025: Woningmarkt oververhit door sterke prijsstijging, terwijl woningtekort aanhoudt. <https://www.bpd.nl/actueel/persberichten/hittekaart-woningmarkt-2025-woningmarkt-oververhit-door-sterke-prijsstijging-terwijl-woningtekort-aanhoudt>

BKR (2025). BKR Monitor 2024. https://www.bkr.nl/media/ustb4piz/bkr_monitor_2024.pdf

Boisclair, D., Lusardi, A., & Michaud, P. (2017). Financial literacy and retirement planning in Canada. *Journal of Pension Economics & Finance*, 16 (3), 277-296. <https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-pension-economics-and-finance/article/abs/financial-literacy-and-retirement-planning-in-canada/E59825F86EB788347EBAF-B0892151ECD>

Byrnes, J. P., Miller, D. C., & Schafer, W. D. (1999). Gender differences in risk taking: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 125(3), 367-383.

CBS (2023). Verdeling werk en zorg tussen vaders en moeders vaak anders dan gewenst. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2023/10/verdeling-werk-en-zorg-tussen-vaders-en-moeders-vaak-anders-dan-gewenst>

CBS (2024a). Emancipatiemonitor 2024. <https://longreads.cbs.nl/emancipatiemonitor-2024>

CBS (2024b). Materiële welvaart in Nederland 2024. Vermogen van huishoudens. <https://longreads.cbs.nl/materiele-welvaart-in-nederland-2024/vermogen-van-huishoudens/>

CBS (2025a). Beschikbaar inkomen huishoudens 3,5 procent hoger in derde kwartaal. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2025/52/beschikbaar-inkomen-huishoudens-3-5-procent-hoger-in-derde-kwartaal>

CBS (2025b). Cao-lonen stijgen in 2025 met 5,0 procent. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2026/01/cao-lonen-stijgen-in-2025-met-5-0-procent>

CBS (2025c). Dashboard arbeidsmarkt. <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-arbeidsmarkt>

CBS (2025d). De arbeidsmarkt in cijfers 2024. <https://longreads.cbs.nl/dearbeidsmarktincijfers-2024/>

CBS (2025e). Lage brede welvaart in steden en uithoeken van het land. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2025/49/lage-brede-welvaart-in-steden-en-in-uithoeken-van-het-land>

CBS (2025f). Loonverschil tussen mannen en vrouwen steeds kleiner. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2025/18/loonverschil-tussen-mannen-en-vrouwen-steeds-kleiner>

CBS (2025g). Monitor Loonverschillen mannen en vrouwen, 2024. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/aanvullende-statistische-diensten/2025/monitor-loonverschillen-mannen-en-vrouwen-2024>

CBS (2025h). Stijging armoede na vijf jaar daling. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2025/51/stijging-armoede-na-vijf-jaar-daling>

CBS (2025i). Tijdljn woningvoorraad. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/diversen/2025/tijdljn-woningvoorraad?onpage=true>

CBS (2025j). Vertrouwen consumenten blijft gelijk in december. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2025/51/vertrouwen-consumenten-blijft-gelijk-in-december>

CBS (2025k). Vrouwen zonder eigen inkomen. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2025/vrouwen-zonder-eigen-inkomen?onpage=true>

CBS (2026a). Deeltijd. <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-beroepsbevolking/deeltijd>

CBS (2026b). SDG 5 Gendergelijkheid. <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/monitor-brede-welvaart-en-de-sustainable-development-goals/sdg-s/sdg-5-gendergelijkheid>

CBS (2026c). Spanning op de arbeidsmarkt. <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-arbeidsmarkt/spanning-op-de-arbeidsmarkt>

* In sommige gevallen moet de hyperlink gekopieerd worden om op de pagina uit te komen.

- CBS (2026d). Wie zijn de flexwerkers? <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-flexwerk/kenmerken-van-flexwerkers>
- CBS (2026e). Wil meer uren werken, beschikbaar. <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-beroepsbevolking/wil-meer-uren-werken-beschikbaar>
- Clark, R., & Khalaf, C. (2019). Planning for retirement? The importance of time preferences. *Journal of Labor Research*, 40 (2), 127-150. https://ideas.repec.org/a/spr/jlabre/v40y2019i2d10.1007_s12122-019-09287-y.html
- Comerton-Forde, C., de New, J., Salamanca, N., Ribar, D., Nicastro, A., & Ross, J. (2020). Measuring financial wellbeing with self-reported bank-record data. *Melbourne Institute: Applied Economic & Social Research*, 26 (20). https://melbourneinstitute.unimelb.edu.au/_data/assets/pdf_file/0006/3547050/wp2020n26.pdf
- Commonwealth Bank of Australia & The University of Melbourne (2019). Improving the Financial Wellbeing of Australians. https://www.commbank.com.au/content/dam/commbank-assets/banking/guidance/2018-06/using-survey-banking-data-to-measure-financial-wellbeing.pdf?ei=things_UniMelbPDF
- CPB (2026). Toegankelijkheidsmonitor Koopwoningmarkt. <https://www.cpb.nl/publicatie/toegankelijkheidsmonitor-koopwoningmarkt>
- Crujisen, C. van der & Broekhoff, A.-M. (2024). Gender gaps in de world of payments. DNB Working Paper, nr. 805. https://www.dnb.nl/media/ufefvsxv/working_paper_no-805.pdf
- Deloitte (2021). In balans. Samen op weg naar een financieel gezond Nederland. <https://www.deloitte.com/nl/nl/Industries/financial-services/research/financiele-gezondheid-nederland.html>
- Deloitte (2023). Herstel van balans. De financiële gezondheid van Nederland in onzekere tijden. <https://www.deloitte.com/nl/nl/Industries/financial-services/research/financiele-gezondheid-nederland.html>
- Deloitte (2024). Financiële gezondheid. Samen navigeren door onzekere tijden. <https://www.deloitte.com/nl/nl/Industries/financial-services/research/financiele-gezondheid-nederland.html>
- Deloitte (2025). Financiële gezondheid. Bijna de helft van Nederland financieel kwetsbaar, ondanks stappen vooruit. <https://www.deloitte.com/nl/nl/Industries/financial-services/research/financiele-gezondheid-van-nederlandse-huishoudens.html>
- Dijk, W. van, Werf, M. van der, & Dillen, L. van (2022). The psychological inventory of financial scarcity (PIFS): a psychometric evaluation. *Journal of Behavioral and Experimental Economics*, 101. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214804322001100>
- DNB (2024). Wie betaalt wat? Traditionele rolverdeling verdwijnt bij jongere generaties. <https://www.dnb.nl/algemeen-nieuws/nieuws-2024/wie-betaalt-wat-traditionele-rolverdeling-verdwijnt-bij-jongere-generaties/>
- DNB (2025). De stand van onze economie. <https://www.dnb.nl/actuele-economische-vraagstukken/de-stand-van-onze-economie/>
- DNB (2026). Spaargeld huishoudens. <https://www.dnb.nl/statistiek/dashboards/spaargeld-huishoudens/>
- Dunn, A., Robb, H., Celik, N., & Caron, T. (2020). U.S. Financial Health Pulse: 2020 Trends Report. <https://finhealthnetwork.org/research/u-s-financial-health-pulse-2020-trends-report/>
- Dunn, A., Wilson, E., Golvala, K., & Garon, T. (2018). U.S. Financial Health Pulse: 2018 Baseline Survey Results. <https://finhealthnetwork.org/research/u-s-financial-health-pulse-2018-baseline-survey-results/>
- Dur, R. (2024). Dit probleem raakt maar 2 procent van alle werkende Nederlanders. Toch moet het aangepakt worden. <https://decorrespondent.nl/15372/dit-probleem-raakt-maar-2-procent-van-alle-werkende-nederlanders-toch-moet-het-aangepakt-worden/3d533ed3-43c0-0621-1a5b-9db82297fd90>
- Eshuis, N. & Gerritsma, F. (2026). Nederland is koploper in deeltijdwerken én in arbeidsparticipatie. <https://www.nrc.nl/nieuws/2026/02/05/nederland-is-koploper-in-deeltijdwerken-en-in-arbeidsparticipatie-a4919447>
- European Commission (2025). Part-time and full-time employment – statistics. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Part-time_and_full-time_employment_-_statistics
- Europees Parlement (2023). Genderloonkloof: EP keurt bindende regels voor loontransparantiemaatregelen goed. <https://www.europarl.europa.eu/news/nl/press-room/20230327IPR78545/genderloonkloof-ep-keurt-bindende-regels-voor-loontransparantiemaatregelen-goed>
- Eurostat (2026). Euro area annual inflation up to 2.5%. <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-31032026-ap>
- Feuth, B. & Wibay, M. (2026). Who cares? Waarom mannen toch nog minder zorgen en wat er (vooral voor hen) te winnen valt. *Spectrum*.
- Financial Conduct Authority (2017). Financial Lives 2017 survey. <https://www.fca.org.uk/financial-lives/financial-lives-2017-survey>
- Financial Conduct Authority (2021). Financial Lives 2020 survey. <https://www.fca.org.uk/financial-lives/financial-lives-2020-survey>

Flexbarometer (2026). Leeftijd, geslacht, opleiding. Totaaloverzicht voor vaste en flexibele contracten en zelfstandigen. <https://flexbarometer.nl/totaaloverzicht-voor-vaste-en-flexibele-contracten-en-zelfstandigen>

FNV (2025). Openheid nodig om loonkloof tussen mannen en vrouwen te dichten. <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/algemeen-nieuws/2025/11/openheid-nodig-om-loonkloof-tussen-mannen-en-vrouw>

Gradus (2026). Kabinet-Jetten dreigt hypotheekrenteaftrek voor hogere inkomens verder te verhogen. <https://esb.nu/kabinet-jetten-dreigt-hypotheekrenteaftrek-voor-hogere-inkomens-verder-te-verhogen/>

Het Potentieel Pakken (2023). Of meer werken loont? Dat scheelt per persoon, zoek het voor jouw situatie uit. <https://www.hetpotentieel-pakken.nl/meer-werken-loont-meestal-wel-degelijk/>

Huispedia (2025). Huispedia Woningmarkt Trendrapport Q3 2025. <https://huispedia.nl/blog/10448/huispedia-woningmarkt-trendrapport-q3-2025>

ING (2025). ING-onderzoek: helft van de Nederlandse vrouwen heeft behoefte aan financiële hulp. <https://nieuws.ing.nl/nl-NL/251870-ing-onderzoek-helft-van-de-nederlandse-vrouwen-heeft-behoefte-aan-financiele-hulp/>

Kali, S. (2024). Waarom bouwen Nederlandse vrouwen gemiddeld 40% minder pensioen op dan mannen? <https://www.universiteit-leiden.nl/nieuws/2024/08/waarom-bouwen-nederlandse-vrouwen-gemiddeld-40-minder-pensioen-op-dan-mannen>

Knab (2026). Gemiddeld vermogen, bezittingen en schulden per leeftijd (Update 2026). https://bieb.knab.nl/inkomsten-uitgaven/gemiddeld-vermogen-bezittingen-en-schulden-per-leeftijd#:~:text=Table_title:%20Vermogensklassen%20per%20leeftijd%20Table_content:%20header:%20%7C,%7C%20500.000%20euro%20en%20meer:%2024%25%20%7C

Kempson, E., Finney, A., & Poppe, C. (2017). Financial well-being. A conceptual model and preliminary analysis. SIFO Consumption Research Norway. DOI: 10.13140/RG.2.2.18737.68961. https://www.researchgate.net/publication/318852257_Financial_Well-Being_A_Conceptual_Model_and_Preliminary_Analysis

Koerten, A. van (2020). Onderzoek woonwensen van senioren: Hoe willen senioren wonen? [https://gerontijdschrift.nl/artikelen/onderzoek-woonwensen-van-senioren-hoe-willen-senioren-wonen/#:~:text=De%20ideale%20woning%20is%20de,senioren%20\(95%25\)%20wonen%20zelfstandig](https://gerontijdschrift.nl/artikelen/onderzoek-woonwensen-van-senioren-hoe-willen-senioren-wonen/#:~:text=De%20ideale%20woning%20is%20de,senioren%20(95%25)%20wonen%20zelfstandig)

Kouters, V. (2023). Over geld praat je wel. Amsterdam: Meulenhoff.

Lusardi, A., & Mitchell, O. (2011). Financial literacy around the world: An overview. Journal of pension Economics and Finance 10 (04), 497-508. <https://gflec.org/wp-content/uploads/2015/09/Annamaria-Lusardi-Paper.pdf>

Ministerie van Financiën (2025). XV Sociale Zaken en Werkgelegenheid. 5.2 Koopkracht en specifieke inkomensaspecten. <https://www.rijksfinancien.nl/memorie-van-toelichting/2025/OWB/XV#3150817>

Mitchell, O., & Lusardi, A. (2015). Financial literacy and economic outcomes: Evidence and policy implications. The Journal of Retirement, 3 (1), 107-114. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5445906/>

Movisie (2023). Scheve balans. De ongelijke verdeling van werk en zorg voor kinderen tussen mannen en vrouwen. <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2023-01/Factsheet%201%20-%20Scheven%20balans%20werk%20en%20zorg%20voor%20kinderen.pdf>

Movisie (2026). Hoe helpen we jongeren in een financieel kwetsbare positie? <https://www.movisie.nl/artikel/hoe-helpen-we-jongeren-financieel-kwetsbare-positie>

Nationale ombudsman (2022). Veel financieel kwetsbare ouderen maken geen gebruik van inkomensvoorzieningen. <https://www.nationaleombudsman.nl/nieuws/nieuwsbericht/2022/veel-financieel-kwetsbare-ouderen-maken-geen-gebruik-van>

Nederlandse VrouwenRaad (2026). Gelijke lonen. <https://www.nederlandsevrouwenraad.nl/lobby/gelijke-lonen/>

Netspar (2021). Gelijke rechten, maar geen gelijke pensioenen: de genderkloof in Nederlandse tweedepijlerpensioenen. <https://www.netspar.nl/nieuws/gelijke-rechten-maar-geen-gelijke-pensioenen-de-genderkloof-in-nederlandse-tweedepijlerpensioenen/>

Nibud (2024a). Geldzaken in de praktijk 2024. Het leven betaalbaar. <https://www.nibud.nl/onderzoeksrapporten/rapport-geldzaken-in-de-praktijk-2024/>

Nibud (2024b). Pensioenpeiling 2024. <https://www.nibud.nl/onderzoeksrapporten/rapport-pensioenpeiling-2024/>

Nibud (2025a). Nibud publiceert position paper over effect belastingregelingen op woningmarkt. <https://www.nibud.nl/nieuws/nibud-publiceert-position-paper-over-effect-belastingregelingen-op-woningmarkt/>

Nibud (2025b). Uitgaven van gepensioneerden. <https://www.nibud.nl/onderzoeksrapporten/rapport-uitgaven-van-gepensioneerden-2025/>

Nji (2026a). Bestaanszekerheid jongvolwassenen onder druk. <https://www.nji.nl/kennis/armoede-en-geldzorgen/bestaanszekerheid-van-jongvolwassenen-onder-druk>

Nji (2026b). Jongvolwassenen zijn economisch kwetsbaarder dan eerdere generaties. <https://www.nji.nl/system/files/2024-10/Infographic-Jongvolwassenen-zijn-economisch-kwetsbaarder-dan-eerdere-generaties.pdf>

Ottaviani, C., & Vandone, D. (2011). Impulsivity and household indebtedness: Evidence from real life. Journal of Economic Psychology 32 (5), 754-761. <https://psycnet.apa.org/record/2011-21448-012>

PwC (2025). EU-loontransparantie: Europese Commissie weigert uitsstel. <https://www.pwc.nl/nl/actueel-en-publicaties/belastingnieuws/loonbelasting-en-sociale-verzekeringen/eu-loontransparantie-nederlandse-implementatie-uitgesteld.html>

Rabobank (2025). Economische groei concentreert zich in beperkt aantal regio's. <https://www.rabobank.nl/kennis/d011497600-economische-groei-concentreert-zich-in-beperkt-aantal-regios>

RaboResearch (2025). Kwartaalbericht Woningmarkt: geen afkoeling ondanks meer aanbod. <https://www.rabobank.nl/kennis/d011508452-kwartaalbericht-woningmarkt-geen-afkoeling-ondanks-meer-aanbod>

Rademaker, P. (2025). Senioren stromen door allerlei obstakels niet vaak door op woningmarkt. <https://nos.nl/artikel/2591868-senioren-stromen-door-allerlei-obstakels-niet-vaak-door-op-woningmarkt>

Radu, R.L., Vernhout, A.-F., Mierlo, T. van, & Moreel, Y. (2026). Loontransparantie: op weg naar gelijke beloning op de werkvloer. <https://www.grantthornton.nl/insights/legal-services/loontransparantie-op-weg-naar-gelijke-beloning-op-de-werkvloer/>

Rijksoverheid (2024). Programma Meer uren werkt! <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-sociale-zaken-en-werkgelegenheid/programmas/meer-uren-werkt/veelgestelde-vragen-meer-uren-werkt>

Rijksoverheid (2025a). Nieuwe regels voor Buy Now Pay Later. <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2025/10/31/nieuwe-regels-voor-buy-now-pay-later>

Rijksoverheid (2025b). Wetsvoorstel voor bijna gratis kinderopvang openbaar. <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2025/10/17/wetsvoorstel-voor-bijna-gratis-kinderopvang-openbaar>

Rooij, M. van, Lusardi, A., & Alessie, R. (2011). Financial literacy and retirement planning in the Netherlands. *Journal of Economic Psychology* 31 (4), 593-608. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0167487011000195>

RVO (2026). Werkgevers moeten loonverschillen tussen mannen en vrouwen tegengaan. <https://ondernemersplein.overheid.nl/wetswijzigingen/werkgevers-moeten-loonverschillen-tussen-mannen-en-vrouwen-tegengaan/>

Schulenberg, R. (2022). Marginale druk van meer dan tachtig procent komt niet vaak voor. <https://esb.nu/marginale-druk-van-meer-dan-tachtig-procent-komt-niet-vaak-voor/>

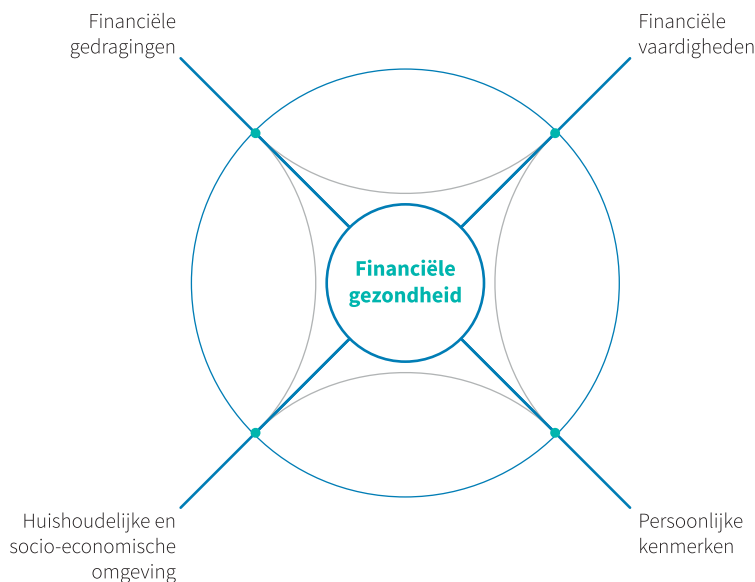
SCP (2026). Een sociaal-maatschappelijke reflectie op het coalitieakkoord. <https://www.scp.nl/documenten/2026/02/24/een-sociaal-maatschappelijke-reflectie-op-het-coalitieakkoord>

UvA (2025). Emancipatie stagneert: Nederland duikelt met 15 plaatsen naar 43ste positie. <https://www.uva.nl/content/nieuws/persberichten/2025/06/emancipatie-stagneert-nederland-duikelt-met-15-plaatsen-naar-43ste-positie.html>

Wijzer in geldzaken (2024). Pensioenmonitor meting 2024. <https://www.wijzeringeldzaken.nl/platform-wijzeringeldzaken/publicaties/24058268-ipsos-pensioenmonitor-2024-wig-rapportage-def.pdf>

World Economic Forum (2025). Global Gender Gap Report 2025. Insight Report. https://reports.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2025.pdf

Bijlage 1 - Het conceptuele model

In paragraaf 2.1 hebben we aangegeven welke definitie van financiële gezondheid we hanteren. Om financiële gezondheid te kunnen meten hebben we op basis van literatuuronderzoek bepaald welke onderdelen impact hebben op de financiële gezondheid. Daarmee konden we vervolgens bepalen welke hoofdcategorieën (en onderliggende onderdelen) getoetst moeten worden om een uitspraak te kunnen doen over de financiële gezondheid van een huishouden of de Nederlander. De figuur hierboven toont het conceptuele model dat hieruit is ontstaan.

Financiële gedragingen

Uit onderzoek blijkt⁹² dat financiële gedragingen een direct effect hebben op de financiële gezondheid. Het gaat hier om het daadwerkelijke gedrag dat mensen laten zien: hoeveel spaart men bijvoorbeeld daadwerkelijk of leent men geld?

Financiële vaardigheden

Onder financiële vaardigheden verstaan we de mate waarin mensen in staat zijn om financiële producten te begrijpen en weloverwogen beslissingen te nemen. Hierbij gaat het om de vraag of zij over de juiste kennis

en kunde beschikken. Denk aan financiële geletterdheid en begrip van risico's. De literatuur laat zien dat er een relatie is tussen financiële geletterdheid enerzijds en financieel gedrag en financiële gezondheid anderzijds.⁹³

Persoonlijke kenmerken

Bij persoonlijke kenmerken gaat het over de eigenschappen waarover mensen beschikken. In het conceptuele model zijn die eigenschappen opgenomen die effect hebben op de financiële gezondheid en waarvan wetenschappelijk is vastgesteld dat ze samenhangen met financieel gedrag.⁹⁴ Denk bijvoorbeeld aan impulsiviteit¹⁰³ en tijdsoriëntatie.⁹⁵

Huishoudelijke en socio-economische omgeving

Het huishouden waar iemand deel van uitmaakt en de socio-economische omgeving zijn ook van invloed op de financiële gezondheid. Denk hierbij aan de samenstelling van het huishouden (heeft iemand bijvoorbeeld een partner en/of kinderen?), de levensgebeurtenissen die zich voordoen en het inkomen van het huishouden.

⁹² O.a. Kempson et al., 2017; Comerton-Forde et al., 2020.

⁹³ O.a. Mitchell en Lusardi, 2015; Boisclair et al., 2017; Van Rooij et al., 2011

⁹⁴ O.a. Ottaviani en Vandone, 2011; Clark et al., 2019.

⁹⁵ O.a. Ottaviani en Vandone, 2011.

⁹⁶ O.a. Clark et al., 2019.

Bijlage 2 - Vragenlijst

1. Inkomen

De volgende vragen gaan over het inkomen van uw huishouden. We bedoelen daarmee bijvoorbeeld het inkomen uit werk, uitkering of verhuur van een woning.

1.1 Wat is meestal de financiële situatie van uw huishouden? Mijn huishouden:

- maakt of heeft schulden om rond te komen
- gebruikt een deel van het spaargeld om rond te komen
- komt precies rond
- houdt een beetje geld over
- houdt veel geld over

1.2 Hoe moeilijk of makkelijk kan uw huishouden op dit moment rondkomen?

- Zeer moeilijk
- Moeilijk
- Niet moeilijk en niet makkelijk
- Makkelijk
- Zeer makkelijk

1.3 Denk aan het inkomen dat u in eerdere jaren had. Was het inkomen voor uw huishouden de afgelopen 12 maanden veel lager of hoger, of ongeveer hetzelfde?

- Veel lager
- Lager
- Ongeveer hetzelfde
- Hoger
- Veel hoger
- Ik weet het niet

1.4 Hoe goed kunt u het inkomen van uw huishouden voor de komende tijd voorspellen? Kies het antwoord dat het beste bij uw situatie past.

- Ik kan het inkomen voor de komende 12 maanden of meer voorspellen
- Ik kan het inkomen voor de komende 9 maanden voorspellen
- Ik kan het inkomen voor de komende 6 maanden voorspellen
- Ik kan het inkomen voor de komende 3 maanden voorspellen
- Ik kan het inkomen niet goed voorspellen

1.5 Hoeveel uur per week werkt u gemiddeld (tegen betaling)?

- Ik werk niet
- Minder dan 12 uur per week
- 12 tot 20 uur per week
- 20 tot 28 uur per week
- 28 tot 35 uur per week
- 35 tot 40 uur per week
- Meer dan 40 uur per week

1.6 Waar let u op bij het bepalen van uw werkuren per week?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- De hoogte van mijn salaris
- De hoogte van mijn pensioen
- Carrièremogelijkheden
- De opvangmogelijkheden voor mijn kinderen
- De balans tussen werk en vrije tijd
- De hoogte van mijn overheidstoeslagen (bijvoorbeeld: kinderopvangtoeslag, huurtoeslag)
- Ik ben met pensioen
- Mijn gezondheid
- Anders, namelijk

2. Uitgaven

De volgende vragen gaan over de uitgaven van uw huishouden. Sommige uitgaven zijn noodzakelijk om te kunnen leven, zoals uitgaven aan huur/hypotheek, elektriciteit, water, boodschappen en kleding. Daarnaast zijn er uitgaven die niet direct noodzakelijk zijn, zoals een vakantie of een nieuwe auto. Als het enkel over noodzakelijke uitgaven gaat, staat dit in de vraag.

2.1 De totale uitgaven van mijn huishouden waren de afgelopen 12 maanden:

- veel lager dan het inkomen
- iets lager dan het inkomen
- ongeveer even hoog als het inkomen
- iets hoger dan het inkomen
- veel hoger dan het inkomen
- Ik weet het niet

2.2 Hoe moeilijk of makkelijk was het de afgelopen 12 maanden voor uw huishouden om de noodzakelijke kosten voor levensonderhoud te betalen, zoals woonlasten, boodschappen en kleding?

- Zeer moeilijk
- Moeilijk
- Niet moeilijk en niet gemakkelijk
- Makkelijk
- Zeer makkelijk

2.3 Ik kan alle rekeningen van mijn huishouden:

- zonder problemen betalen
- allemaal betalen, maar het is af en toe financieel lastig
- allemaal betalen, maar het is altijd financieel lastig
- niet altijd betalen, waardoor ik bij sommige rekeningen een achterstand heb
- regelmatig niet betalen, waardoor ik bij veel rekeningen een achterstand heb

2.4 Welke situatie heeft uw huishouden de afgelopen twaalf maanden meegemaakt door uw financiële omstandigheden? *Meerdere antwoorden zijn mogelijk.*

- Mijn huishouden kon de sport-of hobbyclub of bibliotheek niet betalen.
- Mijn huishouden kon geen gezonde voeding kopen, zoals verse producten.
- Mijn huishouden kon geen vrienden en familie bezoeken en/of hen thuis ontvangen.
- Mijn huishouden kon geen sociale activiteiten ondernemen, zoals uit eten gaan of een dagje naar een pretpark.
- Mijn huishouden kon geen bijscholing, cursussen of opleidingen betalen die nodig zijn om kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.
- Geen van bovenstaande

2.5 Als u moeite zou hebben om aan al uw financiële verplichtingen te voldoen, welke rekening zou u als eerste niet betalen?

- Huur of hypotheek
- Nutsvoorzieningen (Gas, Water, Elektriciteit)
- De aflossing of rentebetaling op de creditcard, persoonlijke leningen of bij achteraf betalen (achteraf betalen is (het (online) kopen van een product waarbij u uw aankoop niet direct betaalt, maar op een later moment)
- Zorgverzekering
- Overige verzekeringen (zoals aansprakelijkheidsverzekering, autoverzekering of inboedelverzekering)
- Kinderopvangkosten
- Het internet/ telefoon abonnement
- Anders, namelijk

2.6 De overheid biedt subsidies aan voor producten die uw woning verduurzamen, zoals een warmtepomp, zonneboiler, of isolatie. Bent u bekend met deze subsidies? En zo ja, maakt u hier gebruik van?

- Ja, ik ben hier bekend mee. Ik maak hier geen gebruik van.
- Ja, ik ben hier bekend mee. Ik heb hier gebruik van gemaakt.
- Ja, ik ben hier bekend mee. Ik ga hier gebruik van maken.
- Ik ben hier niet bekend mee.

- 2.7 Deze subsidies dekken niet altijd de volledige kosten. Soms moet u zelf een deel betalen of voorschieten. Hoe belangrijk is de subsidie voor u om uw huis te verduurzamen?**
- Zeer belangrijk
  - Belangrijk
  - Enigszins belangrijk
  - Onbelangrijk
  - Helemaal onbelangrijk

3. Sparen

De volgende vragen gaan over het spaargeld en spaargedrag van uw huishouden. Onder spaargeld vallen ook beleggingen (aandelen, obligaties, beleggingsfondsen, etc.) en extra sparen voor uw pensioen.

- 3.1 Stel dat uw huishouden de belangrijkste bron van inkomsten verliest. U ontvangt dan nog wel inkomsten vanuit een vangnet, als u daar recht op heeft. Denk aan een werkloosheidsuitkering of arbeidsongeschiktheidsverzekering. Hoelang zou u dan rond kunnen komen zonder geld te lenen of te verhuizen?**
- 6 maanden of meer
  - 3-5 maanden
  - 1-2 maanden
  - 1 week – 1 maand
  - Minder dan 1 week
- 3.2 Hoe zeker bent u dat de grotere uitgaven die uw huishouden wil doen (zoals een vakantie, schilderwerk aan uw huis of een auto) haalbaar zijn?**
- Zeer zeker
  - Zeker
  - Enigszins zeker
  - Onzeker
  - Zeer onzeker
  - Ik weet dat grotere uitgaven niet haalbaar zijn
- 3.3 Als mijn huishouden morgen een uitgave zou moeten doen die gelijk is aan het maandinkomen van mijn huishouden, dan zou ik:**
- het geld makkelijk bij elkaar kunnen krijgen
  - het geld bij elkaar kunnen krijgen, maar iets moeten veranderen, zoals minder uitgeven
  - iets moeten doen om het geld bij elkaar te krijgen, zoals iets verkopen of extra werken. Ik hoef geen geld te lenen
  - moeten lenen, bijvoorbeeld via een persoonlijke lening of bij familie/vrienden. Dit geld zou ik moeten terugbetalen
  - het geld waarschijnlijk niet bij elkaar krijgen
- 3.4 Welke uitspraak omschrijft uw spaargedrag het best?**
- Ik spaar elke maand een vast bedrag
  - Ik spaar elke maand, maar het bedrag verschilt
  - Ik probeer geld te sparen, maar dat lukt me niet elke maand
  - Ik kan alleen sparen als ik een financiële meevaller heb
  - Ik spaar niet
- 3.5 Hoeveel van het netto inkomen van uw huishouden spaart u gemiddeld per maand? Het netto inkomen is het inkomen dat uw huishouden daadwerkelijk op de rekening ontvangt.**
- Minder dan €100
  - Tussen de €100 en €500
  - Tussen de €500 en €1000
  - Meer dan €1000
  - Ik weet het niet

3.6 Hoe verwacht u dat het inkomen van uw huishouden eruitziet na uw pensioendatum?

- a. Ik heb er vertrouwen in dat mijn maandelijkse inkomen voldoende zal zijn
- b. Ik weet dat mijn maandelijkse inkomen onvoldoende zal zijn maar ik doe daar niets aan
- c. Ik weet dat mijn maandelijkse inkomen onvoldoende zal zijn en doe daar iets aan, bijvoorbeeld door bij te sparen en/of te beleggen
- d. Ik ben er niet mee bezig en weet niet of mijn pensioen voldoende zal zijn
- e. Ik wil het graag weten maar ik vind het lastig om hierachter te komen
- f. Niet van toepassing: ik ben al met pensioen

3.7 Als uw huishouden voor langere periode geld overhoudt, investeert u dit dan? Het gaat hier niet om sparen, maar om bijvoorbeeld beleggen of investeren in vastgoed. [SA]

- a. Ja, ik investeer en ben hier bewust mee bezig
- b. Ja, maar ik kijk er verder niet actief naar om
- c. Nee, ik weet dat het kan maar ik doe het niet
- d. Nee, ik weet niet hoe dat moet
- e. Nee, ik heb geen geld over om te investeren

4. Schulden

De volgende vragen gaan over de schulden die uw huishouden heeft. Daarmee bedoelen we bijvoorbeeld een persoonlijke lening, geld dat u van andere mensen heeft geleend en openstaande rekeningen. Denk daarbij ook aan aankopen via webwinkels die u nog niet heeft (af) betaald. Het gaat hier niet om terugkerende rekeningen voor bijvoorbeeld private lease of abonnementen, die u op tijd betaalt. Hypotheken en studieschulden bij DUO zien we als een andere vorm van schuld. U krijgt daar aparte vragen over.

4.1 Ik weet precies hoe de schulden van mijn huishouden eruitzien (het totale bedrag, de vervaldatum en de kosten). Reken uw eventuele hypotheek en DUO-studieschuld niet mee.

- a. Helemaal mee oneens
- b. Enigszins mee oneens
- c. Niet mee eens, niet mee oneens
- d. Enigszins mee eens
- e. Helemaal mee eens
- f. Mijn huishouden heeft geen schulden

4.2 Hoeveel zorgen maakt u zich over de schulden van uw huishouden? Reken uw eventuele hypotheek en DUO-studieschuld niet mee.

- a. Ik maak me geen zorgen
- b. Ik maak me een beetje zorgen
- c. Ik maak me zorgen
- d. Ik maak me veel zorgen
- e. Mijn huishouden heeft geen schulden

4.3 Hoe lang denkt u dat u ongeveer nodig heeft om de schulden van uw huishouden af te betalen, zonder uw levensstijl te veranderen? Reken uw eventuele hypotheek en DUO-studieschuld niet mee.

- a. Mijn huishouden heeft geen schulden
- b. 0 tot 1 jaar
- c. 1 tot 5 jaar
- d. 6 tot 10 jaar
- e. 11 tot 20 jaar
- f. Meer dan 20 jaar
- g. Ik zal de schulden van mijn huishouden nooit afbetalen
- h. Ik weet het niet

Nu volgen vragen over de eventuele hypotheekschuld en DUO-studieschuld van uw huishouden.**4.4 Hoe zeker bent u dat u de hypotheekschuld van uw huishouden op tijd zal aflossen, zonder uw levensstijl te veranderen?**

- a. Zeker
- b. Enigszins zeker
- c. Onzeker
- d. Zeer onzeker
- e. Ik ben van plan mijn hypotheek aan het einde van de looptijd af te lossen door een nieuwe lening af te sluiten
- f. Ik ben eigenaar van een huis maar heb mijn hypotheek al afgelost
- g. Ik heb geen hypotheek, ik huur

4.5 Hoe zeker bent u dat uw huishouden de totale DUO-studieschuld op tijd zal aflossen, zonder uw levensstijl te veranderen?

- a. Zeer zeker
- b. Zeker
- c. Enigszins zeker
- d. Onzeker
- e. Zeer onzeker
- f. Ik studeer nog en weet nog niet hoe hoog mijn lening uiteindelijk zal zijn
- g. Ik heb geen DUO-studielening

5. Planning

Denkt u na over de besteding van uw geld? Maakt u plannen, ook voor de toekomst? Daar gaan de volgende vragen over.

5.1 Over welke periode maakt u meestal financiële plannen voor uw huishouden?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- a. Ik maak geen financiële plannen
- b. De komende weken
- c. De komende paar maanden
- d. Het komende jaar
- e. De komende paar jaren
- f. De komende 5 tot 10 jaar
- g. Langer dan de komende 10 jaar

5.2 Hoe vaak maakt u een overzicht van uw inkomsten en uitgaven?

- a. Elk jaar
- b. Elke maand
- c. Elke week
- d. Ik heb een overzicht dat ik steeds aanpas als er iets verandert
- e. Ik heb weleens een overzicht gemaakt maar houd dit niet structureel bij
- f. Nooit

5.3 Hoe zeker bent u dat u goede financiële plannen hebt gemaakt voor uw pensioen?

- a. Zeer zeker
- b. Zeker
- c. Enigszins zeker
- d. Onzeker
- e. Zeer onzeker
- f. Ik heb geen plannen gemaakt voor mijn pensioen

5.4 Hoe zeker bent u dat uw verzekeringen eventuele grote schades (zoals inbraak of waterschade) voldoende dekken?

- a. Zeer zeker
- b. Zeker
- c. Enigszins zeker
- d. Onzeker
- e. Zeer onzeker
- f. Ik weet dat ik niet voldoende dekking heb

- 5.5 Stel dat er een heftige gebeurtenis in uw leven plaatsvindt, zoals een echtscheiding, het overlijden van een gezinslid of arbeidsongeschiktheid als zelfstandige. U heeft daardoor bijvoorbeeld plotseling veel minder inkomsten of hogere uitgaven. Hoe zeker bent u dat uw huishouden dan nog kan rondkomen, dankzij bijvoorbeeld een verzekering of spaargeld?**
- Zeer zeker
  - Zeker
  - Enigszins zeker
  - Onzeker
  - Zeer onzeker
  - Ik weet dat ik niet voldoende inkomsten heb
- 5.6 Hoe zeker bent u dat uw huishouden de financiële doelen voor de toekomst kan bereiken? Denk aan doelen zoals het kopen van een huis of met vervroegd pensioen gaan.**
- Zeer zeker
  - Zeker
  - Enigszins zeker
  - Onzeker
  - Zeer onzeker
  - Ik weet dat ik mijn financiële doelen niet kan bereiken

6. Financiële kennis en vaardigheden

- 6.1 Hoe goed denkt u dat uw kennis van, en inzicht in, financiële zaken is? Geef een cijfer van 1 tot 10.**
Rapportcijfer 1 – 10
- 6.2 Stel dat u €100 op uw spaarrekening heeft staan tegen een rente van 1% per jaar en de inflatie 2% per jaar bedraagt. Hoeveel zou u na een jaar kunnen kopen met het geld op uw spaarrekening?**
- Meer dan vandaag
  - Precies evenveel als vandaag
  - Minder dan vandaag
  - Weet ik niet
  - Deze vraag wil ik niet beantwoorden
- 6.3 Stel dat u €100 op uw spaarrekening heeft staan en de rente 2% per jaar is. Hoeveel denkt u dat u na 5 jaar op de rekening zou hebben staan als u tussendoor geen geld opneemt?**
- Meer dan €102
  - Precies €102
  - Minder dan €102
  - Weet ik niet
  - Deze vraag wil ik niet beantwoorden
- 6.4 Denkt u dat de volgende uitspraak waar of niet waar is? Het kopen van aandelen van één bedrijf levert doorgaans een veiliger rendement op dan een aandelenfonds.**
- Waar
  - Niet waar
  - Weet ik niet
  - Deze vraag wil ik niet beantwoorden

7. Houding en karakter

Nu volgen er een aantal algemene stellingen. Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen.

7.1 Het lukt mij niet goed om mijn financiële zaken te regelen.

- a. Helemaal mee oneens
- b. Mee oneens
- c. Niet mee eens, niet mee oneens
- d. Mee eens
- e. Helemaal mee eens

7.2 Ik heb het gevoel dat ik weinig controle heb over mijn financiële situatie.

- a. Helemaal mee oneens
- b. Mee oneens
- c. Niet mee eens, niet mee oneens
- d. Mee eens
- e. Helemaal mee eens

7.3 Als ik aan mijn financiële situatie denk, dan voel ik mij machteloos.

- a. Helemaal mee oneens
- b. Mee oneens
- c. Niet mee eens, niet mee oneens
- d. Mee eens
- e. Helemaal mee eens

7.4 Ik ben alleen bezig met wat ik nu moet betalen. De rest zie ik later wel.

- a. Helemaal mee oneens
- b. Mee oneens
- c. Niet mee eens, niet mee oneens
- d. Mee eens
- e. Helemaal mee eens

7.5 Door mijn financiële situatie leef ik van dag tot dag.

- a. Helemaal mee oneens
- b. Mee oneens
- c. Niet mee eens, niet mee oneens
- d. Mee eens
- e. Helemaal mee eens

7.6 Ik houd rekening met dingen die ik over een tijdje moet betalen.

- a. Helemaal mee oneens
- b. Mee oneens
- c. Niet mee eens, niet mee oneens
- d. Mee eens
- e. Helemaal mee eens

7.7 Ik leen liever geld om dingen meteen te kopen dan dat ik ervoor spaar.

- a. Helemaal mee oneens
- b. Mee oneens
- c. Niet mee eens, niet mee oneens
- d. Mee eens
- e. Helemaal mee eens

7.8 Ik zou liever bezuinigen dan te moeten lenen voor alledaagse uitgaven.

- a. Helemaal mee oneens
- b. Mee oneens
- c. Niet mee eens, niet mee oneens
- d. Mee eens
- e. Helemaal mee eens

7.9 Ik geef liever mijn geld uit dan dat ik het bewaar voor onverwachte uitgaven.

- a. Helemaal mee oneens
- b. Mee oneens
- c. Niet mee eens, niet mee oneens
- d. Mee eens
- e. Helemaal mee eens

7.10 Het voelt beter om geld uit te geven dan om te sparen.

- a. Helemaal mee oneens
- b. Mee oneens
- c. Niet mee eens, niet mee oneens
- d. Mee eens
- e. Helemaal mee eens

7.11 Ik blijf kalm als ik voor financiële moeilijkheden kom te staan. Ik vertrouw op mijn eigen vaardigheden om grip op mijn financiën te krijgen.

- a. Helemaal mee oneens
- b. Mee oneens
- c. Niet mee eens, niet mee oneens
- d. Mee eens
- e. Helemaal mee eens

7.12 Ik kan de meeste financiële problemen oplossen als ik er de nodige moeite voor doe.

- a. Helemaal mee oneens
- b. Mee oneens
- c. Niet mee eens, niet mee oneens
- d. Mee eens
- e. Helemaal mee eens

8. Verdiepingsvragen

8.1 Door wie of wat laat u zich het meest beïnvloeden bij het doen van aankopen? Denk hierbij aan gebruikelijke aankopen zoals kleding, verzorgingsproducten, (woon)accessoires etc. maar ook grotere aankopen.

- a. Door familie
- b. Door vrienden
- c. Door collega's
- d. Door reclame (op o.a. internet, tv, social media)
- e. Door consumenten organisaties (bijv. de consumentenbond)
- f. Door vergelijkingssites

8.2 Heeft u in de afgelopen twaalf maanden achteraf weleens spijt gehad van een aankoop?

- a. Vaak
- b. Regelmatig
- c. Soms
- d. Zelden
- e. Nooit

8.3 Wat is de reden dat u aankopen doet waar u achteraf spijt van hebt? Kies het antwoord dat het best passend is bij uw situatie?

- a. Ik wilde hetzelfde hebben als anderen (bijv. vrienden / familie)
- b. Het geeft mij een goed gevoel om nieuwe dingen te kopen
- c. Ik dacht er niet bij na
- d. Ik heb mij laten overhalen door promotie/aanbieding (bijv. korting, 1+1 gratis)
- e. Anders, namelijk

8.4 Praat u over uw financiële situatie met anderen?

- a. Vaak
- b. Regelmatig
- c. Soms
- d. Zelden
- e. Nooit

8.5 Met wie praat u over uw financiële situatie?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- a. met mijn ouders
- b. met mijn (volwassen) kinderen
- c. met mijn vrienden
- d. met collega's op werk
- e. met mijn partner
- f. Anders, namelijk

8.6 Waarom praat u liever niet over uw financiële situatie met anderen? Kies het antwoord dat het best passend is bij uw situatie?

- a. ik vind het te persoonlijk
- b. ik schaam mij voor mijn situatie
- c. ik ben onzeker over mijn kennis over/ vaardigheden als het gaat om mijn financiële situatie
- d. ik weet niet wat praten over mijn financiële situatie voor zin heeft
- e. Geen behoefte
- f. Wil ik niet verder toelichten
- g. Anders, namelijk

8.7 Heeft u in de afgelopen twaalf maanden van de volgende financiële producten en/of diensten gebruik gemaakt?

Meerdere antwoorden mogelijk

- a. Achteraf betalen (het (online) kopen van een product waarbij u uw aankoop niet direct betaalt, maar op een later moment)
- b. Online goksites
- c. Crypto
- d. Lease (Lease is een vorm van huren. Het lease object (bijv. wasmachine) is eigendom van de leasemaatschappij en na de looptijd lever je het geleasede object weer in. Je betaalt per maand een vast bedrag)
- e. Geen van bovenstaande [Exclusive]

8.8 Hoe gaat u om met bepaalde financiële uitdagingen / moeilijkheden?

Meerdere antwoorden mogelijk

- a. Dat los ik zelf op
- b. Dan zoek ik hulp bij bijvoorbeeld een expert of familie
- c. Ik doe daar niks aan / stel het uit om hier hulp voor de vragen
- d. Ik ervaar geen uitdagingen / moeilijkheden

8.9 Stel dat u hulp krijgt bij financiële uitdaging / moeilijkheden, door wie zou u dan het liefste geholpen worden?

Meerdere antwoorden mogelijk

- a. Een expert
- b. Vrienden en/of familie
- c. Werkgever
- d. Gemeente
- e. Andere overheidsinstantie (bijv. Belastingdienst)
- f. Mijn bank
- g. Anders, namelijk

9. Achtergrondkenmerken

9.1 Welke optie beschrijft uw situatie het beste? (Onder westerse landen verstaan we landen in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika, Japan, Indonesië, Canada, Australië en Nieuw-Zeeland)

- Ik ben, en mijn beide ouders zijn, in Nederland geboren
- Ik ben in Nederland geboren en een of allebei mijn ouders is/zijn geboren in een niet-westers land
- Ik ben in Nederland geboren en een of allebei mijn ouders is/zijn geboren in een ander westers land buiten Nederland
- Ik ben niet in Nederland geboren maar in een niet-westers land
- Ik ben niet in Nederland geboren maar in een westers land
- Zeg ik liever niet

9.2 Welke situatie geldt op dit moment voor u?

- Ik heb betaald werk
- Ik heb een uitkering als gevolg van (langdurige) ziekte of arbeidsongeschiktheid (WAO, WIA (WGA/IVA))
- Ik heb een uitkering als gevolg van werkloosheid (WW, bijstand)
- Ik heb betaald werk en een uitkering (WW, bijstand, WAO, WIA (WGA/IVA))
- Ik heb geen betaald werk en geen uitkering
- Ik studeer en heb betaald werk
- Ik studeer zonder betaald werk
- Ik heb alleen AOW/pensioen
- Ik heb betaald werk en AOW/pensioen

9.3 Wat is op dit moment de belangrijkste bron van inkomsten van uw huishouden?

- Werk in loondienst
- Werk als zelfstandige (zzp'er/ondernemer)
- Pensioen/AOW
- Uitkering als gevolg van (langdurige) ziekte of arbeidsongeschiktheid (WAO, WIA (WGA/IVA))
- Uitkering als gevolg van werkloosheid (WW, bijstand)
- Studiefinanciering voor uitwonende studenten
- Studiefinanciering voor thuiswonende studenten
- Anders, namelijk:

9.4 Welke situatie geldt op dit moment voor uw partner? Dit is iemand met wie u een huishouden vormt. Als u geen partner heeft, dan kunt u dit hieronder aangeven. Mijn partner:

- heeft betaald werk
- heeft alleen een uitkering (WW, bijstand, WAO, WIA (WGA/IVA))
- heeft betaald werk en een uitkering (WW, bijstand, WAO, WIA (WGA/IVA))
- heeft geen betaald werk en geen uitkering
- studeert en heeft betaald werk
- studeert zonder betaald werk
- heeft alleen AOW/pensioen
- heeft betaald werk en AOW/pensioen
- Ik heb geen partner met wie ik een huishouden vorm

9.5 Hoeveel inwonende kinderen zijn onderdeel van uw huishouden?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9 of meer
- Geen

9.6 Wat is op dit moment uw situatie?

- a. Alleenstaand
- b. Gehuwd of geregistreerd partnerschap
- c. Gescheiden
- d. Weduwe of weduwnaar
- e. Samenwonend
- f. Zeg ik liever niet

9.7 Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgemaakt?

- a. Basisschool
- b. Lbo, vmbo basis/kader
- c. Vmbo gl/tl, mavo, (m)ulo
- d. Mbo
- e. Havo, vwo
- f. Hbo, bachelor
- g. Universiteit, doctoraalopleiding, master
- h. Anders, namelijk:

9.8 Is er de afgelopen 12 maanden iets veranderd in uw woonsituatie? Ik ben:

Meerdere antwoorden mogelijk

- a. op mezelf gaan wonen (vanuit mijn ouderlijk huis)
- b. op mezelf gaan wonen na beëindiging van mijn relatie
- c. weer bij mijn ouder(s) gaan wonen
- d. gaan samenwonen
- e. verhuisd
- f. anders, namelijk:
- g. Er is niets veranderd in mijn woonsituatie
- h. Zeg ik liever niet

9.9 Is er de afgelopen 12 maanden iets veranderd in uw persoonlijke situatie?

Meerdere antwoorden mogelijk

- a. Komst van een kind
- b. Getrouwd of geregistreerd partnerschap
- c. Relatie beëindigd
- d. Begonnen met fulltime studeren
- e. Begonnen met parttime studeren
- f. Ziekte/arbeidsongeschiktheid
- g. Overlijden partner
- h. Overlijden vader/moeder
- i. Anders, namelijk:
- j. Er is niets veranderd in mijn persoonlijke situatie
- k. Zeg ik liever niet

9.10 Is er de afgelopen 12 maanden iets veranderd in uw werksituatie?

Meerdere antwoorden mogelijk

- a. Nieuwe baan
- b. (Gedeeltelijk) werkloos geworden
- c. (Gedeeltelijk) arbeidsongeschikt geworden
- d. Minder uren gaan werken
- e. Meer uren gaan werken
- f. Salarisverhoging
- g. Salarisverlaging
- h. Eigen bedrijf gestart/zzp'er geworden
- i. Faillissement eigen bedrijf
- j. Anders, namelijk:
- k. Ik heb geen gebeurtenissen meegemaakt
- l. Zeg ik liever niet

9.11 In wat voor soort woning woont u?

- a. Koopwoning
- b. Sociale huurwoning
- c. Particuliere huurwoning
- d. Anders, namelijk:
- e. Weet ik niet

9.12 Hoe vaak had uw familie financiële problemen toen u opgroeide?

- a. Altijd
- b. Regelmatig
- c. Soms
- d. Zelden
- e. Nooit
- f. Weet ik niet

9.13 Evaluatievraag

Hoe moeilijk of hoe makkelijk vond u het om deze vragen te beantwoorden?

- a. Zeer moeilijk
- b. Moeilijk
- c. Niet moeilijk en niet makkelijk
- d. Makkelijk
- e. Zeer makkelijk

Hartelijk dank voor het invullen van deze vragenlijst. Uw bijdrage is zeer waardevol. Bent u benieuwd naar uw eigen financiële gezondheid? Op de website van het Nibud kunt u de FinanciëleGezondheidsCheck invullen. Hiermee kunt u inzicht krijgen in uw financiële gezondheid.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms and their related entities. DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.nl/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500 companies. Learn how Deloitte’s approximately 286,000 people make an impact that matters at www.deloitte.nl.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms or their related entities (collectively, the “Deloitte network”) is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.